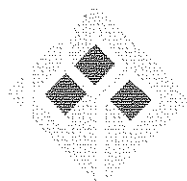

Miasto Nieszawa

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
MIASTA NIESZAWA**

Włocławek, 2003 rok

**Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku**

87-800 Włocławek, Bulwary im. Marsz. J. Piłsudskiego 5B, tel./fax (054) 231 55 19, 231 55 19, e-mail: plan.wlac@ssi.com.pl

Eveline
2/19
M

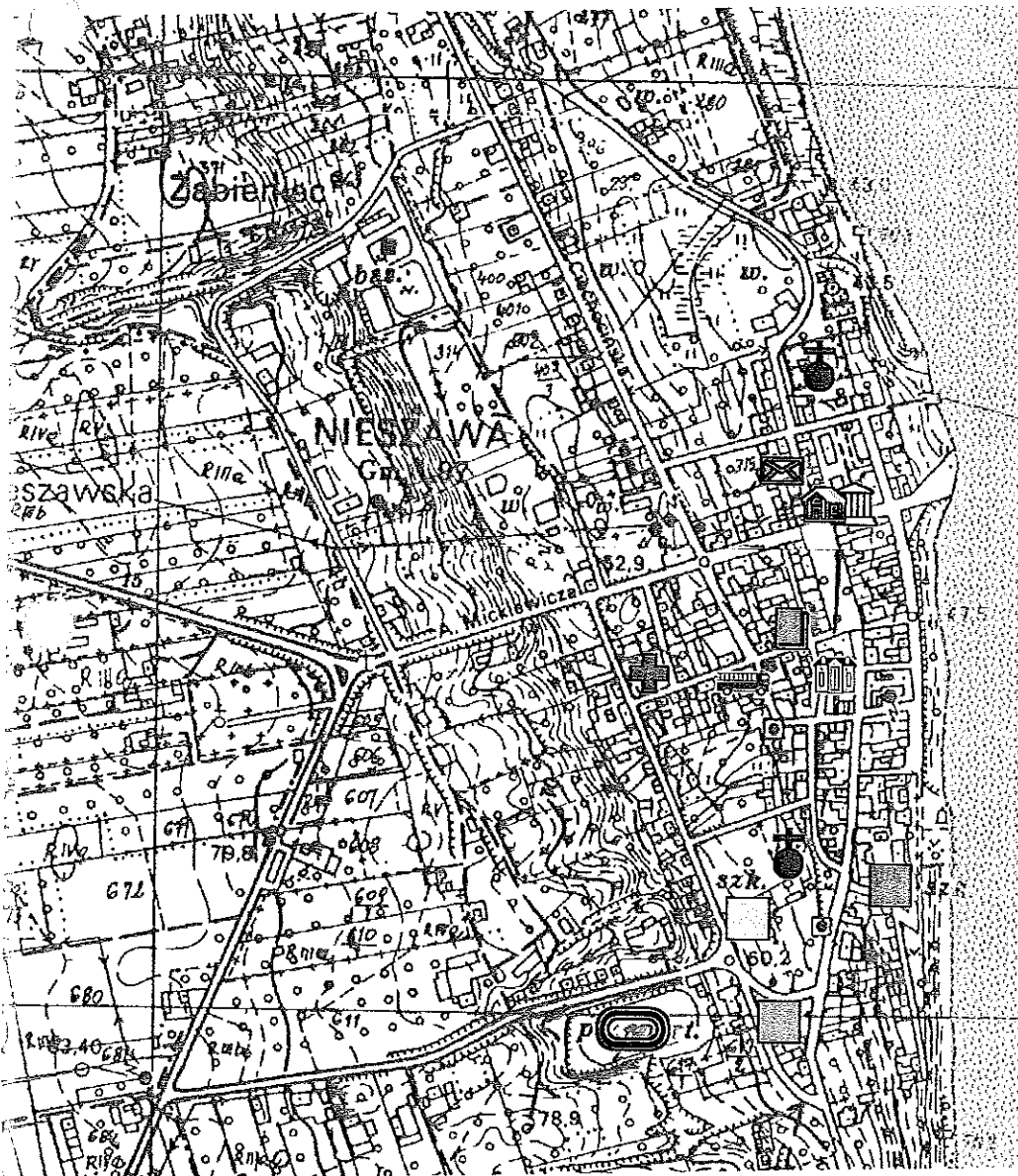
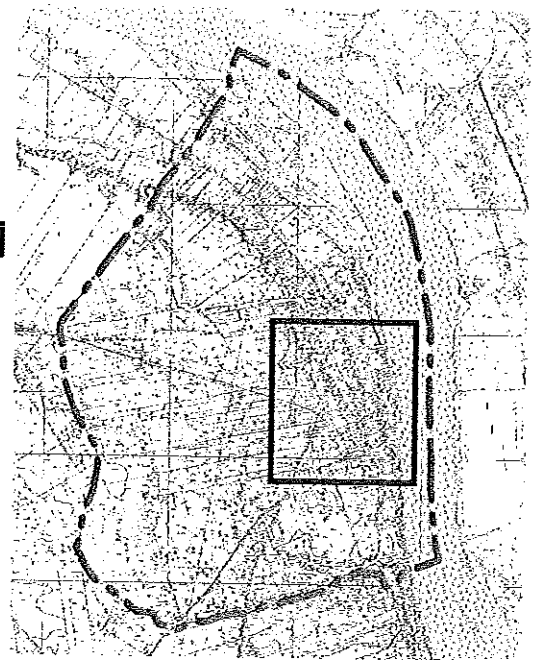
Miasto NIESZAWA na tle podziału administracyjnego województwa kujawsko - pomorskiego

woj. pomorskie

Miasto NIESZAWA

Uwarunkowania rozwoju
Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej

Legenda:

- Urząd Miasta / Policja
- Kościół
- Plebania / Dom Noakowskiego
- Urząd Poczty
- Szkoła podstawowa
- Gimnazjum / Przedszkole
- Liceum Ogólnokształcące
- Biblioteka
- Muzeum
- Ośrodek zdrowia / Apteka
- Weterynarz
- Straż Pożarna
- Stadion

PRZEDSTAWICIELE WŁADZ MIASTA

BURMISTRZ MIASTA NIESZAWA inż. **ANDRZEJ
NAWROCKI**

RADA MIASTA NIESZAWA

Przewodniczący Rady Miejskiej		Roman Chmielewski
Z-ca Przewodniczącego		Stefan Stalipinski
Z-ca Przewodniczącego	-	Ryszard Lewandowski

URZĄD MIASTA NIESZAWA

stała współpraca insp. d/s Geodezji, Planowania i Gospodarki Przestrzennej	-	techn. Janusz Świtalski
--	---	-------------------------

ZESPÓŁ SPORZĄDZAJĄCY

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

mgr inż. Cecylia Fechner

mgr Małgorzata Sobotka

ŚRODOWISKO KULTUROWE

mgr Mariusz Leszczyński

ZAGADNIENIA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE

mgr Małgorzata Sobotka

ZAGADNIENIA GOSPODARCZE

mgr Małgorzata Sobotka

ZAGADNIENIA TECHNICZNE

mgr inż. Wiera Kulczyńska

inż. Henryk Nencka

ZAGADNIENIA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

mgr Małgorzata Sobotka

GRAFIKA

tech. bud. Anna Polak

GRAFIKA KOMPUTEROWA

mgr Ewa Birek

GENERALNY PROJEKTANT

mgr Małgorzata Sobotka

uprawn. urbanistyczne nr 13/OKK/2003

członek nr G-172/2003 Północnej Okręgowej Izby Urbanistów

DYREKTOR K-PBPPiR WE WŁOCŁAWKU

mgr inż. arch. Bogusław Stroszejn

SPIS TREŚĆ

1. WSTĘP	8
1.1. Podstawa prawna opracowania	8
1.2. Przedmiot studium.....	8
1.3. Cel sporządzenia studium	8
1.4. Tok prac nad studium	9
1.5. Wykaz opracowań składających się na diagnozę stanu istniejącego	10
1.6. Wykaz publikacji, na podstawie których wykonana została diagnoza stanu istniejącego.....	10
2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA NIESZAWA.....	12
2.1. Położenie	12
2.2. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z ustaleń decyzyjnych kraju i regionu.....	12
3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA NIESZAWA WYNIKAJĄCE ZE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	15
3.1. Uwarunkowania zewnętrzne	15
3.2. Uwarunkowania wewnętrzne.....	15
3.3. Uwarunkowania inspirujące i ograniczające rozwój miasta.....	21
4. ŚRODOWISKO KULTUROWE	22
4.1. Uwarunkowania wewnętrzne	22
4.2. Uwarunkowania inspirujące i ograniczające rozwój.....	27
5. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNE.....	27
5.1. Uwarunkowania zewnętrzne	27
5.2. Uwarunkowania wewnętrzne.....	28
5.2.1. Demografia miasta.....	28
5.2.2. Charakterystyka zatrudnienia i bezrobocia.....	32
5.2.3. Zasoby mieszkaniowe	34
5.2.4. Infrastruktura społeczna - system obsługi ludności.....	35
5.3. Uwarunkowania inspirujące bądź ograniczające.....	42
6. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE	43
6.1. Uwarunkowania zewnętrzne	43
6.2. Uwarunkowania wewnętrzne	44
7. TURYSTYKA I REKREACJA.....	46
7.1. Uwarunkowania zewnętrzne	46
7.2. Uwarunkowania wewnętrzne.....	47
8. UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA NIESZAWY W ASPEKTCIE ROLNEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	48
8.1. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju	48
8.2. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju.....	48
8.2.1. Rolna przestrzeń produkcyjna	48
8.2.2. Leśna przestrzeń produkcyjna	51
8.3. Uwarunkowania ograniczające bądź inspirujące rozwój.....	51

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	52
9.1. Uwarunkowania zewnętrzne	52
9.2. Uwarunkowania wewnętrzne	53
9.3. Uwarunkowania ograniczające bądź inspirujące rozwój.....	58
10. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE	59
10.1. Uwarunkowania zewnętrzne	59
10.2. Uwarunkowania wewnętrzne	60
10.3. Uwarunkowania ograniczające bądź inspirujące rozwój.....	63
11. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIASTA NIESZAWY.....	64
11.1. Progi rozwoju przestrzennego miasta	64
11.2. Ograniczenia rozwoju przestrzennego	64
11.4. Stan prawny gruntów	65
12. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA.....	66
13. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO. 70	
13.1. Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego w strefach osadniczych	70
13.2. Kierunki rozwoju w sferze społecznej	75
13.3. Kierunki, zasady ochrony i kształtowania środowiska w strefach o różnym reżimie ochronnym	76
13.4. Kierunki i zasady gospodarowania w strefach likwidacji problemów, konfliktów	78
13.5. Kierunki rozwoju w strefie rolnej.....	78
13.6. Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego w strefach leśnych	79
13.7. Kierunki rozwoju i formy turystyki	80
13.8. Wnioski i wytyczne do ochrony środowiska kulturowego miasta Nieszawy	82
13.9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej.....	91
13.10. Kierunki rozwoju komunikacji.....	94
14. MIEJSCOWE PLANY	97
14.1. Obowiązujące plany miejscowe	97
14.2. Obszary, dla których opracowanie planów miejscowych jest obowiązkowe.....	97
14.3. ZASADY GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIĄ MIASTA (JAKO OBLIGATORYJNE WYTYCZNE DLA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO).....	99
14.3.1. Zasady gospodarowania przestrzenią w zakresie wprowadzania ładu przestrzennego	99
15. POLITYKA PRZESTRZENNA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH	102
15.1. Planowanie przestrzenne.....	102
15.2. Gospodarka nieruchomościami i mieniem komunalnym	103
15.3. Polityka inwestycyjna	104
15.4. Polityka rozwoju systemów komunikacji	105
15.5. Polityka rozwoju systemu infrastruktury	105
15.5.1. Polityka inwestycyjna oraz warunki realizacji programu rozwoju gospodarki wodno ściekowej	105

15.5.2. Polityka rozwoju i warunki realizacji programu rozwoju gazownictwa	106
15.6. Instrumenty wspierające politykę przestrzenną.....	106
15.6.1. Instrumenty finansowe	107
15.6.3. Promocja	108
15.6.4. Kontrola i nadzór	108
15.6.5. Monitoring.....	108

SPIS RYSUNKÓW

- Rys. 1 MIASTO NIESZAWA
Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego – Położenie miasta Nieszawa w województwie
kujawsko-pomorskim
- Rys. 2 MIASTO NIESZAWA
Powiązania zewnętrzne
- Rys. 3 MIASTO NIESZAWA
Uwarunkowania rozwoju.
Rozmieszczenie obiektów infrastruktury społecznej
- Rys. 4 MIASTO NIESZAWA
Uwarunkowania rozwoju
Infrastruktura techniczna
- Rys. 5 MIASTO NIESZAWA
Uwarunkowania rozwoju.
komunikacja

SPIS TABEL

- Tabela 1. Rodzaje terenów biologicznie czynnych
- Tabela 2. Liczba ludności miasta Nieszawa w latach 1993-2002
- Tabela 3. Współczynnik feminizacji dla miasta Nieszawa, w latach 1995 - 2002
- Tab.4. Struktura wieku Ludności miasta Nieszawa
- Tab.5. Wskaźniki demograficzne miasta Nieszawa w latach 1993 - 2002
- Tab.6. Migracje ludności miasta Nieszawa w latach 1993-2002
- Tab.7. Struktura zatrudnienia w mieście Nieszawa w latach 2000-2001
- Tab. Pracujący w Gospodarce Narodowej wg rodzajów działalności w 2002r.
- Tab.8. Struktura bezrobocia w mieście Nieszawa
- Tab.9. Zasoby mieszkaniowe w mieście Nieszawa w latach 1997-2002
- Tab.10. Mieszkania zamieszkane w mieście Nieszawa według wyposażenia w instalacje
- Tab.11. Szkolnictwo podstawowe na terenie miasta Nieszawa i zatrudnienie
- Tab. 12. Szkolnictwo podstawowe na terenie miasta Nieszawa w latach 1997/98-2003/2004
- Tab. 13. Licea Ogólnokształcące w mieście Radziejów w latach 1996/97-2003/04
- Tab. 14. Wskaźnik zatrudnienia lekarzy na 10 tys. mieszkańców w Nieszawie
- Tab. 15. Gospodarstwa domowe objęte pomocą społeczną według rodzajów trudności życiowych
- Tab.16. Biblioteki, księgozbiór, czytelnicy, wypożyczenia – miasto Nieszawa
- Tab.17. Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów
- Tabela. 18.
- Tabela.19. Klasy funkcjonalne dróg i ulic powiatowych
- Tabela.20. Wykaz ulic gminnych na terenie miasta Nieszawy
- Tabela 21. Wykaz powierzchni obszarów zagrożonych na terenach nie obwałowanych
- Tabela 22. Ilość ludności i mienie przy zagrożeniu wodą p %
- Tabela .23 Obiekty wpisane do rejestru zabytków.
- Tabela .24. Obiekty kulturowe proponowane do wpisu do rejestru zabytków.
- Tabela 25. Pozostałe dobra kultury ujęte w ewidencji Służby Ochrony Zabytków.
- Tabela 26. Stanowiska archeologiczne z obszaru gminy Nieszawa.
- Tabela 27. Klasy funkcjonalne dróg i ulic powiatowych

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna opracowania

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jednolity tekst (Dz. U. Nr 80 poz.717 z 2003 r. z późniejszymi zmianami), art. 9, ust.2.
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142 z 2001 r. poz. 1591, tekst jednolity), art. 7 ust.1, pkt 1.
- Uchwała Nr VI –48 /03 Rady Miejskiej w Nieszawie z dnia 26 września 2003r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nieszawa”.
- Umowa zawarta w dniu 22 maja 2003r. pomiędzy Burmistrzem Miasta Nieszawa, a Kujawsko-Pomorskim Biurem Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku na wykonanie opracowania pt. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nieszawa” z późniejszymi aneksami.

1.2. Przedmiot studium

Przedmiotem opracowania jest obszar miasta Nieszawa, które w granicach administracyjnych zajmuje 9,9 km² .

1.3. Cel sporządzenia studium

Studium sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej samorządu lokalnego z uwzględnieniem uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa.

Podstawowymi zadaniami Studium są:

- rozpoznanie aktualnej sytuacji miasta, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego i zasad polityki przestrzennej miasta w tym zasad ochrony interesu publicznego,
- wyznaczenie obszarów, które będą objęte planami miejscowymi, ze względu na przepisy szczególne lub istniejące uwarunkowania,
- stworzenie podstawy do koordynacji działań w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- promocja miasta.

Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium uchwalone przez Radę Miasta nie jest aktem prawa miejscowego, dlatego nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Jest natomiast aktem kierownictwa wewnętrznego miasta wykorzystywanym przy podejmowaniu decyzji w zakresie działań dotyczących polityki przestrzennej miasta i stanowi podstawę do koordynacji planów miejscowych.

1.4. Tok prac nad studium

W dniu 26 września 2003r. Rada Miasta w Nieszawie podjęła uchwałę Nr VI – 48 /03 o przystąpieniu przez Zarząd do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.

Prace nad „Studium...” objęły:

- opracowanie diagnozy stanu istniejącego – w podziale na branże, każda z branż zawiera część opisową i graficzną
- wystąpienie o wnioski i postulaty do organów i instytucji zgodnie z trybem określonym ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym w dniu 05.11.2003r.
- opracowanie uwarunkowań rozwoju miasta
- opracowanie syntezy rozwoju oraz ustalenie celów rozwoju i ich hierarchii
- określenie kierunków polityki przestrzennej
- przedstawienie „Studium...” do opiniowania przez Komisję Urbanistyczno-architektoniczną w dniu 9 września 2004 roku – Uchwała Nr 2/2004 Powiatowej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej
- przedstawienie „Studium...” do opiniowania zgodnie z trybem określonym ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym w terminie od 20 września 2004r. do 12 października 2003r.

Ustalenia Studium obejmują:

- tekst „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nieszawy - stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały.
- rysunek „Studium” w skali 1:2000 dla miasta stanowiący załącznik nr 2 do Uchwały.

1.5. Wykaz opracowań składających się na diagnozę stanu istniejącego

Na bazę diagnostyczną składają się następujące opracowania:

- opracowanie ekofizjograficzne sporządzone przez Zespół pod kierunkiem dr hab. Zygmunta Babińskiego; spełniające warunki zgodnie z art. 72, ustawy Prawo ochrony środowiska.
część tekstowa oraz mapa w skali 1: 2000;
- „Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego” – Uchwała nr 439/2000 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 czerwca 2000r.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego -” – Uchwała nr XI/135/03 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 czerwca 2003r.

1.6. Wykaz publikacji, na podstawie których wykonana została diagnoza stanu istniejącego

1. Dane statystyczne.
2. Dane i informacje uzyskane w Wydziałach Urzędu Wojewódzkiego, Urzędzie Miasta oraz instytucjach branżowych.
3. Raport o stanie środowiska przyrodniczego w województwie wrocławskim wg stanu na dzień 31.12.1993 r. – Wrocław, marzec 1994 r.
4. Raport o stanie środowiska przyrodniczego w województwie wrocławskim według stanu na dzień 12.12.1994 r. – Wrocław, 1995 r.
5. Raport o stanie środowiska przyrodniczego w województwie wrocławskim według stanu na dzień 21.12.1996 r. – Wrocław, 1997 r.
6. Monitoring powierzchni ziemi województwa wrocławskiego, Wrocław, 1998 r.
7. Raport o stanie środowiska przyrodniczego w województwie kujawsko-pomorskim według stanu na dzień 31.12.1999 r. – Bydgoszcz, 2000 r.

Rysunek 1 MIASTO NIESZAWA
Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Polożenie miasta w województwie kujawsko-pomorskim

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO MIASTA NIESZAWA

2.1. Położenie

Nieszawa położona jest w środkowej części województwa kujawsko-pomorskiego w powiecie aleksandrowskim. Leży na lewym, niskim brzegu Wisły w odległości 9 km od Ciechocinka, 17 km od Aleksandrowa Kujawskiego i 27 km od Włocławka. Na terenie miasta działa przeprawa promowa. W odległości 4 km od miasta znajduje się stacja kolejowa.

Miasto Nieszawa objęte jest zasięgiem dwu mezoregionów: Kotliny Toruńskiej w makroregionie Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka oraz Równiny Inowrocławskiej w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie

Nieszawa leży w zlewni rzeki Wisły

Miasto posiada korzystne położenie w stosunku do głównych szlaków komunikacyjnych. W bliskiej odległości przebiega droga krajowa nr 1 Gdańsk – Cieszyn.

2.2. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z ustaleń decyzyjnych kraju i regionu

A. Wynikające z ustaw szczególnych

Na obszarze miasta występują następujące obiekty i obszary ustanowione na poziomie województwa i kraju na podstawie przepisów szczególnych:

- zabytkowe zespoły – Rejestr Zabytków dawnego województwa włocławskiego,
- Miasto Nieszawa położona jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu Niziny Ciechocińskiej utworzonego przez Wojewódzką Radę Narodową nr XX/92/83 z dnia 15.06.1983 r. potwierdzone rozporządzeniem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 46/99 z dnia 25 marca 1999r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia wykazów aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie Woj. Kuj. – Pom. Nr 19, poz. 117.
- Ochrona z mocy Rozporządzenia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 36/2004 z dnia 3 grudnia 2004 w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie Kujawsko –Pomorskim (Dz. Urz. WKP Nr 120, poz. 2016 z dnia 7 grudnia 2004r)
- ochrona z mocy ustawy o lasach z dnia 28 września 1991r., (Dz. U. Nr 101 z 1991 r., poz. 444 z późniejszymi zmianami.

Rys. 2. Powiązania zewnętrzne

B. Wynikające ze stanu zagospodarowania

Drogi powiatowe:

- Nr 2609 Nieszawa - Włocławek
- Nr 2603 Ciechocinek - Siutkowo
- Nr 2605 Stara Wieś – Nieszawa
- Nr 2612 Nieszawa – Ujma Duża

Linie energetyczne wysokiego napięcia:

220 kV GPZ Włocławek – GPZ Toruń

Dla linii napowietrznych wynikają konsekwencje przestrzenne w postaci zajęcia terenu pasem 100 m dla linii 220 kV, w których zakazuje się stawiać budynków mieszkalnych (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 listopada 1980 r. Dz. U. Nr 25, poz. 101).

C. Projektowane

Projektowany stopień wodny na rzece Wiśle. Celem budowy Stopnia Wodnego w Nieszawie jest minimalizacja ryzyka wystąpienia katastrofy budowlanej na Stopniu Wodnym we Włocławku. Zapora w Nieszawie zapewni:

1. Powstrzymanie erozji dennej rzeki poniżej Włocławka i zaprzestanie dalszej degradacji koryta dolnej Wisły.
2. Podwyższenie wód gruntowych co polepszy warunki wegetacji roślin i tym samym podniesie wartość gruntów.
3. Korzyści przeciwpowodziowe - Nieszawa będzie zbiornikiem wyrównawczym. W zbiornikach takich woda nigdy nie zamarza i nie odkłada się śryż, odpowiedzialny za powstanie zatorów lodowych i powodzi zatorówowych.

Jedną z wielu korzyści jakie przyniesie budowa Stopnia Wodnego w Nieszawie jest też korzyść ekonomiczna. Elektrownia będzie generowała zyski ze sprzedaży energii elektrycznej, oraz pozwoli na maksymalizację zysków Elektrowni we Włocławku, która dzięki budowie stopnia nieszawskiego zwiększy ilość godzin pracy szczytowej z 6 do 10 dziennie.

3. UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA NIESZAWA WYNIKAJĄCE ZE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Położenie miasta na terenie obszaru chronionego krajobrazu „Nizina Ciechocińska”

Położenie miasta na obszarze dorzecza Wisły

Położenie na terenie miasta (na 704,2 km rzeki Wisły) punktu pomiarowego krajowej sieci monitoringu stanu czystości wód rzeki Wisły

Położenie na terenie miasta (w części północnej) punktu obserwacyjnego regionalnego monitoringu jakości zwykłych wód podziemnych.

3.2. Uwarunkowania wewnętrzne

2.1 Zasoby, walory środowiska, różnorodność biologiczna

Powierzchnia ziemi

Miasto Nieszawa charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Elementami decydującymi o jej dużym urozmaiceniu jest położenie w obrębie dwóch jednostek geomorfologicznych – wysoczyzny morenowej i doliny Wisły. Położenie to powoduje, że w rzeźbie terenu wyraźnie zaznacza się płaski poziom wysoczyznowy (o wysokości 81-91 m n.p.m. – w rejonie miejscowości Gęsiniec, Żabieniec, Dymiec) ze stromym stokiem w kierunku dna doliny Wisły, którą buduje terasa nadzalewowa o wysokości 47-50 m n.p.m. i poziom zalewowy o rzędnej 43-46 m n.p.m. (w rejonie wsi Zagajnica, Kozia Kępa) Strefa zboczowa, oddzielająca obydwie jednostki geomorfologiczne osiąga wysokość względną ok. 30 m i spadki terenu przekraczające 10%.

Wysokości bezwzględne na terenie miasta wahają się od 40,7 m n.p.m. na brzegu Wisły, 45 m n.p.m. w pasie 500-750 m na zachód od Wisły aż do 85-90 m n.p.m. w rejonie wsi Żabieniec, Dymiec.

Wysoczyznę morenową budują gliny o miąższości od 5 do 9 m i drobnoziarniste piaski lodowcowe o miąższości jak podobnej gliny. Terasę nadzalewowa budują piaski drobno i średnioziarniste o miąższości ok. 2,5 m oraz piaski gruboziarniste i żwiry. Równina zalewowa zbudowana jest z przewarstwionych mułków, piasków drobno i średnioziarnistych.

Wody powierzchniowe

Miasto położone jest na obszarze zlewni rzeki Wisły.

Na terenie miasta bardzo słabo rozwinięta jest sieć wód powierzchniowych o charakterze stałym. Głównym jej stałym elementem jest rzeka Wisła, która wraz z budową geologiczną kształtuje sieć wód powierzchniowych i podziemnych jak również stanowi dla nich element drenujący, powodujący spływ wód w jej kierunku. Uzupełnieniem sieci hydrograficznej jest system rowów odwadniających tereny rolne i odprowadzających wody opadowe z zabudowanej części miasta oraz występujące w okresie wiosennych roztopów i intensywne opadów atmosferycznych okresowe ciekły, płynące w głęboko wciętych dolinkach oraz sztucznie urządzone zbiorniki wodne, hydraulicznie związane z wodami rzeki Wisły.

Gleby

Dominującym typem gleb wykształconym na terenie miasta są gleby płowe utworzone z piasków gliniastych, często pylastych podścielonych gliną lub z glin spiaszczonych do piasków gliniastych oraz pyłów pochodzenia wodnego. Należą do nich również niewielkie powierzchnie gleb utworzonych z glin płytko spiaszczonych, położonych w trudnych warunkach fizjograficznych. Należą one do gleby o najwyższych klasach bonitacji.

Warunki klimatyczne, powietrze atmosferyczne, warunki akustyczne

Pod względem klimatycznym (wg. W. Okołowicza) miasto położone jest na obszarze nizin –subregion środkowopolski, którego cechami charakterystycznymi są:

- Średnia temperatura miesiąca stycznia $-2,5^{\circ}\text{C}$,
- Średnia temperatura miesiąca lipca $+18,5^{\circ}\text{C}$,
- Średnia temperatura roczna $+8^{\circ}\text{C}$,
- Średnioroczne opady atmosferyczne 450 – 500 mm,
- Czas trwania zimy 80 dni,
- Czas trwania lata 90 dni,

Na terenie miasta przeważającym kierunkiem wiejących wiatrów są wiatry wiejące z sektora zachodniego, na który przypada 45% wiatrów wiejących ze wszystkich kierunków, natomiast najrzadziej wieją wiatry z sektora wschodniego. Wiatry wiejące z sektora zachodniego przynoszą powietrze wilgotne pochodzenia atlantyckiego; w zimie ciepłe, powodujące odwilże, w lecie chłodne. Przynoszą one większą część opadów atmosferycznych. Wiatry z sektora wschodniego przynoszą zawsze powietrze suche; w zimie mroźne a w lecie i jesienią bardzo ciepłe, natomiast wiatry północne przynoszą mroźne i suche powietrze arktyczne.

Na terenie miasta występują głównie dwa typy topoklimatu kształtowanego przez lokalne uwarunkowania: rzeźbę terenu, stopień pokrycia szatą roślinną, warunkami wodnymi terenu, obecnością akwenów wodnych, siłą i kierunkiem wiejących wiatrów, nasłonecznieniem terenu itd.

Pierwszy z nich związany jest z obszarem wysoczyzny morenowej i charakteryzuje się wyrównaną wilgotnością i temperaturą powietrza, równomiernym rozkładem siły, kierunków wiejących wiatrów oraz stopniem nasłonecznienia. Dotyczy on przeważającej części miasta, głównie na wschód od krawędzi wysoczyzny.

Drugi dotyczy części miasta położonej na zachód od krawędzi wysoczyzny i związany jest ze stromą krawędzią oraz równiną zalewową. Charakteryzuje go duże zróżnicowanie termiczne terenów ze względu na różne ekspozycje i nachylenia zboczy dochodzące nawet do kilkunastu stopni.

Charakteryzuje go niekorzystna termika powietrza przejawiająca się tendencją do powstawania inwersji termicznych, zalegania mas chłodnego powietrza oraz tworzenia się mgieł.

Najcieplejsze są tereny o ekspozycji południowej i południowo-zachodniej, natomiast „chłodne” o ekspozycji północnej.

Stan czystości powietrza atmosferycznego w mieście bezpośrednio uzależniony jest od jego stopnia uprzemysłowienia a tym samym od stopnia emisji zanieczyszczeń. Miasto Nieszawa charakteryzuje się niskim stopniem uprzemysłowienia, stąd jakość powietrza atmosferycznego uzależniona jest jedynie od emisji zanieczyszczeń typu energetycznego, pochodzącego ze źródeł indywidualnego i zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w ciepło. Okresowo prowadzone badania wykazały znikomy ich wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego. Wyniki badań nie wykazywały przekroczeń dopuszczalnych stężeń podstawowych zanieczyszczeń – dwutlenku siarki, tlenków azotu, opady pyłu.

Stan klimatu akustycznego kształtowany jest głównie przez emitowany hałas pochodzący od komunikacji i zakładów przemysłowych funkcjonujących na terenie miasta.

Przez teren miasta Nieszawa nie przebiega żadna z głównych tras komunikacyjnych jak również nie funkcjonują zakłady emitujące hałas do środowiska. W związku z powyższym nie jest ono objęte monitoringiem hałasu środowiskowego a tym samym nie posiada wykonanego planu akustycznego miasta.

Ocena stanu klimatu akustycznego miasta dotyczyć głównie będzie oddziaływania komunikacji związanej z przebiegiem przez miasto drogi powiatowej Włocławek –

Ciechocinek oraz krzyżujących się dróg powiatowych; Stara Wieś – Nieszawa, Siutkowo – Nieszawa, Ujma Duża – Nieszawa i Nieszawa Brzeźno i opierać się może jedynie na ocenie wizualnej, nie popartej rzeczywistymi badaniami.

Ponieważ przez teren miasta nie odbywa się ruch tranzytowy pojazdów ciężarowych a transport związany jest głównie z lokalnym zaopatrzeniem obiektów handlowych i usługowych oraz przemieszczaniem się ludności, można przypuszczać, że klimat akustyczny na terenie miasta nie budzi większych zastrzeżeń pod względem przekroczeń emisji hałasu do środowiska..

Środowisko biotyczne, różnorodność biologiczna

Cały teren miasta zawiera się w obszarze podlegającym ochronie prawnej – obszarze chronionego krajobrazu „Nizina Ciechocińska” wyróżniającego się pod względem krajobrazu oraz zawierającego różne ekosystemy, których ochrona powinna zapewnić zachowanie jego stanu równowagi ekologicznej.

Obszar chronionego krajobrazu utworzono w celu ochrony unikalnych walorów mikroklimatycznych uzdrowiska Ciechocinek i jego najbliższych okolic, ochrony krajobrazu nadwiślańskiego posiadającego cechy zbliżone do warunków naturalnych.

Na obszarze tym, zgodnie z interesem społecznym i wymogami ochrony środowiska obowiązują ustalone zasady zagospodarowania w zakresie:

- przemysłu, urbanizacji i budownictwa,
- gospodarki leśnej i zadrzewieniowej,
- gospodarki rolnej i melioracji

i dotyczą one:

- zakazu lokalizacji na obszarach chronionych obiektów powodujących zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby, uciążliwych dla otoczenia jako źródło hałasu i wydzielania odrażających woni,
- obowiązku wyposażania wszystkich zakładów i obiektów zlokalizowanych w granicach lub w bezpośrednim sąsiedztwie strefy chronionego krajobrazu w urządzenia zapobiegające zanieczyszczeniom środowiska,
- lokalizowania nowych obiektów pod warunkiem zachowania ładu przestrzennego (obiekty o estetycznym wyglądzie i harmonizujące z otaczającym krajobrazem),
- ochrony obiektów zabytkowych,
- wprowadzania zalesień na gruntach nieprzydatnych rolniczo,
- prowadzenia zabiegów melioracyjnych, nie powodujących zmian stosunków wodnych,

- zakazu niszczenia gleby i pozyskiwania (bez stosownego zezwolenia) kopalin,
- zakazu zanieczyszczania wód ściekami oraz jakiegokolwiek skażenia i zanieczyszczenia terenu
- dowolnego ustawiania tablic, reklam i napisów.

O zasobach biotycznych środowiska miasta decyduje udział terenów o funkcji środowiskotwórczej, na które składają się: lasy, tereny zieleni miejskiej, łąki, pastwiska, tereny zadrzewione, wody powierzchniowe. Udział poszczególnych komponentów biotycznych środowiska przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Rodzaje terenów biologicznie czynnych

Lp	Rodzaj powierzchni	Pow. ha	% pow.	Funkcje przyrodnicze
1	Lasy	Ca 19	1,98	Siedlisko flory i fauny, funkcje ochronne (wiatrochronna, glebochronna)
2	Użytki zielone	30	3,13	Regulacja i kształtowanie obiegu wody, siedlisko flory fauny
3	Sady	63	6,58	Wiatrochronna, glebochronna, krajobrazowa, siedlisko fauny
4	Zadrzewienia śródpolne i przydrożne	Ca 20	ca 2	Wiatrochronna, glebochronna, krajobrazowa, siedlisko drobnej fauny
RAZEM		Ca 132	Ca 13,78	

Źródło: Urząd Miasta Nieszawa

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli udział terenów środowiskotwórczych w ogólnej powierzchni miasta jest niezadowalający. Wynika to głównie z małego udziału terenów urządzonej zieleni miejskiej, terenów zieleni towarzyszącej zurbanizowanej części miasta, dużego udziału gruntów ornyczych o wysokich klasach bonitacji. Intensywne użytkowanie rolnicze gleb doprowadziło do głębokich przeobrażeń w środowisku biotycznym miasta. Wynikiem tych przeobrażeń jest duże zubożenie różnorodności gatunkowej flory na rzecz dużych, jednogatunkowych powierzchni roślin uprawnych (zboża, rośliny okopowe, rośliny pastewne), tworzących pokrycie terenu cyklicznie przez ok. 180 dni w roku.

Surowce naturalne

Na terenie miasta nie występują udokumentowane złoża kopalin podstawowych ani pospolitych jak również nie zostały prowadzone prace geologiczne poszukiwawcze jak i rozpoznawcze w kierunku dokumentowania kopalin.. Na terenie miasta nie występują obszary górnicze.

Na podstawie budowy geologicznej, powierzchniowych form geomorfologicznych oraz materiałów archiwalnych można stwierdzić, że na terenie miasta występują surowce skalne w postaci kruszywa naturalnego oraz surowce ilaste.

Kruszywo naturalne reprezentowane jest przez piaski różnoziarniste ze żwirami akumulacji rzecznej i wodnolodowcowej. Występuje wzdłuż doliny Wisły tworząc nadzalewowe tarasy akumulacyjno-erozyjne. Na terenie tym w sposób niezgodny z wymogami prawa jest prowadzona dorywcza eksploatacja kruszywa naturalnego.

Surowce ilaste występują w postaci glin zwałowych i glin aluwialnych. Ze względu na małą ich przydatność surowcową nie były eksploatowane i nie przewiduje się ich przyszłościowej eksploatacji.

Na terenie miasta zidentyfikowano 3 punkty lokalnej, nielegalnej eksploatacji piasków.

Wody podziemne

Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną.

Wody podziemne występujące na terenie miasta związane są z dwoma piętrami wodonośnymi; czwartorzędowym i trzeciorzędowym. Najlepiej rozpoznane do celów użytkowych są wody wiekowo związane z czwartorzędem i trzeciorzędem, które ujmowane są w studniach głębinowych komunalnych ujęć wód.

W obrębie czwartorzędowego piętra wodonośnego występują dwie strefy o odmiennych warunkach hydrogeologicznych tj. dolinę Wisły i wysoczyznę morenową. W dolinie Wisły występuje głównie jedna warstwa wodonośna związana z piaskami zlodowacenia północnopolskiego. W zależności od ukształtowania terenu występuje na różnych głębokościach. Na wysoczyźnie wody występują w osadach piaszczystych lub piaszczysto – żwirowych. Pierwszy poziom występuje w osadach zlodowacenia północnopolskiego, pod pierwszą gliną zwałową; drugi występuje w piaskach rzecznych interglacjału eemskiego, trzeci natomiast w osadach interglacjału mazowieckiego.

Na terenie miasta (gruncie użytkowanym rolniczo) zlokalizowany jest punkt regionalnego monitoringu jakości wód podziemnych, czwartorzędowych, którego zadaniem jest kontrola jakości użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych. Wody do badań ujmowane są z poziomu wodonośnego na głębokości 35 m. Według klasyfikacji jakości zwykłych wód podziemnych wody z ujmowanego punktu badawczego należą do klasy II, czyli są to wody średniej jakości.

2.2 Zagrożenia środowiska

Obszar miasta, w rejonie którego występują lokalne spadki terenu powyżej 10% i w podłożu występują utwory ilaste narażone są na występowanie w okresie ulewnych deszczy erozji wodnej. Szczególnej formie erozji wodnej o charakterze erozji żłobinowej narażone są odsłonięte tereny krawędzi wysoczyzny. Powodować ona może wystąpienie

nieodwracalnej degradacji gleb polegającej na wypłukiwaniu pokrywy glebowo-gruntowej, deformacji rzeźby oraz zakłócaniu stosunków wodnych terenów sąsiednich.

Dorywczo prowadzona eksploatacja kruszywa naturalnego w krawędzi wysoczyzny kujawskiej stwarza duże niebezpieczeństwo wystąpienia obrywów i osuwisk, gdyż stanowi ona mało stabilny teren a dodatkowo nie jest prowadzona w sposób bezpieczny, w oparciu o dokumentację geologiczną

Ponadto duże zagrożenie dla środowiska wodnego miasta stwarza nie w pełni rozwiązana gospodarka wodno-ściekowa. Według danych statystycznych za rok 2002 tylko 40% budynków mieszkalnych posiadało przyłącze do sieci kanalizacji i tyleż odprowadzało ścieki do miejskiej oczyszczalni ścieków. Odzwierciedleniem tego faktu jest zły stan czystości wód rzeki Wisły, która poniżej stopnia wodnego we Włocławku (wg klasyfikacji ogólnej) prowadzi wody odpowiadające III klasie czystości wód natomiast w rejonie miasta stan czystości wód ulega pogorszeniu.

3.3. Uwarunkowania inspirujące i ograniczające rozwój miasta

Uwarunkowania inspirujące rozwój miasta

1. Dobre warunki gruntowo-wodne stwarzają możliwości do wyznaczenia terenów budowlanych.
2. Duże powierzchnie lasów i terenów zieleni występujące w północnej części miasta stwarzają korzystne warunki terenowe do rozwoju różnorodnych funkcji wypoczynkowych i sportowo-rekreacyjnych oraz różnych form imprez masowych.

Uwarunkowania ograniczające rozwój miasta

1. Położenie miasta na terenie obszaru chronionego krajobrazu.
2. Położenie części miasta w dolinie Wisły – terenie zalewowym.
3. Duży udział gleb chronionych.
4. Występowanie terenów o wysokich spadkach.
5. Występowanie punktów nielegalnie prowadzonej eksploatacji kruszywa naturalnego.

4. ŚRODOWISKO KULTUROWE

4.1. Uwarunkowania wewnętrzne

Rys historyczny

Nazwa Nieszawa pochodzi od nazwy osobowej Niesz (skrótowiec imienia Niegosław).

Pierwsze wzmianki o Nieszawie datuje się na rok 1260 kiedy to książę Konrad Mazowiecki nadał zakonowi krzyżackiemu gród nieszawski (castrum Nissue). Krzyżacy wybudowali tam zamek, który stał się siedzibą komturstwa. Warownia została zniszczona w toku wojen polsko-krzyżackich pod koniec I ćw. XV wieku. W tym czasie przeniesiono Nieszawę naprzeciw Torunia. W latach 1423-24 Nowa Nieszawa (Dybów) otrzymała prawa miejskie. Nowe miasto szybko stało się handlową i gospodarczą konkurencją dla Torunia, dlatego toruńscy mieszczanie wymusili na królu Kazimierzu Jagiellończyku jego zburzenie. Po tych wydarzeniach miasto translokowano na obecne miejsce, około 32 kilometry w górę Wisły. Prawa i położenie nowej Nieszawy wyraźnie określał dokument wydany 24.XI.1460 r. Lokalizacja obecnego miasta odbyła się na prawie chełmińskim wg wzoru toruńskiego na miejscu wsi Roksydalino. Powyższe okoliczności sprawiły, że Nieszawa nosi przydomek „wędrującego miasta”.

W tym okresie była to część powiatu brzeskiego. W strukturach kościelnych należała do parafii Przypust, który we wczesnym średniowieczu miał prawa miejskie. W momencie powstania miasta, Przypust był już wsią i wraz z miejscowością Dymiec został przyłączony do Nieszawy.

Dzięki dogodnym warunkom lokacyjnym Nieszawa stała się silnym ośrodkiem gospodarczym. Miasto miało prawo do dwóch jarmarków rocznie oraz targów tygodniowych w środę. Dodatkowo, z tytułu strat przy przenoszeniu, Nieszawa zwolniona była z części obciążeń podatkowych na okres ok. 40 lat.

Do końca XVI stulecia Nieszawa ciągle należała do parafii Przypust. Wtedy przeniesiono parafię do Nieszawy i ustanowiono dekanat (w okresie działalności biskupa Hieronima Rozdrażewskiego). Pierwszym kościołem w Nieszawie był jednak kościół klasztorny (1463 r.); kościół parafialny wybudowany został kilka lat później.

W II połowie XV w. doszło do ponownych zatargów z Toruniem co spowodowało częściowe ograniczenie pośrednictwa Nieszawy w handlu wiślanym. W tym samym czasie miasto było siedzibą starostwa niegrodowego.

II poł. XVI w. i I poł. XVII w. to okres największego rozkwitu gospodarczego miasta. Dobrobyt miasta wynikał przede wszystkim z dobrej lokalizacji, która zapewniała Nieszawie pośrednictwo w handlu zbożem. Sprzyjało to rozwojowi rzemiosła. W 1589 r. w Nieszawie funkcjonowało aż 10 bractw cechowych. Bogaci mieszczenie byli szczerzy dla miasta, dzięki czemu wybudowano m.in. piętrowy szpital dla ubogich. Parafia otrzymywała liczne i bogate legaty. W 1611 roku rozpoczęto budowę kościoła franciszkanów. Nieszawa tego okresu prezentowała się bardzo okazale z trzema kościołami, klasztorem, ratuszem, cegielnią i przystanią rzeczną.

Druga wojna szwedzka (1655-1660 r.) zapoczątkowała stopniowy upadek gospodarczy miasta. Dodatkowo w 1662 roku miasto nawiedziła zaraza (Nieszawa liczyła wtedy 666 mieszkańców). Po wojnie ze 104 domów ocalało 68. Na przełomie XVII i XVIII wieku Nieszawę trapiły liczne pożary; 24 lipca 1729 roku spłonął kościół parafialny, prawdopodobnie od uderzenia pioruna. Handel w mieście znajdował się w tym okresie tylko w rękach polskich, co wynikało z zakazu osiedlania się Żydów w mieście. W ciągu II poł. XVIII w. stopniowo zmniejszał się udział miasta w handlu wiślanym. Zmalał handel zbożem, które stopniowo zastąpiło drewno. W 1790 roku Nieszawa otrzymuje przywilej królewski odbywania 11 jarmarków rocznie. Była to próba ratowania znaczenia miasta, jednak nie zahamowało to postępujących procesów upadku gospodarczego. Od lat 60-tych do lat 90-tych XVIII w. liczba zabudowań zmniejszyła się ze 170 do 93, a liczba ludności ze 703 do 458. Okupacja pruska po II rozbiórce Polski nie zmieniła znacząco sytuacji miasta. Administracyjne należała w tym czasie do powiatu radziejowskiego, departamentu poznańskiego, prowincji Prusy Południowe. Na początku XIX w. Nieszawa znalazła się na terytorium Księstwa Warszawskiego. Kłopotliwe dla budżetu miasta były w tym okresie przemarsze wojsk francuskich (miasto musiało dostarczać zaopatrzenie). Na domiar złego w 1809 roku miasto dotknęła powódź, która m.in. poważnie uszkodziła kościół farny. Ponownie drastycznie zmniejszyła się liczba ludności (1808 r. – 1006 mieszkańców, 1810 r. - 817 mieszkańców).

W latach 20-tych i 30-tych XIX w. zasadniczo zmieniono układ przestrzenny Nieszawy (powszechna regulacja miast) i z niego właśnie pochodzi zasadnicza obecna zabudowa Nieszawy. Z początku tego okresu zachował się opis Nieszawy, z którego wynika, że w 1820 r. miasto zamieszkiwało 817 mieszkańców w 147 domach (w tym 40 murowanych). Przebudowa miasta zapoczątkowała pewne ożywienie budowlane; powstał folwark przy klasztorze franciszkanów, komora celna i duża część zabudowy miejskiej. W

II połowie XIX w. nastąpił okres pewnej poprawy gospodarczej, co wiązało się m.in. z budową w pobliżu Nieszawy warszawsko-bydgoskiej linii kolejowej. W tym czasie ustanowiono w mieście siedzibę powiatu. Dodatkowo w Nieszawie znajdowała się wodna przystań, stacja pocztowa, telegraf, oraz kordon wojsk carskich ochrony granicy. Na przełomie 1849-1850 r. wybudowano nowy przytułek oraz bożnicę dla 250 żydów nieszawskich. W 1881 r. działały w Nieszawie 3 zakłady fabryczne: browar, destylatornia i fabryka octu. Rok później wybudowano kościół ewangelicki. Miasto zamieszkiwało 2827 mieszkańców. Stan zabudowy pod koniec XIX w. wynosił 171 domów drewnianych i 46 murowanych. W handlu, w rękach polskich były sklepy piekarnicze i rzeźnicze, natomiast w rękach żydowskich sklepy spożywczo-kolonialne, tekstylia i artykuły żelazne. Rozwinięte było życie kulturalne oraz edukacja. W latach 80-tych istniały trzy szkoły, które kształciły na różnym poziomie kształcenia (m.in. Szkoła Ogrodniczo-Pszczelarska). Życie kulturalne skupiało się wokół kościoła parafialnego i organizacji kościelnych. Z powodzeniem działały dwie biblioteki: przy parafii rzymsko-katolickiej oraz żydowska. Ożywił się ruch w porcie, który przyjmował około 3000 statków rocznie, co związane było z rozwojem żeglugi parowej (m.in. podróże pasażerskie). W 1917 r. w Nieszawie pojawił się prąd elektryczny dzięki staraniom kupców żydowskich.

Po odzyskaniu niepodległości powiat nieszawski znalazł się w województwie warszawskim. Na początku lat 20-tych XX wieku Nieszawa liczyła 2381 mieszkańców o następującym składzie narodowościowym: 2160 Polaków, 35 Niemców, 176 Żydów i 10 osób innych narodowych. W 1932 r. powiat przeniesiono do Aleksandrowa Kujawskiego. Był to okres stagnacji gospodarczej zniszczonego wojną kraju. Mieszkańcy Nieszawy utrzymują się z rzemiosła obsługującego rolnictwo i małomiasteczkową ludność. Istniało więc tym okresie wiele warsztatów stolarskich, kotlarskich, rymarskich i kuźni. Duże znaczenie ma targowisko i sieć licznych drobnych sklepików oraz piekarni. Część ludności znalazła zatrudnienie w odbudowującym się przemyśle. Zaczynają funkcjonować browar, dwa młyny wodne, mały zakład wyrobu wód gazowanych. Ponadto czynne są magazyny zboża i lodownie. Stosunkowo dobrze rozwijało się życie kulturalne i społeczne. Rozwinięte szkolnictwo sprzyjało powstawaniu licznych towarzystw i stowarzyszeń.

Cały okres po II wojnie światowej cechuje stopniowe zanikanie dotychczasowych funkcji miasta. Administrację wyższego szczebla zaczął obsługiwać Aleksandrów Kujawski, obsługa gospodarcza otaczających terenów została przejęta przez coraz silniejsze ośrodki miejskie w regionie (m.in. Aleksandrów Kujawski, Włocławek) dlatego

m.in. liczba ludności w porównaniu z okresem największego rozkwitu miasta stopniowo malała. Wisła przestała mieć najistotniejsze znaczenie jako droga transportu wobec rozwoju kolei i dróg asfaltowych.

Obecnie Nieszawa jest jednym z najmniejszych polskich miast, z bardzo bogatą historią, która po dzień dzisiejszy zachowana jest w świadomości jej mieszkańców.

Zasoby kulturowe

Miasto Nieszawa należy dziś do najciekawszych zespołów staromiejskich w województwie kujawsko-pomorskim. Razem z Dobrzyniem n/Wisłą, Ciechocinkiem i Toruniem stanowi ciąg wartościowych układów urbanistycznych zlokalizowanych wzdłuż Wisły. Historyczne walory miasta spotęgowane są dodatkowo przez walory krajobrazowe Niziny Ciechocińskiej. Układ urbanistyczny Nieszawy w 1993 roku został wpisany do rejestru zabytków (tabela ...).

Z wyjątkiem stanowisk archeologicznych, do najstarszych obiektów zabytkowych należą kościoły. Z lat 60-tych XV w. pochodzi murowany kościół parafialny pw. św. Jadwigi. Plebania (tzw. dwór Noakowskiego) jest obiektem o wiele późniejszym (1848 rok). Oba obiekty ujęte są w rejestrze zabytków. Z I poł. XVII wieku pochodzi klasztor franciszkanów, do którego należą kościół klasztorny (obecnie filialny parafii rzymskokatolickiej) pw. Podwyższenia Krzyża Św. i klasztor murowany (obecnie dom rekolekcyjny). Częścią dawnego klasztoru był również zespół folwarczny dobudowany w II poł. XIX w., w którym obecnie mieści się Liceum Ogólnokształcące.

Z trzech zabytkowych cmentarzy (ewangelicki, żydowski, katolicki) czynny pozostał jedynie parafialny cmentarz rzymskokatolicki. Wszystkie pochodzą z XIX w. najstarszą chronologię ma cmentarz żydowski (I poł. XIX w.). Do pozostałych obiektów sakralnych ujętych w wykazie dóbr kultury Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków należą murowana kaplica cmentarna z 1874 r. oraz drewniana figura przydrożna z końca XIX wieku.

Z grupy tzw. obiektów techniki w Nieszawie zachowała się w dobrym stanie murowana gorzelnia (obecnie wykorzystana jako zakład produkcyjny), natomiast młyn murowany z lat 20-tych XX wieku jest częściowo rozebrany.

Z obiektów użyteczności publicznej należy wymienić przede wszystkim budynek ratusza datowany na lata 60-te XVIII wieku oraz szkołę podstawową z końca XIX w (tabela.....). W pobliżu ratusza znajduje się dawny hotel z restauracją, który obecnie jest pustostanem o dosyć złym stanie zachowania (ul. 3 Maja 7).

Zdecydowanie największą grupą obiektów zabytkowych są domy mieszkalne (tabela.....), które stanowią ok. 90% wszystkich obiektów zabytkowych w Nieszawie. Obecnie przeważają domy murowane, choć w wiekach XVII i XVIII większość zabudowy była drewniana. Obecnie z około 90 domów tylko 10 jest drewnianych, 16 drewniano-murowanych zaś pozostałe to obiekty murowane. Wynika to z tego, iż obecna zabudowa pochodzi z XIX wieku (większość z II połowy). W tym okresie nastąpiło znaczne przekształcenie układu przestrzennego Nieszawy. Zmieniono układ ulic i pobudowano wiele nowych domów i obiektów użyteczności publicznej. W domu z tego okresu (II poł. XIX w.) przy ul. Mickiewicza 6 znajduje się obecnie Muzeum im. Stanisława Noakowskiego. Stan zachowania tej grupy obiektów jest zróżnicowany. Obok domów w bardzo dobrym stanie technicznym znajdują się budynki kwalifikujące się do rozbiórki. Ten stan przedstawia sobą samo centrum miasta. Doskonale utrzymany budynek ratusza i część domów przy ul. 3 Maja znacząco kontrastuje z domami znajdującymi się obok, przy placu Kazimierza Jagiellończyka, które znajdują się w co najwyżej średnim stanie technicznym (plac Kazimierza Jagiellończyka 4, 5, 6) lub są to zupełne ruiny (np. plac Kazimierza Jagiellończyka 3). Taka sytuacja często dotyczy domów sąsiadujących ze sobą. Z dwóch domów wpisanych do rejestru zabytków zachowały się jedynie puste posesje (d. Poczta 9, Mickiewicza 4, tabela). Większość obiektów znajduje się jednak w stanie zadowalającym choć w sporej części wymagającym bieżących remontów. Charakterystyczne jest, że domy lub ich części, w których znajdują się punkty handlowe są w bardzo dobrym stanie, choć nie były często poddane kompleksowej renowacji (np. nowa elewacja ogranicza się tylko do fragmentu, gdzie znajduje się sklep). Jest to zjawisko typowe nie tylko dla Nieszawy. Najbardziej narażone na zniszczenia są domy drewniane i drewniano-murowane, dlatego wymagają najwięcej uwagi. Bez natychmiastowych działań niektóre z tych obiektów ulegną zniszczeniu (np. domy przy ul. Mickiewicza 20, Sienkiewicza 17).

Na terenie miasta Nieszawa zewidencjonowano 20 stanowisk archeologicznych (w tym jeden skarb monet). Najwięcej z nich datuje się na średniowiecze i nowożytność (do XVII w.). Z okresów prehistorycznych rozpoznano kultury przeworską i łużycką (epoka brązu, okres rzymski). W obrębie dwóch stanowisk (022, 44-46; 035, 43-46) prowadzono nadzór archeologiczny w związku z robotami budowlanymi. W samym mieście prowadzono również nadzór przy budowie sieci kanalizacyjnej (1994 rok). Badania

przebiegające podczas w/w wymienionych prac nie wykazały znaczących pozostałości kultury materialnej.

Łącznie, na obszarze miasta Nieszawa, w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajdują się 123 obiekty, z czego 11 wpisano do rejestru zabytków. Dwa obiekty zabytkowe obecnie już nie istnieją: dom murowany przy ul. Mickiewicza 4 (rej. zab. 342/A z 9.04.1956 r.), oraz dom murowany przy dawnej Pocztovej 9 (rej. zab. 498/A z 23.11.1964 r.).

4.2. Uwarunkowania inspirujące i ograniczające rozwój

Potencjalnym walorem Nieszawy dla rozwoju branży turystycznej jest mało zakłócony dziewiętnastowieczny układ urbanistyczny doskonale wkomponowany w atrakcyjny krajobraz Niziny Ciechocińskiej. Jednocześnie, próby przebudowy niezgodnej z pierwotną koncepcją architektoniczną mogą ograniczać potencjał turystyczny miasta. Zachętą dla potencjalnych inwestorów mogą być ulgi podatkowe przy zakupie obiektów zabytkowych.

Z drugiej strony konieczność respektowania warunków ochrony konserwatorskiej może wiązać się z większymi nakładami finansowymi. Dodatkowo, podczas prac budowlanych, mogą pojawić się koszty prowadzenia badań ratowniczych na terenach, gdzie występują stanowiska archeologiczne.

5. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNE

5.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Mieszkańcy miasta Nieszawa powiązani są instytucjonalnie z miastem Bydgoszczą - szczybel wojewódzki, Toruń - Sejmik Samorządowy.

Mieszkańcy korzystają z usług, które nie występują na terenie Nieszawy:

- szkolnictwo średnie: Aleksandrów Kujawski, Włocławek,
- szkolnictwo wyższe: Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Łódź,
- usługi medyczne - specjalistyczne: Aleksandrów Kujawski, Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Łódź.

Zaznaczyły się również wahadłowe migracje mieszkańców Nieszawy polegające na codziennych dojazdach do pracy.

5.2. Uwarunkowania wewnętrzne

5.2.1. Demografia miasta

1) Liczba i rozmieszczenie ludności, gęstość zaludnienia

Na koniec 2002 r. na terenie miasta Nieszawa, wg danych Urzędu Miejskiego, mieszkały ogółem 2143 osoby, w tym 1091 kobiety. Gęstość zaludnienia gminy wynosi 218 osób na 1 km², przy średniej gęstości zaludnienia dla miast województwa kujawsko-pomorskiego wynoszącej 1585 osób na 1 km².

Miasto Nieszawa w analizowanym okresie lat 1995-2002 charakteryzowało się stałym wzrostem liczby ludności. Liczba ludności w ciągu lat 1993-2002 wzrosła o 178 osób, tj. z 1965 osób w 1993 r. do 2143 osób w 2002 r. Dynamika zmian demograficznych w powyższym okresie wynosiła 109%. Oznacza to, że na przestrzeni ostatnich 8 lat liczba ludności miasta wzrosła o 9%. Jednakże w ciągu ostatnich lat potencjał ludnościowy miasta Nieszawy uległ pomniejszeniu.

Rozwój ludnościowy przedstawia tabela

Tabela 2. Liczba ludności miasta Nieszawa w latach 1993-2002

Rok	1993	1997	1999	2000	2001	2002
Liczba ludności	1965	2172	2172	2161	2144	2143

Źródło: Roczniki statystyczne WUS we Włocławku.

2) Struktura ludności wg płci

Strukturę ludności wg płci obrazuje współczynnik 1feminizacji. Stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w kształtował się następująco:

Tabela 3. Współczynnik feminizacji dla miasta Nieszawa, w latach 1995 - 2002

Rok	1995	1997	1999	2001	2002
Wartość współczynnika feminizacji	108,3	108,8	105	106	103

Źródło: Roczniki statystyczne WUS we Włocławku - obliczenia własne

Właściwa struktura płci jest elementarną dominantą rozwoju demograficznego. Z tabeli wynika, iż występuje nadwyżka liczby kobiet nad mężczyznami. W 2002 r. każdym 100 mężczyznom odpowiadały statystycznie 103 kobiety. Ta niekorzystna dysproporcja

między płciami może w przyszłości zakłócić biologiczną reprodukcję ludności. Przewaga liczby kobiet nad mężczyznami szczególnie wyraźnie zaznacza się w grupie wiekowej 60 lat i więcej.

3). Struktura ludności wg wieku

W strukturze wieku ludności dominującą grupą jest ludność w wieku produkcyjnym. Stanowi ona ok. 60,9% ogółu mieszkańców (tabela 3). Liczbę ludności wg płci w grupach ekonomicznych na koniec roku 2002 przedstawia zestawienie:

☐	dzieci	0-5 lat	97	
☐	dzieci	6-12 lat	178	
☐	dzieci	13-15 lat	109	
☐	młodzież	16-17 lat	161	
☐	dorośli	kobiety	18-59	
				1305
			mężczyźni	18-64
☐	emeryci	kobiety	60 lat i więcej	
				293
			mężczyźni	65 lat i więcej

Struktura wieku ludności miasta Nieszawa charakteryzuje się:

- niekorzystnym z punktu widzenia demograficznego – zbyt małym udziałem ludności młodej - 25,3%
- niekorzystnym dużym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym - 13,6%.

4) Tendencje w strukturze wieku

W strukturze wieku ludności do 2002r. w porównaniu z 1997 dokonały się następujące zmiany:

- ◆ zmniejszenie się udziału dzieci i młodzieży z 27,4% w 1997 r. do 25,3% w 2002 r.
- ◆ wzrost udziału osób w . w wieku produkcyjnym z 58,9% w 1997 do 60,9 % w 2002r.
- ◆ zmiennym udziału ludności w wieku poprodukcyjnym

Pewne tendencje w strukturze wieku, a ściślej w liczbie osób w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym, obrazuje poniższe zestawienie.

Tab.4. Struktura wieku Ludności miasta Nieszawa

Lp.	Wyszczególnienie	1997 r.		1999 r.		2002 r.	
		W osobach	% do ogółu ludności	W osobach	% do ogółu ludności	W osobach	% do ogółu ludności
1.	Liczba ludności ogółem	2172	100	2172	100	2143	100
2.	Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem	597	27,4	562	25,8	545	25,3
3.	Ludność w wieku produkcyjnym ogółem	1281	58,9	1295	59,6	1305	60,9
4.	Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem:	294	13,5	315	14,5	293	13,6
5.	Stosunek ludności nieprodukcyjnej na 100 osób ludności produkcyjnej	69,6		67,7		64,2	-

Źródło: US Włocławek,

5) Główne trendy demograficzne miasta Nieszawa

Miasto Nieszawa charakteryzuje się nie korzystnymi z punktu widzenia demograficznego wskaźnikami demograficznymi, wskaźniki urodzeń i przyrostu naturalnego w analizowanych latach 1995-2002 posiadały tendencję spadkową

Tab.5. Wskaźniki demograficzne miasta Nieszawa w latach 1993 - 2002

Lata	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Urodz. / Zgony
	W liczbach bezwzględnych				Promile				
1993	10	20	24	-4	5,1	10,1	12,1	-2,0	0,8
1997	9	24	33	-9	4,2	11,3	15,6	-4,3	0,7
1999	17	23	11	12	7,9	10,7	5,1	5,6	2,0
2002	5	15	27	-12	2,4	7,2	12,9	-5,9	0,5

Źródło: Roczniki statystyczne WUS we Włocławku - obliczenia własne

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców współczynnik urodzeń obniżył się z 10,1 w 1993 r. do 2,4 w 2002 r. Natomiast wskaźnik zgonów kształtował się zmiennie w analizowanych latach, co w konsekwencji powodowało wahanie się wskaźnika przyrostu naturalnego. Generalnie miasto Nieszawa posiada niekorzystny ujemny przyrost naturalny wahający się

na poziomie ca 4 promili. Liczba zawieranych małżeństw w mieście Nieszawa wykazuje zmienność, chociaż generalnie przybiera tendencje spadkowe, a w roku 2003 kształtowała się na szczególnie niskim poziomie -5 zawartych małżeństw, co w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wynosiło ok.2,4 promila

Miara stosowaną zwłaszcza w kontekście szacowania perspektyw rozwojowych ludności jest współczynnik dynamiki demograficznej – iloraz liczby urodzeń do liczby zgonów, pozwala szacować potencjał rozwojowy ludności. W obserwowanym okresie lat 1993 – 2002 dynamika demograficzna poza rokiem 1999 spadała z 0,8 w 1993r. do 0,5 w 2002r

6) Ruch wędrowny ludności

Migracje ludności

Kolejny czynnik obrazujący tendencje demograficzne na danym obszarze to saldo migracji.

Tab.6. Migracje ludności miasta Nieszawa w latach 1993-2002

Lp.	Wyszczególnienie		Koniec 1993r.	Koniec 1997 r.	Koniec 1999 r.	Koniec 2002 r.
1.	NAPŁYW (zameldowania na pobyt stały)	Ogółem	12	48	42	27
		z miast	3	26	21	17
		Ze wsi	9	21	21	10
		Z zagranicy	-	1	-	-
2.	ODPŁYW (wymeldowania z pobytu stałego)	Ogółem	22	19	39	37
		Do miast	14	11	23	18
		Na wieś	8	8	16	19
		Za granicę	-	-	-	-
3.	SALDO MIGRACJI		-10	+29	+3	-10

Źródło: US Włocławek, dane za 1999 r.

Migracje kształtują liczbę ludności na danym obszarze. Miasto Nieszawa w latach wcześniejszych posiadało korzystne dodatnie saldo migracji, natomiast w roku 2002 saldo było ujemne i wynosiło – 10.

Analizując ruchy migracyjne na terenie miasta Nieszawy można zaobserwować iż w badanych latach 1993 – 2002 zmieniały się trendy w zachowaniu migrantów.

Zmniejszała się liczba ludności napływowej z miast przy stałej liczbie napływających ze wsi - są one powodowane głównie pogarszającą się sytuacją materialną ludności rolniczej

oraz z chęci poprawy warunków bytowych. Rozpatrując kierunki ludności odpływowej można stwierdzić, iż zjawisko to posiadało bardzo zróżnicowany rozkład.

7) Wykształcenie

Poziom wykształcenia ludności zamieszkałej w Nieszawie jest niższy niż średnia wartość tego wskaźnika dla miast województwa kujawsko-pomorskiego.

Wykształcenie zaledwie podstawowe posiada aż 36,2% mieszkańców, a bez wykształcenia ok. 4% ludności w wieku 13 lat i więcej. Zasadniczym zawodowym legitymowało się 26%. Wykształcenie wyższe i policealne posiadało 12%.

Niski poziom wykształcenia ludności oraz niewystarczające lub niewłaściwe kwalifikacje zawodowe ograniczają możliwości restrukturyzacji rynku pracy i likwidacji bezrobocia.

Problem niewystarczających kwalifikacji zawodowych dotyczy także ludności z różnym poziomem wykształcenia w starszych przedziałach wieku produkcyjnego, szczególnie w tych zawodach, w których wdrażanie nowych technologii wiąże się z koniecznością ustawicznego kształcenia i zdobywania nowej wiedzy i umiejętności.

uniemożliwia przejście nadwyżki siły roboczej istniejącej w rolnictwie do zawodów pozarolniczych.

Ludność słabo wykształcona jest nieelastyczna, mało aktywna (gospodarczo i społecznie).

5.2.2. Charakterystyka zatrudnienia i bezrobocia

1) Struktura zatrudnienia ludności gminy

W rozdziale wcześniejszym niniejszego opracowania zostały przedstawione pewne tendencje zmian w strukturze wieku ludności miasta Nieszawy. Przypomnijmy tylko, że liczba osób w wieku produkcyjnym na koniec 2002 r. wynosiła 1305 osób, co stanowi 60,9% ogólnej liczby ludności miasta.

Poniższe zestawienie obrazuje zatrudnienie i jego strukturę w poszczególnych działach gospodarki narodowej według rodzajów Działalności

W strukturze gospodarczej miasta Nieszawa według miernika zatrudnienia dominującą rolę odgrywają usługi

Tab.7. Struktura zatrudnienia w mieście Nieszawa w latach 2000-2001

Lp.	Wyszczególnienie	2000r.	2001r.
1.	Ogółem	321	276
	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybolówstwo i rybactwo	-	-
3.	Przemysł i budownictwo	156	97
4.	Usługi		
	Razem	165	179
	Rynkowe	59	92
	Nierynkowe	106	87

Źródło: US Włocławek.

Tab. Pracujący w Gospodarce Narodowej wg rodzajów działalności w 2002r.

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Działalności		
				Rolnicza (w%)	Przemysłowa(w%)	Usługowa(w%)
2002	222	139	83	-	66,7	33,3

Źródło: US Bydgoszcz, dane za 2002 r.

2) Struktura bezrobocia

W mieście Nieszawa struktura bezrobocia w latach 1993-2002 przedstawiała się następująco:

Tab.8. Struktura bezrobocia w mieście Nieszawa

Lp.	Wyszczególnienie	Koniec 1995 r.	Koniec 1997 r.	Koniec 2000 r.	Koniec 2002 r.
1.	Bezrobotni – ogółem	292	262	324	298
	□ w tym kobiety	142	144	171	157
	□ w tym absolwenci	14	5		b.d.
	□ w tym posiadający prawo do zasiłku	198	30,9	55	40
2.	% udział liczby bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	23,9	20,5	25,1	22,8

Źródło: US Włocławek,

Wg stanu na 31 grudnia 2002r. zarejestrowanych było 298 bezrobotnych. Było to o 26 więcej niż w roku 2001. Prawo do pobierania zasiłku przysługiwało w końcu grudnia 2002r. 40 bezrobotnym.

Jak wynika z poprzednich działów 22,8% ludności w wieku produkcyjnym, czyli 298 osób, stanowią bezrobotni. Z tej liczby bezrobotnych 53% stanowią kobiety (dane na koniec 2002r.).

Analizując bezrobotnych według wieku można stwierdzić iż dominuje ludność w wieku 25-44 lata, stanowią oni 77,8% ogółu bezrobotnych, dużą grupę bezrobotnych stanowiła ludność w wieku lat 24 i mniej-19,7%.

Według okresu czasu ludności pozostającej bez pracy 47% stanowią bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Z powyższego zestawienia wynika, że w latach 1995-2002 liczba bezrobotnych wahała się. Najwyższa stopa bezrobocia była w roku 2000 i wynosiła aż 25,1%. Na koniec 2002 r stopa bezrobocia. wynosiła 22,8%.

5.2.3. Zasoby mieszkaniowe

Strukturę zasobów mieszkaniowych zamieszkanym na terenie miasta Nieszawa przedstawia poniższa tabela:

Tab.9. Zasoby mieszkaniowe w mieście Nieszawa w latach 1997-2002

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane	Koniec 1997 r.	Koniec 1999 r.	Koniec 2001 r.	Koniec 2002 r.
Mieszkania	668	668	673	701
Izby	2021	2024	2047	2,4 (tyś)
Przeciętna Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	53,3	53,4	53,8	63,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa w m ² na 1 osobę	16,4	16,4	16,9	20,9
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	3,25	3,25	3,18	3,05
Przeciętna liczba osób na 1 izbę	1,07	1,07	0,95	0,88
Mieszkania oddane do użytku	2	b.d.	2	b.d.
Mieszkania	2	b.d.	2	b.d.
Izby	10	b.d.	7	b.d.
Przeciętna Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	94,5	b.d.	94	b.d.

Źródło: US Włocławek.

Miasto posiada wskaźniki liczby osób na 1 mieszkanie (3,05) i 1 izbę (0,88) zbliżone do średniej wartości tego zjawiska dla miast województwa kujawsko-pomorskiego wynoszące odpowiednio (3,0 i 0,8).

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 63,7m². Przepiętna powierzchnia jest o ok. 9m² większa od średniej dla miast województwa wynoszącej 54,6 m².

Dobrze przedstawia się stan w zakresie budownictwa mieszkaniowego dotyczącego mieszkań oddanych do użytku. W mieście roku 2001 oddano do użytku dwa mieszkania, co w przeliczeniu na 1000 ludności wynosiło - 0,9. Dla porównania wskaźnik w tym

zakresie dla miast województwa był trzykrotnie gorszy i wynosił 0,3 mieszkania na 1000 ludności.

Budownictwo nowo oddane charakteryzuje się większą przeciętną powierzchnią użytkową mieszkań – 94,0 m².

W zakresie wyposażenia mieszkań zamieszkałych w instalacje, w porównaniu do zasobów miast województwa kujawsko-pomorskiego, można stwierdzić że zasoby mieszkaniowe miasta Nieszawy charakteryzują się gorszymi wskaźnikami wyposażenia w tym zakresie.

Tab. 10. Mieszkania zamieszkałe w mieście Nieszawa według wyposażenia w instalacje

Lp	Wyszczególnienie		Nieszawa		Województwo miasta	
			w tys	w%	w tys	
	Ogółem mieszkań		0,7	100	429,1	100
1	Mieszkania wyposażone w:					
2	Wodociąg	Razem	0,7	100	425	99,9
		w tym z sieci	0,6	85,7	416,9	97,1
3	Ustęp splukiwany	Razem	0,6	85,7	407,1	94,8
		w tym z odprowadzaniem do sieci	0,4	57,1	371,6	86,5
6	Łazienkę		0,5	71,4	388,1	90,44
7	Ciepłą wodę		0,5	71,4	362,9	84,5
8	Gaz	z sieci	-	-	315,8	73,5
		z butli	0,6	85,7	83,4	19,4
9	Centralne ogrzewanie	Zbiorowe	0,1	14,2	260,3	60,6
		Indywidualne	0,3	42,8	93,0	21,6

Źródło: Raport z wyników spisów powszechnych Bydgoszcz 2002

5.2.4. Infrastruktura społeczna - system obsługi ludności

1) Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

W mieście Nieszawa funkcjonuje Przedszkole Samorządowe, do którego na 25 miejsc uczęszcza 21 dzieci przedszkolnych oraz 23 dzieci do oddziału klasa „O”.

Przy przyjęciu wskaźnika, że dla 4,2% ogółu mieszkańców wymagane są miejsca w przedszkolach, wówczas liczba miejsc w przedszkolach winna wynosić ok 50 miejsc. Jednakże obecna liczba miejsc w przedszkolu nie jest w pełni wykorzystana.

Szkolnictwo Podstawowe

Na terenie miasta Nieszawa znajduje się 1 szkoła podstawowa oraz gimnazjum

Tab.11. Szkolnictwo podstawowe na terenie miasta Nieszawa i zatrudnienie

Nazwa szkoły	Ilość uczniów	Zatrudnienie		
		Nauczyciele etatowi	Nauczyciele niepełnoetatowi	Obsługa
Szkoła Podstawowa Ul. Szkolna 1	159	10	4	-
Gimnazjum	126	4	b.d.	-

Źródło: Kuratorium Oświaty Włocławek.

W mieście funkcjonuje Szkoła Podstawowa. W roku szkolnym 2002-2003 liczba uczniów w tej szkole wynosiła 159, przy zatrudnieniu 10 nauczycieli etatowych i 4 niepełnoetatowych, daje to wskaźnik 13 uczniów na 1 nauczyciela.

W budynku szkoły znajduje się 6 sal lekcyjnych, mała salka gimnastyczna dla uczniów klas I – III. Pozostali uczniowie korzystają z sali gimnastycznej znajdującej się w budynku Gimnazjum. Szkoła posiada boisko utwardzone do koszykówki, siatkówki, oraz nieutwardzone do gry w piłkę nożną. Boisko to jest użytkowane wspólnie z uczniami Gimnazjum.

Zgodnie z reformą szkolnictwa podstawowego od roku szkolnego 1999/2000 na terenie miasta Nieszawa funkcjonuje gimnazjum publiczne mieszczące się na ulicy Zajazd 5.

Do Gimnazjum, w roku szkolnym 2003/2004 uczęszcza 126 uczniów. Zatrudnionych jest 4 nauczycieli, co daje wskaźnik 31 uczniów na 1 nauczyciela.

Tab. 12. Szkolnictwo podstawowe na terenie miasta Nieszawa w latach 1997/98-2003/2004

Rok szkolny	Szkoły		Uczniowie		Nauczyciele	
	Podstawowe	Gimnazjalne	Podstawowe	Gimnazjalne	Podstawowe	Gimnazjalne
1997/98	1	-	319	-		
2000/2001	1	1	195	83	14	5
2003/2004	1	1	159	126	10	4

Źródło: Kuratorium Oświaty Włocławek.

. Szkolnictwo średnie

Na terenie miasta Nieszawa znajduje się placówka oświatowe szkolnictwa średniego oferująca 2 profile nauczania w systemie dziennym.

Tab. 13. Licea Ogólnokształcące w mieście Radziejów w latach 1996/97-2003/04

Rok szkolny	Licea		Uczniowie		Absolwenci	
	Ogółem	W tym dla młodzieży	Ogółem	W tym w liceach dla młodzieży	Ogółem	w tym w liceach dla młodzieży
1996/97	1		1	171	47	47
2003/2004	1		1		120	

Źródło: Kuratorium Oświaty Włocławek.

W roku szkolnym 2003/2004 w Liceum Ogólnokształcącym im. H. Laskowskiego naukę pobiera 120 uczniów. W szkole funkcjonują 4 oddziały. Zatrudnionych jest 11 nauczycieli pełno etatowych W szkole można się kształcić na dwóch profilach:

- informatyczno-matematycznym
- biologiczno-geograficznym

Szkoła posiada salę gimnastyczną niepełnometrażową oraz boisko, które obecnie jest wyłączone z użytkowania.

2) Ochrona zdrowia.

Tab. 14. Wskaźnik zatrudnienia lekarzy na 10 tys. mieszkańców w Nieszawie

Rok	Lekarze	Lekarze dentyści	Pielęgniarki	Położne	Lekarze	Lekarze dentyści	Pielęgniarki	Położne
	W liczbach bezwzględnych				Na 10 tys. ludności			
1997	1	1	3	1	4,6	4,6	13,8	4,6
2002	2	1	3	1	9,3	4,6	13,8	4,6

Źródło: W US Włocławek.

Miasto Nieszawa posiada słabe wyposażenie ludności w zakresie usług medycznych szczebla podstawowego.

Zakres usług medycznych szczebla podstawowego dla mieszkańców miasta świadczą:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w który mieszczą się
 - Poradnia „K” z położną
 - gabinet poradni ogólnej
 - gabinet stomatologiczny
- Prywatny Gabinet Ginekologiczny lek. Marek Kodymarski, ul. Wojska Polskiego 6
- Prywatny Gabinet masażu leczniczego i kinezyterapii

Wskaźnik określający liczbę lekarzy przypadający na 10 tys. ludności wynosi 9,3.

Jeszcze gorzej prezentuje się wskaźnik dotyczący liczby dentystów. Wynosi on dla 4,6 lekarza dentysty na 10 tys. Ludności. Pod względem ilości pielęgniarek – 13,8 na 10 tys. ludności miasto Nieszawa nie wyróżnia się od średniej wartości tego wskaźnika dla miast województwa.

W mieście zlokalizowana jest apteka, dostępność do tego rodzaju usług wynosi 2143 osoby na 1 placówkę.

3) Opieka społeczna

Miasto Nieszawa nie posiada na swoim terenie Domu Pomocy Społecznej. Zapotrzebowanie na tę formę usług wg wskaźnika wynosi 10 miejsc/1000 mieszkańców, czyli ok. 21 miejsc, przy wskaźniku terenowym 100 m² terenu na 1 miejsce.

W mieście funkcjonuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Miasto Nieszawa należy do rejonów o zamieszkałych przez ludność o szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Jest to obszarach o wysokim odsetku ludności korzystającej z pomocy społecznej. W 2002r świadczenia z pomocy społecznej otrzymało 178 rodzin(498 osób) z zadań zleconych 187 rodzin(294 osoby) z zadań własnych. 77 dzieci objętych jest programem dożywiania w szkole. Ludność korzystająca z pomocy społecznej stanowi 34% ogółu mieszkańców miasta Nieszawa . Największy udział beneficjentów pomocy społecznej spowodowany jest bezrobociem (ponad 30% podopiecznych wskazuje tę cechę jako powód swoich trudności życiowych).

Tab. 15. Gospodarstwa domowe objęte pomocą społeczną według rodzajów trudności życiowych

Wyszczególnienie	1997	2002
Ubóstwo	290	65
Sieroctwo	-	8
Bezdomność	-	
Potrzeba ochrony macierzyństwa	89	57
Bezrobocie	161	103
Niepełnosprawność	6	21
Długotrwała choroba	101	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	281	48
w tym niepełnych	27	32
w tym wielodzietnych	14	16
Alkoholizm	32	8
Narkomania	-	
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	-	4

Źródło: WUS Włocławek, Urząd Miasta

MOPS prowadzi opiekę osób starszych koordynuje pracą opiekunek społecznych. Udziela pomocy w formie dodatków mieszkaniowych.

Problem ubożenia mieszkańców jest bardzo istotny. Grupy ludności znajdujące się w stanie ubóstwa należą do biernych. Wyraża się to m. in. w ograniczonych możliwościach kształcenia, pozyskiwania wysokich kwalifikacji zawodowych, zwłaszcza przez najmłodsze pokolenia wśród tej ludności. Ubóstwu często towarzyszy rozwój patologii społecznych narastanie postaw roszczeniowych pogarszane stanu zdrowia mieszkańców.

4) Poczta i telekomunikacja

Obszar miasta Nieszawa obsługuje Urząd Pocztowy oraz zakład Telekomunikacji Polskiej S.A. Z powyższego wynikają następujące wskaźniki:

- 0,6 placówki pocztowo - telekomunikacyjnej na 10.000 ludności
- 244 abonentów na 1.000 ludności

5) Obsługa administracyjna

Obsługę w zakresie usług administracji na szczeblu lokalnym dla mieszkańców miasta Nieszawa pełnią m.in.:

- Urząd Miasta Nieszawy ul. 3-go Maja 2
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. 3-go Maja 2
- Komisariat Policji pl. Kazimierza Jagiellończyka 1
- Ochotnicza Straż Pożarna
- „Poczta Polska” Urząd Pocztowy Nieszawa ul. Naokowskiego 5

6) Obiekty kultury

Z instytucji kulturalnych w mieście znajdują się

1. **Muzeum im. S. Noakowskiego** przy ul. Mickiewicza 6. Kościół Parafialny – fara pod wezwaniem Św. Królowej Jadwigi.
2. Klasztor Franciszkanów pod wezwaniem Świętego Krzyża przy klasztorze mieści się Dom Rekolekcyjny w którym odbywają się spotkania różne stowarzyszenia m. in. AA.

Na terenie miasta mają siedziby dwa Towarzystwa:

1. Nieszawskie Towarzystwo Kulturalne
2. Towarzystwo Miłośników Nieszawy, które wydaje lokalną gazetkę Głos Nieszawski (kwartalnik)

Funkcjonują również:

1. Klub Seniora – nie posiada stałej siedziby, w klubie tym działa zespół wokalny „Biedronki”
2. Świetlica Środowiskowa przy ul. Ciechocińskiej działa w nim Młodzieżowa Orkiestra Dęta

3. Rys infr społ

Na terenie miasta działa Miejska Biblioteka Publiczna

Tab.16. Biblioteki, księgozbiór, czytelnicy, wypożyczenia – miasto Nieszawa

Wypożyczenia	1995 r.	1999 r.	2002 r.
Placówki biblioteczne:	1	1	1
Księgozbiór w woluminach:			
– w tysiącach	16,5	16,9	13,2
– na 1.000 M	7782	7765	6160
Czytelnicy	327	340	377
Wypożyczenia			
– w tysiącach	5,1	3,1	5,5
– na 1 czytelnika	15,1	9,6	14,7
Liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną	2125	2172	2143

Źródło: WUS Włocławek, Biblioteka Publiczna

7) Sport i rekreacja

Zaplecze sportowo-rekreacyjne miasta stanowią:

- Stadion Miejski z przeznaczeniem do gry w piłkę nożną o wymiarach 106m x 64 m. Na stadionie znajduje się boczna nie zadazona trybuna.
- boisko przyszkolne

W mieście działa Klub Sportowy Jagiellonka plasujący się zawsze na pierwszych miejscach tabeli w IV lidze(znaleźli się nawet w III i II lidze). W rozgrywkach pucharowych od wielu lat zajmują pierwsze miejsca, zdobywając na szczeblu województwa Puchar Polski.

5.3. Uwarunkowania inspirujące bądź ograniczające

Inspirujące rozwój

Wzrost liczby ludności. Miasto Nieszawa w analizowanym okresie lat 1995-2002 charakteryzowało się stałym wzrostem liczby ludności. Liczba ludności w ciągu lat 1993-2002 wzrosła o 178 osób, tj. z 1965 osób w 1993 r. do 2143 osób w 2002 r. Dynamika zmian demograficznych w powyższym okresie wynosiła 109%. Oznacza to, że na przestrzeni ostatnich 8 lat liczba ludności miasta wzrosła o 9%. Jednakże w ciągu ostatnich lat potencjał ludnościowy miasta Nieszawy uległ pomniejszeniu.

- Dobre wyposażenie ludności w zakresie usług medycznych i opieki społecznej.

Ograniczające rozwój

- Niski udział ludności młodej, udział w tej grupie wiekowej wynosi 25,3% %.
- Nierównowaga płci – w mieście Nieszawa występuje nadwyżka liczby kobiet nad mężczyznami W 2002 r. każdym 100 mężczyznom odpowiadały statystycznie 103 kobiety.
- Niski przyrost naturalny - miasto Nieszawa charakteryzuje się nie korzystnymi z punktu widzenia demograficznego wskaźnikami demograficznymi, wskaźniki urodzeń i przyrostu naturalnego w analizowanych latach 1995-2002 posiadały tendencję spadkową.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców współczynnik urodzeń obniżył się z 10,1 w 1993 r. do 2,4 w 2002 r

- Duży odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym – udział ludności w tej grupie wiekowej wynosi 13,6%.
- wysoki poziom bezrobocia - bezrobotni stanowią 22% ludności w wieku produkcyjnym.
- Ujemne saldo migracji.
- Mały ruch budowlany – w mieście po roku 1994 nie oddano do użytku ani jednego mieszkania.

6. UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE

6.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Miasto Nieszawa jest jednostką administracyjną o charakterze lokalnym. Skupia zaledwie 3% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w całym powiecie aleksandrowskim. Spośród ogólnej liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w powiecie aleksandrowskim na koniec 2002 r. na terenie udział zarejestrowanych w mieście Nieszawa był następujący::

- 3,1% podmiotów działających w przemyśle,
- 1,1% firm budowlanych,
- 3,7% firm handlowych i naprawczych,
- 1,4% hoteli i restauracji,

- 4,8 % firm transportowych oraz zajmujących się składowaniem i łącznością,
- 1,7 % zajmujących się pośrednictwem finansowym,
- 4,0 % zajmujących się obsługą nieruchomości i firm.

6.2. Uwarunkowania wewnętrzne

W mieście Nieszawie na koniec 2002r. w gospodarce narodowej według faktycznego (stałego) miejsca pracy bez zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych, których liczba pracujących nie przekracza 9 osób oraz bez rolnictwa indywidualnego, pracowało 222 osoby, w tym 113 kobiety. Miasto Nieszawę charakteryzuje wyższy udział osób pracujących w przemyśle i budownictwie niż w usługach rynkowych i poza rynkowych, razem. W 2002 r. wśród osób pracujących w gospodarce narodowej w mieście Nieszawa, w przemyśle i budownictwie znajdowało zatrudnienie 66,7%. Wskaźnik liczby pracujących w przemyśle i budownictwie w mieście, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wyniósł w 2002 r. 31,1 natomiast w usługach 15,5. Natomiast wskaźnik liczby pracujących ogółem w gospodarce narodowej na 100 osób w wieku produkcyjnym w mieście Nieszawie, na koniec 2002 r. wynosił 10,3 a na 1000 mieszkańców-128,7.

W mieście Nieszawie na koniec 2002 r. zarejestrowanych było 150 podmiotów gospodarczych. Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w latach 1993 - 2002 wyniosła 194%, co oznacza realny wzrost liczby podmiotów gospodarczych w tym okresie o 77%. Na 1000 mieszkańców w mieście Nieszawie przypada ok. 69,9 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W strukturze działających firm dominują zakłady osób fizycznych – 121 co stanowi 80% wszystkich firm. Dominującą formą własności jest sektor prywatny który stanowi 96 % podmiotów gospodarczych.

W obszarze miasta Nieszawa na koniec 2002 roku wykazano 169 indywidualnych gospodarstw rolnych, o powierzchni użytków rolnych przekraczających 1 ha . Należy przyjąć szacunkowo, że gospodarstwa te dają utrzymanie około 600 osobom, to jest około 30% ogólnej liczby mieszkańców miasta.

Spośród ogólnej liczby 121 firm prowadzących działalność przez osoby fizyczne działających w 2002 r. struktura według PKD przedstawia się następująco:

- 11,5 % przetwórstwo przemysłowe – 14 firmy,
- 4,1 % budownictwo - 5 firm,
- 41,3 % handel i naprawy - 50 firm,

- 2,4 % hotele i restauracje - 3 firmy,
- 12,3 % transport- 15 firm,
- 1,6 % pośrednictwo finansowe - 2 firmy,
- 12,3 % obsługa nieruchomości i firm, nauką - 15 firm.

Na koniec 2002 roku na terenie miasta Nieszawy funkcjonowało 28 sklepów. Placówki te dawały zatrudnienie 37 osobom. Średnio na jeden sklep w mieście przypada 74 klientów.

Na terenie miasta Nieszawa znajduje się sześć głównych przedsiębiorstw:

- Rozlewnia Wód „TAJA”
- Fabryka Farb „WELA”
- Firma Budowlana „BUDOROL”
- Nieszawska Wytwórnia Spirytusu „JANTUR”
- Piekarnia „EDMAR”
- Piekarnia

Dochody i wydatki budżetu miasta Nieszawa

Według danych za 2002r. 65,5% ogółu dochodów budżetowych miasta Nieszawy, stanowiły dotacje celowe z budżetu państwa oraz subwencje ogólne (wraz z subwencją oświatową). Miasto cechuje się niskim udziałem dochodów własnych gminy. Dochody własne gminy stanowią 29,5 %, z których 72,7% stanowią podatki, w tym:

- 23,6 % (dochodów własnych gminy) stanowił podatek od osób fizycznych
- 48,5 % podatek od nieruchomości
- 0,6 % podatek od osób prawnych

W strukturze wydatków z budżetu miasta Nieszawy w 2002r., najwięcej aż 31,5 % pochłonęły wydatki na oświatę. Wydatki na administrację samorządową stanowiły 17,4 %, na opiekę społeczną –18,6%. W 2002 r. 14,7% pochłonęła gospodarka komunalna i mieszkaniowa. Wydatki inwestycyjne, które sugerują o rozwoju, w roku 2002 stanowiły zaledwie 10,4% ogółu wydatków budżetowych miasta.

W roku 2002 dochody budżetu miasta Nieszawy pokryły wydatki budżetowe w 96,5 %.

7. TURYSTYKA I REKREACJA

7.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Miasto Nieszawa posiada walory turystyczne oraz skromną bazę noclegową. Przy szkole podstawowej na ulicy Kościuszki 6 funkcjonuje Szkolne Schronisko Młodzieżowe.

Turystyka i rekreacja mogą stać się ważnym czynnikiem rozwoju lokalnego, przyrostu nowych miejsc pracy, wzrostu zapotrzebowania terenów pod funkcję turystyczną, rozwoju usług towarzyszących ruchowi turystycznemu

W oparciu o naturalne predyspozycje terenu i oraz czynniki antropogeniczne takie jak dostępność komunikacyjna, inwestycyjna i wartości kulturowe wyodrębniono na terenie byłego województwa wrocławskiego 16 rejonów turystycznych

- 4 rejonów wypoczynkowe
- 3 rejonów krajoznawcze
- 2 rejonów uzdrowiskowe
- 7 rejonów wypoczynkowo- krajoznawczych

Miasto Nieszawa zostało włączone do Rejonu Ciechocińskiego – uzdrowiskowego. Powierzchnia rejonu wynosi 71,2 km². Obszar ten zajmuje fragment Niziny Ciechocińskiej i rzeki Wisły od wschodniej strony. Rejon dzieli się na dwie zasadnicze jednostki fizyczno-geograficzne: część wysoczyznową (równina morenowa płaska) oraz dolinę Wisły z systemem teras dolinnych w części zwydmionych. Sieć hydrograficzną rejonu wyznaczają rzeka Wisła i jej dopływ Tażyna. Obszary leśne występują w zachodniej części rejonu na terenie gminy Aleksandrów Kujawski. Są to głównie lasy sosnowe na siedlisku boru świeżego i mieszanego świeżego. W jego obrębie znajdują się duże ośrodki usługowe: Ciechocinek, Aleksandrów Kujawski, Nieszawa, Raciążek.

Podstawową cechą rejonu jest jego uzdrowiskowy charakter związany z występowaniem solanek i właściwości klimatu. Na obszarach leśnych występuje korzystny klimat dla turystyki i rekreacji. Na obszarach wysoczyznowych występują korzystne warunki nasłonecznienia. Szczególnie korzystny mikroklimat występuje w mieście Ciechocinek.

Ciechocinek jest uzdrowiskiem o znaczeniu krajowym a rejon Ciechociński ma ważne znaczenie dla organizacji całorocznego wypoczynku zorganizowanego.

7.2. Uwarunkowania wewnętrzne

1. Szlaki turystyczne

szlaki motorowe:

- „Szlak Powstania Styczniowego na Kujawach i Ziemi Dobrzyńskiej „ Włocławek – Nieszawa – Aleksandrów Kujawski – Krzywosądz – Radziejów – Piotrków Kujawski – Orle – Izbica Kujawska – Lubraniec – Brześć Kujawski – Włocławek – Lipno – Nietrzeba – Borzymin – Rypin – Kamień Kotowy – Okalewo – Skrwilno – Urszulewo – Rogowo – Lipno – Włocławek.

szlaki turystyki pieszej:

Szlak czerwony im. Stanisława Naokowskiego o długości 18,3 km Nieszawa – Raciążek – Ciechocinek – Otłoczyn.

Punktem wyjścia na szlak jest przystanek PKS na rynku w Nieszawie, mieście o wielu zabytkach i o ciekawej historii. W okresie letnim przed wyruszeniem na szlak warto przepłynąć się promem na prawy brzeg Wisły, aby obejrzeć wspaniałą przypominającą motywy obrazów Canaletta panoramę miasta.

Warto też wybrać się jesienią do zasobnych w grzyby dużych kompleksów leśnych za Wisłą. Od rynku wychodzimy ulicami Noakowskiego i Starościńską. Na rogatkach miasta szlak mija gorzelnie (dawny browar). Stąd przez wieś Dyniec, 1,5 km - odcinek biegnący szosą, a następnie szlak skręca w lewo w polną drogę (2,5 km).. Na odcinku od Nieszawy do Raciążka istnieje drugi wariant tej trasy, można bowiem iść równoległe do drogi trasą nieoznakowaną, górą wysoczyzny. Trasa ta, aczkolwiek bardziej uciążliwa jest widokowo ciekawsza. Trasa biegnie przez wsie Siarzewo i Podole. Przy wale Wiślanym bierze początek szlak żółty (5,1 km). Dalej szlak prowadzi u podnóża krawędzi Wysoczyzny Kujawskiej do ruin zamku we wsi Raciążek a następnie przez centrum Ciechocinka od źródła „Grzybek” do promenady spacerowej wzdłuż tętni. Następnie po przejściu mostu na rzece Tażynie szlak dobiega do końca we wsi Otłoczyn.

szlaki turystyki wodnej

Na terenie miasta Nieszawa istnieje wyznaczony szlak turystyki wodnej na rzece Wiśle.

8 UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA NIESZAWY W ASPEKTCIE ROLNEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

8.1. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju

Miasto Nieszawa pełni funkcję „usług dla rolnictwa” zarówno z terenu miasta jak i terenu gmin ościennych. W Nieszawie prowadzona jest działalność w zakresie:

- zaopatrzenia rolników w środki do produkcji rolnej, w urządzenia rolnicze,
- przetwórstwa rolno-spożywczego – owoców i warzyw, mleka, mięsa,
- lecznictwa weterynaryjnego.

8.2. Wewnętrzne uwarunkowania rozwoju

8.2.1. Rolna przestrzeń produkcyjna

Obszary o najwyższej przydatności dla rolnictwa występują w północno-wschodniej części miasta. Grunty rolne w tym obszarze bonitacyjnie należą do klas Ia - IIIb i podlegają ochronie ustawowej przed zmianą sposobu użytkowania. W rolniczej przydatności tworzą kompleks żytni dobry i bardzo dobry.

1. Duży udział użytków rolnych

W strukturze użytkowania ziemi użytki rolne stanowią 51,9 % ogólnej powierzchni miasta. Na tym areale działalność produkcyjną prowadzi 169 gospodarstw indywidualnych.

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych

Struktura obszarowa gospodarstw rolnych w mieście Nieszawa przedstawia się następująco:

gospodarstwa małe do 5 ha powierzchni ogólnej stanowią 68,8% ogólnej liczby gospodarstw miasta, w tym:

- 1 – 2ha – 53 gospodarstwa
- 2-5 ha - 40 gospodarstw

gospodarstwa średnie od 5 do 10 ha powierzchni ogólnej stanowią 17,7% (24 gospodarstwa).

Udział **gospodarstw dużych**, tj. większych niż 10 ha stanowi 13,1% powierzchni ogólnej - 18 gospodarstw

Użytkowanie ziemi

Struktura użytkowania ziemi na obszarze miasta Nieszawa przedstawi się następująco:

- Użytki rolne, czyli grunty wykorzystywane rolniczo. W ogólne powierzchni miasta i gminy zajmują 747 ha co stanowi 94,9 %
- W grupie użytków rolnych, dominują grunty orne, które zajmują 654 ha, co stanowi 83,1%
- sady zajmują 63 ha, co stanowi 7,9% ogólnej powierzchni gruntów miasta,
- łąki zajmują 24 ha, co stanowi 3,0% ogólnej powierzchni gruntów miasta
- pastwiska w ogólnej powierzchni użytków rolnych miasta zajmują 6 ha, co stanowi 0,8%
- lasy i grunty leśne zajmują 13 ha, co stanowi 1,6 % ogólnej powierzchni gruntów miasta
- pozostałe grunty zajmują 28 ha, co stanowi 3,5% ogólnej powierzchni gruntów miasta

Rolnicza przydatność gleb

- gleby o najwyższej klasyfikacji bonitacyjnej I – III b - podlegające bezwzględnej ochronie ustawowej przed zmianą sposobu użytkowania wynoszą 354 ha co stanowi 52 % użytków rolnych.
- gleby o wysokiej klasyfikacji bonitacyjnej IV a – IV b - podlegające ochronie ustawowej przed zmianą sposobu użytkowania – zajmują obszar 207 ha co stanowi 30,5 % użytków rolnych.
- gleby słabe, rolniczo mało przydatne - bonitacyjnie sklasyfikowane jako kl. V i VI Rz wynoszą 84 ha co stanowi 12,4 % użytków rolnych.

Wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Struktura zasiewów

Tab.17. Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym gospodarstwa indywidualne	
	W ha	W odsetkach	W ha	W odsetkach
OGÓLEM	548	100,0	548	100,0
Zboża ogółem	403	73,6	403	73,6
W tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	295	53,9	295	53,9
Strączkowe jadalne na ziarno	0	0,0	0	0,0
Ziemniaki	94	17,2	94	17,2
Przemysłowe	12	2,2	12	2,2
W tym				
Buraki cukrowe	10	1,8	10	1,8
Rzepak i rzepik	3	0,5	3	0,5
Pastewne	24	4,3	24	4,3
Pozostałe	14	2,6	14	2,6
W tym warzywa gruntowe	9	1,7	9	1,7

Źródło: Powszechny Spis Rolny, Bydgoszcz 2002

Chów zwierząt inwentarskich

Obsada zwierząt gospodarczych w sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych wynosi 29 .

Tabela. 18.Obsada zwierząt

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	W odsetkach
Bydło	24	15
Trzoda chlewna	24	15
Owce	-	-
Kozy	*	0,6
Konie	*	1,3
Króliki	-	-
Pozostałe futerkowe	-	1,3
Pnie pszczele	32	20,0
Drób	31	19,4

Źródło: Powszechny Spis Rolny, Bydgoszcz 200

8.2.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Na terenie miasta nie występują lasy państwowe, będące własnością Skarbu Państwa.

Wszystkie lasy występujące w granicach miasta, głównie w północnej i południowej jego części są to lasy tzw. niepaństwowe o łącznej powierzchni ca 19 ha, nad którymi nadzór sprawuje Nadleśnictwo Gniewkowo.

Pod względem siedliskowym największą część powierzchni leśnej stanowi las mieszany świeży o drzewostanie, w którym gatunkiem dominującym jest sosna o wieku 18 - 35 lat. z niewielkim udziałem gatunków domieszkowych brzoza, klon, jesion, olsza czarna. Drugą pod względem powierzchni zajmuje las świeży o drzewostanie, w którym gatunkiem dominującym jest sosna o wieku 35 - 37 lat. z udziałem gatunków domieszkowych brzoza, klon, olsza czarna, akacja, lipa dąb. Trzecią grupę stanowi las wilgotny porastający teren obniżeń bezodpływowych o drzewostanie dominującym – olsza czarna o wieku 40 – 45 lat z udziałem gatunków domieszkowych jesion, dąb, klon, wierzba. Pozostałą powierzchnię tworzy las łąkowy porastający obniżenia terenowe z odpływem o drzewostanie dominującym - -topola o wieku 80 lat z udziałem domieszkowym wierzby.

Podszyt wymienionych powierzchni **leśnych stanowią gatunki** - czeremcha, bez czarny, trzmielina biała., leszczyna, dereń, głóg, kruszyna,. Runo leśne tworzą gatunki pospolite takie jak: trawy, jeżyna, malina, pokrzywa, szczawik, sałatnik, kuklik.

55% ogólnej powierzchni lasów – 10,38 ha, są to lasy porastające tereny stokowe, uznane za lasy ochronne – glebochronne.

8.3. Uwarunkowania ograniczające bądź inspirujące rozwój

Uwarunkowania inspirujące rozwój miasta

1. Koncentracja w południowej części miasta użytków rolnych niskich klas bonitacyjnych, przynoszących niskie efekty ekonomiczne. Grunty te powinny zmienić formę i sposób użytkowania i zagospodarowania.
2. Istniejące zakłady przetwórstwa rolno-spożywczego zlokalizowane na terenie miasta stwarzają możliwości dodatkowych miejsc pracy, szczególnie w przetwórstwie owocowo-warzywnym w „sezonie”, tj. od lipca do października.

3. Duże zasoby siły roboczej w gospodarstwach rolnych dają możliwości do rozwoju kierunku rolnictwa ekologicznego, które będzie bezpośrednio zaopatrywać mieszkańców w świeże nieprzetworzone płody rolne.

Uwarunkowania ograniczające rozwój miasta

2. Wysoki udział gleb chronionych

Obszary o najwyższej przydatności dla rolnictwa występują w dużej części miasta. Grunty rolne w tym obszarze bonitacyjnie należą do klas Ia - IIIb i podlegają ochronie ustawowej przed zmianą sposobu użytkowania. W rolniczej przydatności tworzą kompleks żytni dobry i bardzo dobry.

3. Duży udział użytków rolnych

W strukturze użytkowania ziemi użytki rolne stanowią 51,9 % ogólnej powierzchni miasta. Na tym areale działalność produkcyjną prowadzi 169 indywidualnych gospodarstw rolnych.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

9.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Istotne znaczenie dla rozwoju gminy ma wspólne rozwiązywanie problemów wykraczających poza lokalne możliwości wspólnie z gminami ościennymi.

Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną obszaru miasta Nieszawy jest Główny Punkt Zasilania w Ciechocinku.

Przez obszar miasta przebiega linia elektroenergetyczna 220 kV GPZ Włocławek - GPZ Toruń.

Potencjalnym źródłem gazu dla miasta Nieszawy będzie realizacja gazociągu regionalnego wysokoprężnego (wariantowo) jako odgałęzienia od istniejącego gazociągu wysokoprężnego DN 400 Gustorzyn – Gdańsk.

Na terenie gminy Aleksandrów Kujawski w miejscowości Służewo znajduje się składowisko odpadów komunalnych dla zespołu gmin Niziny Ciechocińskiej, na które to składowisko wywożone są odpady z terenu miasta Nieszawy.

9.2. Uwarunkowania wewnętrzne

Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie miasta Nieszawy funkcjonuje 22,5 km wodociągowej sieci rozdzielczej. Wykonanych jest 280 podłączeń wodociagowych prowadzących do budynków mieszkalnych.

Miasto Nieszawa zwodociagowane jest w 96%. Mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z gminnego ujęcia, ze stacją uzdatniania w Nieszawie.

Na ujęciu wody (ulica Ciechocińska) znajdują się 3 studnie głębinowe (jedna na wygrodzonym terenie ujęcia wody - stacji uzdatniania, dwie poza terenem – każda wygrodzona) o zasobach zatwierdzonych w kategorii „B” $Q = 54\text{m}^3/\text{h}$ decyzją Urzędu Wojewódzkiego we Włocławku Nr OS-8530/45/85 z dnia 12.08.1985r. Dla równomiernego rozbioru wody dla posesji na terenach peryferyjnych miasta służą dwa zbiorniki wyrównawcze o pojemności $2 \times 100\text{ m}^3$, zlokalizowane przy ulicy Kujawskiej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 5.11.1991 r. dla ujęć wody przeznaczonych do zaopatrzenia w wodę miasta Nieszawy należy wyznaczyć strefę ochronną.

Przez strefę ochronną rozumie się obszar poddany zakazom, nakazom i ograniczeniom w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody, obejmujący teren ujęcia i przyległe do niego obszary. Strefa ochronna dzieli się na:

- 1) teren ochrony bezpośredniej,
- 2) teren ochrony pośredniej:
 - wewnętrzny – obejmujący obszar 30 dniowego dopływu wody do ujęcia
 - zewnętrzny – obejmujący obszar zasilania ujęcia lecz nie większy niż wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej

Podstawowymi kryteriami decydującymi o wielkości terenu ochrony pośredniej i warunkach jego zachowania są:

- czas migracji potencjalnych zanieczyszczeń do ujęcia
- naturalne warunki ochrony warstwy wodonośnej (miąższość i przepuszczalność nadkładu)

W uzasadnionych wypadkach rozporządzenie dopuszcza ustanowienie strefy ochronnej ujęcia obejmującej jedynie teren ochrony bezpośredniej.

Istniejące ujęcia wody mają wyznaczone **strefy ochrony bezpośredniej** obowiązujące w promieniu 10m od otworu eksploatowanego oraz zarysu budowli i urządzeń do poboru wody. Teren ochrony bezpośredniej studni wraz ze stacjami uzdatniania i zbiornikami wyrównawczymi są wyгородzone i oznakowane tablicą informacyjną o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Dla ujęcia wody w Nieszawie nie zostało wykonane opracowanie hydrogeologiczne i nie została wyznaczona strefa ochrony pośredniej.

Kilka posesji z terenów peryferyjnych miasta zaopatrywanych jest w wodę z gminy Raciążek, natomiast kilka posesji z gminy Waganiec posiada wodę z wodociągu nieszawskiego.

Miasto Nieszawa w zakresie gospodarki ściekowej obsługiwane jest przez mechaniczno – biologiczną oczyszczalnię ścieków komunalnych o przepustowości projektowanej 200 m³/d. Rzeczywiste wykorzystanie przepustowości wynosi 146 m³/d, co stanowi 73%. Poza tym istnieje jedna lokalna oczyszczalnia ścieków wybudowana do obsługi ośrodka zdrowia, obecnie nieczynna, gdyż ośrodek podłączony został do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Miasto posiada realizowaną w ostatnich latach sieć kanalizacji sanitarnej oraz starą sieć kanalizacji ogólnospławnej i deszczowej, która częściowo została włączona w system kanalizacyjny miasta - około 4,4 km rozdzielczej sieci kanalizacyjnej (rurociągi tłoczne i grawitacyjne). Na trasie odprowadzenia ścieków do oczyszczalni wybudowane zostały dwie przepompownie ścieków.

Na terenie miasta wykonanych jest 113 połączeń kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych.

Gospodarka cieplna

Zaopatrzenie miasta w ciepło oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła i kotłowniach zakładowych. Są to w przeważającej części kotłownie opalane węglem i ogrzewające zakłady produkcyjne, urzędy, szkoły, budynki mieszkalne. Urządzenia te emitują do atmosfery SO₂, NO₂, CO w ilościach, które dla pojedynczego pieca czy kuchni wydają się znikomo małe, ale są bardzo uciążliwe ze względu bezpośredniego oddziaływania.

Coraz częściej na terenie miasta paliwem stosowanym do wytwarzania ciepła jest olej opałowy lub gaz propan-butan. Należy modernizować urządzenia grzewcze poprzez stosowanie paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń (ogrzewanie gazowe, olejowe, elektryczne).

Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu miasta Nieszawy wywożone są na międzygminne składowisko odpadów dla gmin Niziny Ciechocińskiej zlokalizowane w miejscowości Służewo (gmina Aleksandrów Kujawski). Pojemność składowiska wynosi 73.632 m³, wypełnione jest w ok.90%.

Obowiązujące obecnie w Polsce przepisy prawne w zakresie gospodarowania odpadami w stosunku do obowiązujących przed 2001 rokiem przyniosły zmiany, które można ocenić jako rewolucyjne. Są one niewątpliwie zgodne w prawodawstwem Unii Europejskiej, co do podstawowych założeń gospodarowania odpadami, stosowanej terminologii, zakresu regulacji oraz wielu rozwiązań szczegółowych. Zgodność ta dotyczy nie tylko ogólnych celów regulacji i ich hierarchii (prewencja, odzysk, unieszkodliwianie), ale i wielu podstawowych pojęć i wprowadzenia konieczności pozwoleń kompetentnych władz na prowadzenie czynności w zakresie gospodarowania odpadami.

Pod pojęciem **odpadów** określa się każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z 16 określonych kategorii, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do ich pozbycia jest obowiązany. Odpady niebezpieczne to odpady należące do określonych kategorii lub rodzajów odpadów posiadające co najmniej jedną z wymienionych w załączniku do ustawy właściwości.

Zasadniczej zmianie uległy definicje związane z problematyką odpadów. Wprowadzono definicję gospodarowania odpadami czyli „zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów, w tym również nadzór nad takimi działaniami oraz nad miejscami unieszkodliwiania odpadów”.

Odpady stałe muszą być segregowane i gromadzone w wyznaczonych miejscach do tymczasowego gromadzenia odpadów w szczelnych pojemnikach i usuwane przez służby specjalistyczne docelowo do wskazanego zakładu utylizacji odpadów.

Zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa kujawsko – pomorskiego dla powiatu aleksandrowskiego należy rozważyć rozbudowę i modernizację zakładu unieszkodliwiania odpadów w Służewie.

Rys. 4. Infrastruktura techniczna

Telekomunikacja

Miasto Nieszawa obsługiwane jest przez automatyczną centralę telekomunikacyjną. Ogółem na terenie miasta podłączonych jest do sieci telekomunikacyjnej ok. 80% abonentów. Obok telefonii przewodowej rozwija się telefonia komórkowa.

Charakteryzując pokrótce stan infrastruktury telekomunikacyjnej należy stwierdzić, że stopień telefonizowania miasta jest wysoki.

Zaopatrzenie w gaz

W mieście rozwinięta jest gospodarka gazem bezprzewodowym, który używany jest w gospodarstwach domowych.

Zgodnie ze „Studium programowym możliwości rozwoju gazyfikacji byłego województwa wrocławskiego” istnieje możliwość zgazyfikowania gazem przewodowym miasta Nieszawy poprzez budowę stacji redukcyjno - pomiarowej oraz gazociągu regionalnego jako odgałęzienia od gazociągu wysokoprężnego systemu krajowego DN 400 Gustorzyn-Gdańsk (wariantowo od strony gminy Raciążek lub gminy Waganiec).

Dla nowo budowanych gazociągów obowiązuje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. Nr 97, poz. 1055 z dnia 11 września 2001r.).

Gazyfikacja miasta pozwoli na zastosowanie gazu do celów technologicznych jak również jako czynnika grzewczego, poprzez co nastąpi wyeliminowanie zanieczyszczeń do atmosfery. Istotnym czynnikiem determinującym lokalnie zasięg i tempo rozwoju gazyfikacji, a równocześnie zakres rzeczowo-nakładowy realizacji tego rozwoju, jest docelowy poziom i struktura lokalnego zapotrzebowania na gaz.

Gospodarka elektroenergetyczna

Podstawowym źródłem zasilania w energię elektryczną obszaru miasta Nieszawy jest Główny Punkt Zasilania w Ciechocinku.

Przez obszar miasta przebiega linia elektroenergetyczna 220 kV GPZ Wrocław-GPZ Toruń. Przebieg linii elektroenergetycznej stwarza ograniczenia lokalizacyjne obiektów budowlanych ze względu na oddziaływanie pola elektromagnetycznego zgodnie z Zarządzeniem Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 28.01.1985r. poz 24 (Monitor Polski Nr 3 z dnia 28.02.1985r.).

Dla linii wysokiego napięcia wynikają konsekwencje przestrzenne w postaci zajęcia terenu, w którym zakazuje się stawiać budynków mieszkalnych, szerokości:

dla linii 220 kV – 100m

Wymagany obszar ograniczonego użytkowania dla linii napowietrznych ze względu na dopuszczalne natężenie pola elektrycznego do 1 kV/mod przewodu do dachu, tarasu, okna budynków wynosi:

dla linii 220 kV – 20 m

W obszarze tym należy wykluczyć sytuowanie obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi i nasadzenie zieleni wysokiej. Lokalizacja innych obiektów budowlanych lub zmiana zagospodarowania terenu w strefie ograniczonego użytkowania może nastąpić wyłącznie na warunkach Zakładu Energetycznego Toruń S.A.

Obecna sieć zasilająca średniego napięcia pracuje na napięciu 15 kV i nie przewiduje się zmiany napięcia. Pod względem konfiguracji ma układ linii magistralnych napowietrznych.

Istniejąca sieć rozdzielcza 15 kV zasilająca stacje transformatorowe 15/0,4 kV na terenie miasta wykonana jako odgałęzienia od linii magistralnych i terenowych jest wystarczająca dla potrzeb zasilania energią elektryczną odbiorców miasta (wykonana jako napowietrzna i częściowo skablowana). Stacje transformatorowe 15/0,4 kV na terenie miasta wykonane są jako murowane i napowietrzne.

9.3. Uwarunkowania ograniczające bądź inspirujące rozwój

Uwarunkowania inspirujące rozwój

1. Istnienie mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków komunalnych umożliwiające skanalizowanie miasta.
2. Wysoki stopień zwodociągowania miasta,
3. Możliwość przeprowadzenia gazyfikacji miasta,

Uwarunkowania ograniczające rozwój

1. Niewystarczający stopień rozwiązania gospodarki ściekowej – konieczność modernizacji i rozbudowy rozdzielczego systemu sieci kanalizacyjnej ,
2. Konieczność rozwiązania gospodarki odpadami poprzez wybudowanie kompleksu utylizacji odpadów (zakład segregacji odpadów, biokompostownia odpadów lub

- spalarnia odpadów, składowisko pozostałości) na terenie składowiska w Służewie (gmina Aleksandrów Kujawski) dla Niziny Ciechocińskiej,
3. Konieczność kompleksowego zorganizowanego wywozu odpadów stałych na składowisko,
 4. Brak rozwiązanej gospodarki gazem ziemnym wysokometanowym przewodowym.

10. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE

10.1. Uwarunkowania zewnętrzne

Teren miasta Nieszawa łączy się z zewnętrznym układem komunikacji regionu wyłącznie poprzez sieć dróg kołowych. Na terenie miasta występują drogi zaliczone do kategorii powiatowych oraz gminnych.

Drogi powiatowe.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Na terenie miasta Nieszawa zaznaczają swój przebieg trasy 4 dróg powiatowych.

Są to drogi:

- Nr 2603C Ciechocinek – Siutkowo
- Nr 2605C Stara Wieś – Nieszawa
- Nr 2609C Nieszawa – Gąbinek – Włocławek
- Nr 2612C Nieszawa – Ujma Duża.

W mieście drogi te stanowią ciągi ulic :

- Nr 2603C – Ciechocińska, Mickiewicza, Warszawska,
- Nr 2605C – Toruńska,
- Nr 2609C – Narutowicza,
- Nr 2612C – Kujawska.

Oprócz w/w ulic leżących w ciągach dróg powiatowych na terenie miasta występują ulice zaliczone do kategorii powiatowych. Są to ulice:

- Nr 2648C – ul. Drzewna,
- Nr 2649C – Plac Kazimierza Jagiellończyka,
- Nr 2650C – ul. Kościuszki,
- Nr 2651C – ul. Mickiewicza (od ul. Ciechocińskiej do ul. Drzewnej),
- Nr 2652C – ul. Zjazd,

Nr 2049C – zjazd do promu przez rzekę Wisłę i dalej do Brzeźna (gm. Lipno).
 Przyjęte przez Zarząd Dróg Powiatowych klasy funkcjonalne dróg i ulic powiatowych przedstawia tabela :

Tabela.19. Klasy funkcjonalne dróg i ulic powiatowych

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi lub nazwa ulicy	Klasa	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
1.	2603C	Ciechocinek – Siutkowo	G (główna)	
2.	2605C	Stara Wieś – Nieszawa	G (główna)	
3.	2609C	Nieszawa – Gąbinek – Włocławek	L (lokalna)	
4.	2612C	Nieszawa – Ujma Duża	G (główna)	
5.	2648C	ul. Drzewna	L (lokalna)	
6.	2649C	Plac Kazimierza Jagiellończyka	L (lokalna)	
7.	2650C	ul. Kościuszki	L (lokalna)	
8.	2651C	ul. Mickiewicza	L (lokalna)	
9.	2652C	ul. Zjazd	L (lokalna)	
10.	2049C	Zjazd do promu przez rz. Wisłę i dalej do Brzeźna	G (główna)	

Źródło; Zarząd Dróg Powiatowych w Aleksandrowie Kujawskim

Droga wodna.

Miasto Nieszawa – z racji swego położenia nad rzeką Wisłą, która jest uznaną śródlądową drogą wodną – ma możliwość korzystania z tej formy transportu.

Na bulwarze (ul. Bulwary 500 – lecia) istnieje urządzona kamienna przystań rzeczna. Aktualnie – z uwagi na znaczne obniżenie się poziomu wody rzeki Wisły – transport wodny ma marginalne znaczenie dla systemu transportowego gminy.

10.2. Uwarunkowania wewnętrzne

Komunikacja drogowa.

Układ funkcjonalny wewnętrznego systemu transportowego miasta – oprócz opisanych już w uwarunkowaniach zewnętrznych ulic zaliczonych do układu podstawowego miasta składa się z sieci ulic układu obsługującego, do którego zalicza się ulice gminne.

Ulice te należy sklasyfikować jako :

lokalna (L),

dojazdowa (D).

Funkcją tych ulic – oprócz bezpośredniej obsługi przyległego terenu – jest połączenie osiedli mieszkaniowych oraz ośrodków handlowych z ulicami wyższych klas.

Wykaz ulic gminnych na terenie miasta Nieszawa przedstawia poniższa tabela; nazewnictwo ulic i numerację przyjęto zgodnie z „ Wykazem dróg gminnych na terenie województwa kujawsko – pomorskiego „ - załącznik do Uchwały Nr 57/611/2003 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 15 października 2003 r. w sprawie nadania drogom publicznym, zaliczonym do kategorii gminnych, nowych numerów.

Tabela.20. Wykaz ulic gminnych na terenie miasta Nieszawa

Lp.	Nazwa ulicy	Nr drogi	Uwagi
1.	2.	3.	4.
1.	Bulwary 500-lecia	161001C	
2.	Browarna	161002C	
3.	Kilińskiego	161003C	
4.	Maksymiliana Kolbego	161004C	
5.	Krzywdów i Bieńków	161005C	
6.	3-go Maja	161006C	
7.	Klasztorna	161007C	
8.	Sienkiewicza	161008C	
9.	Stodólna	161009C	
10.	Starościńska	161010C	
11.	Wąska	161011C	
12.	Zimna	161012C	
13.	Żabia	161013C	
14.	Noakowskiego	161014C	
15.	Ogrodowa	161015C	
16.	Piekarska	161016C	
17.	Przeskok	161017C	
18.	Rybaki	161018C	
20.	Warszawska	161019C	
21.	Kujawska	161020C	
22.	Toruńska	161021C	
23.	Plac gen. Hallera	161022C	

Źródło: Wykaz dróg gminnych na terenie woj. Kujawsko0pomprskiego

Oprócz ulic kategorii gminnej – ujętych w wykazie – na terenie miasta Nieszawa występują drogi o funkcji porównywalnej z gminnymi, którym nadano odrębną wewnętrzną numerację. Drogi te – wraz z rozwojem oraz z postępującą rozbudową na terenach przyległych – czasem staną się drogami (ulicami) kategorii gminnej.

Graficznym odzwierciedleniem sieci komunikacji drogowej na terenie miasta Nieszawa jest załączony schemat układu komunikacyjnego miasta.

Elementy zaplecza technicznego motoryzacji.

Stacje paliw.

Na terenie miasta Nieszawa brak jest stacji paliw świadczącej usługi sprzedaży paliw płynnych.

Rys. 5. Komunikacja

Właściciele pojazdów mechanicznych zarejestrowanych na terenie miasta zaopatrują się w paliwa na stacjach zlokalizowanych w sąsiednich gminach (Waganiec, Raciążek) lub w mieście Ciechocinek.

Stacje obsługi pojazdów.

Na terenie miasta funkcjonują okresowo pojedyncze warsztaty napraw samochodów. Brak jest stacji świadczącej usługi diagnostyczne. Użytkownicy pojazdów mechanicznych z terenu miasta zmuszeni są do korzystania z tego typu usług w sąsiednich miejscowościach.

Parkingi

Zespoły parkingowe umożliwiające parkowanie większej liczby pojazdów zlokalizowane są przed obiektami użyteczności publicznej. Są to zazwyczaj parkingi kilkunasto stanowiskowe.

Garaze

Brak szczegółowych danych odnośnie ilości garaży na terenie miasta Nieszawa.

Oprócz pojedynczych obiektów zlokalizowanych na działkach przez osoby prywatne, nie występują garaże zgrupowane w zespoły.

Komunikacja zbiorowa.

Teren miasta Nieszawa obsługiwany jest w zakresie komunikacji zbiorowej przez komunikację autobusową zorganizowaną przez Państwową Komunikację Samochodową. Linie autobusowe zbiegają się w mieście na Placu Kazimierza Jagiellończyka, gdzie zlokalizowany jest przystanek autobusowy.

Brak jest urządzonego dworca autobusowego z obiektem wyposażonym w poczekalnię dla pasażerów.

10.3. Uwarunkowania ograniczające bądź inspirujące rozwój

Istniejące uwarunkowania inspirujące rozwój:

- dobrze wykształcona sieć połączeń komunikacyjnych drogami kategorii powiatowej z siecią dróg wyższych kategorii poza terenem miasta,
- lokalizacja miasta nad rzeką Wisłą będącą naturalną śródlądową drogą wodną. Po modernizacji i budowie infrastruktury technicznej może nastąpić reaktywowanie transportu wodnego, co może mieć znaczenie dla rozwoju gospodarczego miasta.

Istniejące uwarunkowania ograniczające rozwój (bariery):

- brak bezpośredniej dostępności miasta do sieci dróg kategorii wojewódzkiej oraz krajowej,
- brak odpowiednich parametrów ulic układu podstawowego miasta w aspekcie:
 - szerokości jezdni,
 - segregacji ruchu pieszego i kołowego,
 - szerokości ulic w liniach rozgraniczających,
- brak dostępności miasta do systemu transportu kolejowego.

11. Potrzeby i możliwości rozwoju miasta Nieszawy

11.1. Progi rozwoju przestrzennego miasta

Rozwój przestrzenny miasta Nieszawa determinują naturalne bariery wynikające z położenia miasta w odniesieniu do warunków geograficznych i przyrodniczych, niemożliwe do przekroczenia z uwagi na ochronę środowiska naturalnego i co za tym idzie, ze względów ekonomicznych.

Ważniejsze z nich usytuowane są w sposób następujący:

- od zachodniej części miasta taką barierą jest dolina rzeki Wisły z obszarami rozlewisk bagienno-łąkowych stanowiąc ciąg ekologiczny,
- w północnej - kompleksy leśne,
- na terenie miasta występują gleby objęte ochroną, obejmujące kompleksy o wysokich klasach bonitacyjnych (I - IIIb).

Przeprowadzona pod kątem ochrony gruntów rolnych wykazała iż miasto Nieszawa ma stosunkowo małe możliwości terenowe, pod tym względem, z uwagi na powszechne występowanie gleb dobrych.

11.2. Ograniczenia rozwoju przestrzennego

Ograniczenia rozwoju przestrzennego miasta wynikają z historycznych i naturalnych uwarunkowań.

Ograniczenia rozwoju przestrzennego w zakresie inwestycji

- obszary objęte ochroną konserwatorską i wytyczne konserwatorskie:

wytyczne te postulują ażeby tereny przewidziane do zabudowy nie przekraczały górnej krawędzi dolnego tarasu skarpy

- warunki budowlane:

Nieszawa ma skomplikowane warunki budowlane wynikające z występowania obszarów o niekorzystnych warunkach fizjograficznych: zróżnicowanie ukształtowania terenu i bardzo zróżnicowanych stosunków gruntowo-wodnych

- strefa ochronna ujęcia wody,
- inne obszary chronione bądź do ochrony.

11.3. Ład Przestrzenny

Ład przestrzenny oznacza stan zagospodarowania przestrzennego odpowiadający kryterium : funkcjonalnym, estetycznym, społecznym, gospodarczym, technicznym i przyrodniczym, Ład przestrzenny uważany jest ogólnie za cel nadrzędny do jakiego winna dążyć gospodarka przestrzenna. Według definicji S. Podolaka (1993) ład przestrzenny jest to określony w czasie i przestrzeni pożądany stan zagospodarowania przestrzennego, wynikający historycznie zmiennych systemów wartości ludzkich oraz zmieniających systemów wartości ludzkich zmieniających się warunków środowiska naturalnego i antropogenicznego. Każde zagospodarowanie przestrzenne cechuje się określonym stanem ładu przestrzennego. Stopień społecznej aprobaty tego stanu wynika z oceny stanu istniejącego wobec pożądanego, kierując sądy o istnieniu lub braku ładu. Kształtowanie ładu przestrzennego jest więc nieustającym procesem, w którym człowiek tworzy i przekształca swe środowisko zgodnie ze swoim systemem wartości i możliwościami w granicach środowiska naturalnego.

Miasto Nieszawa rozciąga się wzdłuż Wisły. Zabudowa ma luźny charakter, a centralnie położony rynek połączony jest z ulicą z przeprawą promową. Przy przeprawie utworzono bulwar. Większość terenów nadzecznych w mieście ma charakter rolniczy. Potencjalny rozwój Miasta Nieszawy musi zachowywać unikalnych wartości starej Nieszawy.

11.4. Stan prawny gruntów

W mieście Nieszawa dominującą formą władania ziemi jest własność prywatna. W jej zasobach znajduje się 93,4% ogólnej powierzchni miasta.

Pozostałe formy własności to:

Grunty Miejskie – 55,43 ha

Grunty Kościelne – 7,635 ha

Grunty Skarbu Państwa – 1,60 ha

Grunty Starostwa Powiatowego w Aleksandrowie Kujawskim – 1,074 ha

12. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

1. Poważne awarie, które mogą wystąpić na terenie województwa kujawsko-pomorskiego

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego poważne awarie mogą być związane z:

- transportem drogowym i kolejowym substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i stosowaniem w instalacjach technologicznych substancji niebezpiecznych,
- magazynowaniem i dystrybucją produktów ropopochodnych,
- niewłaściwym postępowaniem z odpadami zawierającymi substancje niebezpieczne.

Zagrożenia toksycznymi środkami przemysłowymi wynikają z nagromadzenia i stosowania w licznych zakładach pracy województwa substancji niebezpiecznych – głównie chloru, amoniaku, fosgeny, dwutlenku siarki, produktów destylacji ropy naftowej, etanolu, gazu płynnego propan-butan. Awarie zbiorników magazynowych i instalacji technologicznych z substancjami niebezpiecznymi mogą spowodować zniszczenie życia biologicznego w zbiornikach wodnych, przenikanie tych substancji do gruntu i wód gruntowych.

2. Stopień i zasięg potencjalnego zagrożenia zostanie oszacowany w wewnętrznych i zewnętrznych planach operacyjno-ratowniczych. Plany wewnętrzne, które sporządzają zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii.

3. Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego w dolnym paśmie wysokich częstotliwości (0,1-300 MHz) są liczne urządzenia radiokomunikacyjne, takie jak:

- nadajniki radiowe,
- nadajniki telewizyjne,
- radiotelefony,
- stacje przekaźnikowe,
- rozmaite techniczne urządzenia przemysłowe,
- urządzenia medyczne.

Jednakże w podstawowym paśmie mikrofalowym (0,3-300 GHz) koncentracja źródła promieniowania, jak i ilość generowanej przez nie energii są istotnie większe, nie tylko ze względu na znacznie szersze pasmo. W tym zakresie częstotliwości działa bowiem zdecydowana większość bezprzewodowych środków i systemów łączności, obejmująca:

- wyższe pasmo telewizyjne,
- radiotelefony i sieci łączności ruchomej,
- telefonia komórkowa,
- bezprzewodowe sieci komputerowe,
- komunikacja trunkingowa,
- komunikacja w podczerwieni,
- nagrzewnice mikrofalowe,
- różnorodne grzewcze urządzenia kuchenne i suszące.

Stref o podwyższonej wartości pola elektromagnetycznego można się spodziewać:

- wokół linii i stacji elektroenergetycznych o napięciu 110 kV lub wyższym, natężenia pól elektrycznych szybko maleją wraz z oddalaniem się od linii – poniżej 1kV/m (dopuszczalna wg obowiązujących przepisów dla obszarów zabudowy mieszkaniowej) w odległości od 10 do 30 m licząc od rzutu skrajnego przewodu na powierzchnie terenu; z kolei stacje elektroenergetyczne z reguły charakteryzują się oddziaływaniem ograniczonym do terenu zajmowanej działki
- w pobliżu instalacji radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych (anten radiowo-telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej).

5. Zagrożenia pożarowe, powodziowe, inne mogące wystąpić na terenie miasta

Na terenie miasta występują różnorakie zagrożenia pożarowe, np. wynikające z awaryjnego wybuchu butli gazowej, czy zwarcia instalacji elektrycznej.

Na terenie miasta Nieszawa znajduje się sześć przedsiębiorstw, w których występuje potencjalne zagrożenie awarią o zasięgu lokalnym :

- Fabryka Farb „WELA”
- Nieszawska Wytwórnia Spirytusu „JANTUR”

Zlewnia rzeki Wisły stwarza zagrożenia powodziowe na terenach nisko przyległych do rzeki.

Tabela 21. Wykaz powierzchni obszarów zagrożonych na terenach nieobwałowanych

	Kilometr biegu Wisły	Powierzchnia zagrożona wodą o p % w ha					
		50	20	10	5	1	0,5
Nieszawa Ogółem	701,9-705,8	26	92	95	98	117	129,5
Miasto Nieszaw		-	-	1	1,5	3	3,5
Nieszawa Dyniec		26	92	94	96,5	114	126
W tym:							
Grunty orne		-	26	28	28	42	47
Użytki zielone		12	29	30	30	33	38,5
Sady		-	3	3	3	3	3
Lasy		4	23	23	26	26	27
Inne		10	11	11	11	13	14

Źródło: Urząd Miasta Nieszawa

Tabela 22. Ilość ludności i mienie przy zagrożeniu wodą p %

	Obiekty zagrożone	Ilość ludności i mienie przy zagrożeniu wodą p %					
		50	20	10	5	1	0,5
Kompleks nr 5							
MKP Nieszaw	Rodzin / osób			3 / 5	5 / 11	7 / 16	16 / 30
GKP Raciążek			7/24	7/24	18/63	22/59	16/91
Wieś Siarzewo	Bud mieszk./gosp		5/9	5/9	16/21	17/22	21/34
	Trzoda		13	13	32	49	78
	Bydło		11	11	20	25	48
	Konie		1	1	4	5	5

Źródło: Urząd Miasta Nieszawa

Prawdopodobny przebieg awarii zapory czołowej
 „Operat użytkownika zbiornika wodnego we Włocławku w okresie zagrożenia”
 Przewiduje wariant awarii polegający na przerwaniu korpusu zapory czołowej w skutek nieprzewidzianej filtracji wody. Zapora czołowa położona jest w km 674,85 rzeki Wisły. W operacie dokonano obliczeń transformacji fali powodziowej w korycie Wisły leżącym poniżej zapory. Objętość wylewu w pierwszym etapie wyniesie 342 mln. m³ wody. Maksymalny wypływ z jakim będzie opróżniał się zbiornik wyniesie $Q_{max}=9880 \text{ m}^3/\text{sek}$. Czoło fali w początkowym okresie będzie posuwało się w dół koryta rzeki Wisły ze średnią prędkością ok. 10 m / s, a w rejonie działania MKP pow. Nieszawa około 7 m/sek.. Do nie obwałowanych zagrożonych zalewem rejonów czoło fali niszczącej dotrze do Nieszawy po upływie :

Km 701,9 – 1 h 01’ Km 705,8 – 1 h 14’

13. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

13.1. Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego w strefach osadniczych

A. Strefy zabudowane do zachowania i wzbogacania struktury przestrzennej

1) mieszkaniowo-usługowa:

a) centrum (oznaczona symbolem „MUc”)

Obejmuje centralną część miasta Nieszawy, strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej wysokich wartości kulturowych miasta. Strefa adaptacji wymagająca porządkowania, modernizacji, rewaloryzacji z preferencją dla usług o charakterze publicznym. W jej obrębie następować będzie ochrona historycznej struktury przestrzennej i obiektów zabytkowych, kształtowanie terenów zieleni.

Wszelkie działania prowadzone w strefach objętych ochroną konserwatorską wymagają uzgodnienia z Państwową Służbą Ochrony Zabytków.

b) pozostała („MU”) Obejmuje zabudowę mieszkaniową na terenie miasta Nieszawa poza strefą **centrum** w jej obrębie następować będzie adaptacja, porządkowanie, uzupełnianie zabudowy mieszkalnej oraz usługowej nieuciążliwej.

2) usługowa (o symbolu „U.”)

Obejmuje usługi na terenie miasta w przewadze o charakterze publicznym, obsługi rolnictwa, leśnictwa na wydzielonych działkach. Adaptacja istniejącego użytkowania z możliwością rozbudowy, modernizacji, zmiany funkcji na nie sprzeczną z funkcją strefy sąsiadującej: UO – oświata, UZ – zdrowie, UAŁ – administracja, łączność, UK – kultura, UR – obsługa rolnictwa, UL – obsługa leśnictwa.

3) zagrodowa, łącznie z wypadającą (bez symbolu), rozproszona do adaptacji, porządkowania, z możliwością przekształcenia dla różnych działań z preferencją dla funkcji rekreacyjnej, pod warunkiem nie wystąpienia kolizji ze strefami otaczającymi.

4) produkcyjno-usługowa („PU”)

Obejmuje tereny zakładów produkcyjnych, baz magazynowych, składów, skupu, przetwórstwa, uciążliwego rzemiosła oraz tereny ośrodków produkcyjnych rolnictwa. W jej obrębie nastąpi adaptacja, porządkowanie zabudowy produkcyjnej i usługowej z dopuszczeniem zabudowy, przekształceń i zmiany funkcji pod warunkiem nie naruszania funkcji stref otaczających.

5) Zieleń, w tym:

- zielen parkowa („ZP”) - obejmuje parki na terenie miasta Nieszawa
- zielen cmentarzy („ZC”) - obejmuje zielen cmentarzy na terenie miasta Nieszawa

B. Strefy preferowane do działań inwestycyjnych

Strefa Ochrony historycznej struktury przestrzennej – Obejmują centralną część miasta Nieszawa. Strefa adaptacji wymagająca porządkowania, modernizacji, rewaloryzacji z preferencją dla usług o charakterze publicznym. W jej obrębie następować będzie ochrona historycznej struktury przestrzennej i obiektów zabytkowych, kształtowanie terenów zieleni.

Sposoby oddziaływania – polityka przestrzenna:

- Rehabilitacja istniejących, zachowanych w różnym stopniu, założeń przestrzennych, związana jest z możliwie maksymalnym ich poszanowaniem. Dawne czytelne w terenie lub z przekazów historycznych, rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne należy traktować jako inspirację przy opracowywaniu i wykonywaniu remontów, rozbudowy i modernizacji. Wszelkie prace o charakterze rehabilitacyjnym należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

1) Strefa potencjalnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej – MU

Tereny rezerw zabudowy mieszkaniowo- usługowa niskiej i średniej intensywności – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna na działkach o powierzchni 1000 m², możliwość dopuszczenia prowadzenia różnego rodzaju usług, których uciążliwość nie może wykraczać poza geodezyjne granice działki budowlanej. Zaleca się:

- zagospodarowanie co najmniej 30% powierzchni działki jako powierzchni biologicznie czynnej,
- zabudowę o wysokości maksymalnie trzy kondygnacje z poddaszem użytkowym włącznie,
- egzekwowanie estetycznych, dopracowanych form architektonicznych zabudowy.

Sposoby oddziaływania – polityka przestrzenna:

- różne formy mieszkalnictwa,
- realizacja obiektów publicznych w zakresie usług: handlu, gastronomii, oświaty, kultury, zdrowia,

- inne usługi i produkcja w obiektach wbudowanych i wolnostojących nie powodująca uciążliwości dla środowiska, wykraczających poza granice działki, na której są zlokalizowane,
- usługi sportu, turystyki i rekreacji w obiektach wbudowanych i wolnostojących,
- zieleni parkowa, leśna,
- sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, komunalnej o znaczeniu lokalnym
- trasy i urządzenia komunikacji lokalnej.

Tereny rezerw zabudowy mieszkaniowo-usługowej:

Wzdłuż ulic:

Ciechocinskiej, od przecięcia z drogą KDD 002, Żabieniec, Toruńskiej, Starościnskiej, Laskowskiego, Włocławskiej, Kujawskiej

Wzdłuż drogi gminnej KDD-005

Strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze willowym i rekreacyjnym z wykluczeniem innych funkcji. Zalecana zabudowa o wysokości do 2 kondygnacji o wyszukanej, indywidualnej formie architektonicznej. Optymalna wielkość działek 1.500 m². Co najmniej 60 % powierzchni poszczególnych działek powinna stanowić powierzchnię biologicznie czynną. Zaleca się wprowadzenia obowiązku zagospodarowywania działek ozdobnymi gatunkami drzew i krzewów. Dla zabudowy willowej dopuszcza się czasowe rozwiązania indywidualnej gospodarki ściekowej.

Tereny rezerw zabudowy mieszkaniowej „rezydencjalnej” wyznaczono w rejonie ulic: Mickiewicza-Szkolna-Stodulna

2) Strefa produkcyjno usługowa (o symbolu „PU”)

Lokalizacja nowych zespołów zabudowy przemysłowej „składowej usług komercyjnych związanej z tworzeniem nowych miejsc pracy. Określone zostały obszary predysponowane do koncentracji nowych form działalności gospodarczo – usługowej. Nowe zainwestowanie powinno być poprzedzone opracowaniami planów miejscowych o charakterze regulacyjnym, które wielobranżowo ustaliłyby zasady:

- obsługi komunikacyjnej obszaru,
- obsługi w zakresie infrastruktury technicznej,
- geodezyjnego podziału terenu dla działalności komercyjnej,

- zabudowy terenów przemysłowo - składowych,
- ochrony środowiska.

Przeznaczenie terenów:

- realizacja zakładów (usług) o zwiększonej uciążliwości, w tym przetwórstwa spożywczego,
- realizacja baz, składów, hurtowni,
- realizacja działalności o charakterze rzemieślniczym,
- urzędzeń obsługi rolnictwa i leśnictwa oraz innych,
- urzędzeń komunikacji i infrastruktury technicznej,
- realizacja zieleni izolacyjnej,
- eksploatacja surowców naturalnych .

Polityka zagospodarowania:

- sukcesywne sporządzanie planów miejscowych w obrębie strefy, wg przyjętego harmonogramu lub występujących potrzeb,
- egzekwowanie estetycznych, nowoczesnych form zabudowy zespołów przemysłowych,
- współdziałanie z inwestorami na rzecz powstania nowych miejsc pracy w sferze produkcyjno-gospodarczych i usługowych,
- pozyskiwanie na rzecz gminy terenów wskazanych do rozwoju w tym szczególnie terenów od drogi i infrastrukturę techniczną,
- uciążliwość obiektów winna mieścić się w granicy własności działki,
- realizacja obiektów mieszkalnych dla właścicieli prowadzących działalność gospodarczą w tych strefach.

3) Strefa wielofunkcyjnego rozwoju

Strefa potencjalnego ożywienia gospodarczego. Realizacji nowych zespołów zabudowy mieszkaniowej bądź przemysłowej, składowej usług komercyjnych związanej z tworzeniem nowych miejsc pracy. Określone zostały obszary predysponowane do koncentracji nowych form działalności gospodarczo – usługowo-mieszkaniowej. Nowe zainwestowanie powinno być poprzedzone opracowaniami planów miejscowych o charakterze regulacyjnym, które wielobranżowo ustaliłyby zasady:

- obsługi komunikacyjnej obszaru,
- obsługi w zakresie infrastruktury technicznej,

- geodezyjnego podziału terenu dla działalności komercyjnej,
- zabudowy terenów przemysłowo - składowych,
- ochrony środowiska.

Przeznaczenie terenów:

- realizacja zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- realizacja zakładów (usług) o zwiększonej uciążliwości, w tym przetwórstwa spożywczego,
- realizacja baz, składów, hurtowni,
- realizacja działalności o charakterze rzemieślniczym,
- urządzeń obsługi rolnictwa i leśnictwa oraz innych,
- urządzeń komunikacji i infrastruktury technicznej,
- realizacja zieleni izolacyjnej,
- eksploatacja surowców naturalnych .

Polityka zagospodarowania:

- sukcesywne sporządzanie planów miejscowych w obrębie strefy, wg przyjętego harmonogramu lub występujących potrzeb,
- egzekwowanie estetycznych, nowoczesnych form zabudowy zespołów przemysłowych,
- współdziałanie z inwestorami na rzecz powstania nowych miejsc pracy w sferze produkcyjno-gospodarczych i usługowych,
- pozyskiwanie na rzecz gminy terenów wskazanych do rozwoju w tym szczególnie terenów od drogi i infrastrukturę techniczną,
- uciążliwość obiektów winna mieścić się w granicy własności działki,
- realizacja obiektów mieszkalnych dla właścicieli prowadzących działalność gospodarczą w tych strefach.

4) Strefa lokalizacji urządzeń siłowych do produkcji bioenergii (wiatraki),

Lokalizacja urządzeń siłowych do produkcji bioenergii (wiatraki),

6) Strefa rekreacyjna

Przeznaczenie terenów:

- w obrębie strefy nowe zamierzenia inwestycyjne z zakresu sportu rekreacji jak również potencjalna baza turystyczna winny powstawać ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska przyrodniczego,
- dopuszcza się zabudowę mieszkaniową ekstensywną na działkach o dużej powierzchni z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej.

Sposoby oddziaływania, polityka przestrzenna:

- budowa niezbędnej infrastruktury technicznej,
- wspieranie inicjatyw zmierzającej do rozwoju inwestycyjne z zakresu sportu rekreacji oraz bazy turystycznej.

Wyznaczono teren po starej żwirowni

6) Strefa zieleni urządzonej

Tereny zielone Teren uznany na cele zieleni urządzonej (parki, skwery,)ze względu na istniejące uwarunkowania. Teren zieleni urządzonej przestrzeń, tereny ostoi zwierząt i ptactwa Teren o ważnym znaczeniu dla zachowania naturalnej równowagi w przyrodzie miasta.

13.2. Kierunki rozwoju w sferze społecznej

Podstawowymi kierunkami rozwoju w sferze społecznej są:

- 1) systematyczne podnoszenie jakości życia mieszkańców;
- 2) zapewnienie mieszkańcom źródeł utrzymania na miejscu,
- 3) osiągnięcie właściwego poziomu wykształcenia przez społeczeństwo.

Powyższe kierunki mogą być realizowane poprzez podjęcie następujących działań :

- 1) w zakresie podnoszenia jakości życia mieszkańców:
 - a) poprawienie sprawności urządzeń infrastruktury społecznej, ich rozbudowa i modernizacja w celu łatwiejszego korzystania z nich;
 - b) rozbudowa urządzeń infrastruktury technicznej, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gospodarstw i są wyznacznikiem standardu życia mieszkańców, a szczególnie ważne są przy rozwoju funkcji turystycznej na danym obszarze.
- 2) w zakresie rynku pracy:
 - a) aktywizacja rozwoju funkcji wypoczynkowo-turystycznej (powstawanie nowych miejsc pracy w usługach turystycznych);
 - b) popieranie różnych form przedsiębiorczości;
 - c) ograniczanie bezrobocia, szczególnie wśród młodzieży.

3) w zakresie poziomu wykształcenia i kwalifikacji:

- a) podnoszenie jakości nauczania w szkołach;
- b) organizowanie szkoleń, kursów w pożądanym kierunkach dla mieszkańców w celu podnoszenia świadomości;
- c) stymulowanie zmiany kwalifikacji osób bezrobotnych.

13.3. Kierunki, zasady ochrony i kształtowania środowiska w strefach o różnym reżimie ochronnym

Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej:

Wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, lęgówisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonania czynności związanych z racjonalną gospodarką leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywanie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;

- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Strefy o wysokim reżimie ochrony

Strefy o szczególnych walorach ekologicznych, wielorakich funkcjach w środowisku:

zespół ekologiczny Kozia Kępa , obszary ekologiczne na terenie miasta

Celem ochrony jest zachowanie zasobów genowych i typów środowisk jak: torfowiska, oczka wodne, zespoły roślinne itp., oraz naturalna regulacja stosunków wodnych. Stanowią naturalne zbiorniki retencyjne sezonowe wahania wody.

Działania podstawowe:

Kierunki zagospodarowania:

- wykluczenie funkcji osadniczej,
- wprowadzenie zalesień, zadrzewień w zależności od indywidualnych uwarunkowań,
- ograniczenia w eksploatacji torfów,
- zakaz odprowadzania ścieków zanieczyszczających wody,
- zakaz prowadzenia prac odwadniających,
- ograniczenie nawożenia i chemizacji upraw rolnych i leśnych.

Strefy ochrony zasobów kopalin

Strefa występowania kopalin użytecznych;

Celem ochrony jest zabezpieczenie obszarów przed zabudową. Wydobycie powinno odbywać się ze złóż udokumentowanych i na podstawie koncesji.

13.4. Kierunki i zasady gospodarowania w strefach likwidacji problemów, konfliktów

Obejmują strefy mało przydatne do pełnienia funkcji lub strefy, na których nastąpiła degradacja zasobów środowiska, wymagające rekultywacji, rehabilitacji (przywrócenia obszarom wartości biologicznych, estetycznych, itp.).

Wody powierzchniowe pozaklasowe do rehabilitacji bądź rekultywacji

Rehabilitacja wód powierzchniowych powinna polegać na przywróceniu do co najmniej III klasy czystości. Wody największej rzeki Wisły należą do pozaklasowych. pełnić one mają rolę rekreacyjną.

Wskazane działania dla przywrócenia czystości wód to:
przyspieszenie uregulowania gospodarki wod.-kan. na terenie gminy oraz współdziałanie z gminami sąsiednimi,
stosowanie chemizacji w rolnictwie w sposób ograniczony a szczególnie w pobliżu terenów rzeki

Strefy poeksploatacyjne do rekultywacji

Obejmują wyrobiska, głównie po eksploatacji

Rekultywacja terenów spoczywa na przedsiębiorcy prowadzącym eksploatację po zakończeniu wydobycia. Sposób rekultywacji wyrobisk winien minimalizować ujemne skutki eksploatacji.

Wydobycie powinno odbywać się ze złóż udokumentowanych i na podstawie koncesji zgodnie z zasadami techniki górniczej i ochrony środowiska.

13.5. Kierunki rozwoju w strefie rolnej

Gospodarowanie rolniczą przestrzenią produkcyjną w mieście Nieszawa, powinno zmierzać w kierunku optymalnego wykorzystania jej zasobów produkcyjnych, wynikające z urodzajności i wartości bonitacyjnej gleb oraz zagospodarowania pierwotnej produkcji rolnej poprzez lokalny rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego.

W rolnictwie z uwagi na położenie obszaru w granicach administracyjnych miasta w terenach rozwojowych turystyki i rekreacji przyjąć za główny kierunek rozwój rolnictwa ekologicznego.

Wskazane kierunki działań:

- aktywacja dla rozwoju wielofunkcyjnego:
- tworzenie nowych miejsc pracy lub jako dodatkowe źródło utrzymania dla rolników: zakłady rzemieślnicze usługowe i produkcyjne, przetwórstwo,
 - przemiany struktury wykształcenia zatrudnionych w rolnictwie w kierunku podnoszenia kwalifikacji dla łatwiejszego przystosowania się do przemian gospodarczo-ekonomicznych,
 - rozwój bazy obsługi rolnictwa
- tereny położone w sąsiedztwie kompleksów leśnych o ekstensywnej gospodarce rolnej wskazane do produkcji „zdrowej żywności”
- na terenach sąsiadujących z obszarami turystycznymi wskazany:
 - rozwój upraw w kierunku warzywniczo-ogrodniczym, warzywniczych gruntowych, pod osłonami z doborem gatunków zapewniających całkowite zaopatrzenie turystów,
 - rozwijania małego przetwórstwa często domowego spożywczego i gastronomii oraz sprzedaż tych wyrobów dla turystów.
 - wskazany jest rozwój działań dla potrzeb agroturystyki, usług handlowo-gastronomicznych w oparciu o istniejącą zabudowę
- ograniczenie zabudowy na terenach rolnych wysokiej wartości rolniczej, tj. gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I – IIIb.
 - obszary rolne o niskiej wartości bonitacyjnej nie kwalifikujące się do użytkowania rolniczego, gleb klas VI – VI Rz, docelowo powinny zmienić sposób użytkowania – przeznaczone pod zalesienia

Nie wskazane jest:

- wprowadzanie obiektów uciążliwych, strefa uciążliwości obiektów w tym inwentarskich winna się mieścić w granicy własności gruntów.

13.6. Kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego w strefach leśnych

Ważnym aspektem w mieście Nieszawa jest kierunek powiększenia zasobów leśnych na terenach głównie północnej i południowej części gminy poprzez współpracę z nadleśnictwem i prywatnymi właścicielami gruntów w zakresie realizacji zalesień.

zasady przeznaczenia gruntów rolnych do zalesienia w myśl, której grunt rolny będący częścią gospodarstwa rolnego lub stanowiący jego całość może być przeznaczony do zalesienia, jeżeli spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

- jest gruntem klasy VI lub V
- jest gruntem położonym na stoku o średnim nachyleniu powyżej 15%
- jest gruntem okresowo zalewanym
- jest gruntem zdegradowanym w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Podstawowe zasady gospodarowania przestrzenią leśną

- ochrona istniejących zasobów leśnych poprzez:
 - ograniczenie działań inwestycyjnych poza niezbędnymi dla obsługi gospodarki leśnej,
 - pozysku grubizny zgodnie z planami urządzeniowymi zarówno w lasach państwowych jak i innych własności,
 - przebudowę struktury drzewostanów sosnowych z dostosowaniem do warunków siedliskowych,

13.7. Kierunki rozwoju i formy turystyki

1) Formy turystyki:

- rozwój agroturystyki dla:
 - turystyki wakacyjnej (pobytowej),
 - turystyki weekendowej (sobotnio-niedzielnej),
- Coraz większego znaczenia w wypoczynku ludzi nabiera turystyka realizowana w dni wolne od pracy. Nazywa się ją często turystyką świąteczną i weekendową. Największy udział w tego rodzaju turystyce mają mieszkańcy miast. Obserwuje się rosnące z roku na rok zainteresowanie mieszkańców Włocławka wypoczynkiem w najbliższym jego sąsiedztwie, w tym również na terenie gminy Nieszawa. Dlatego też w niniejszym dokumencie zakłada się rozwój tego rodzaju turystycznych bazujących na bogactwie zasobów naturalnych gminy (wody otwarte, powierzchnie leśne, itp.)

Strefy koncentracji turystyki świątecznej i weekendowej to obszary na których w sposób kompleksowy powinno odbywać się przystosowanie terenów, obiektów i urządzeń (usługi gastronomiczne, sanitarne, inwestycji związanych z zadaszeniami, wyznaczonymi miejscami na pole namiotowe i ognisko), oraz prowadzone powinny być działania organizacyjne mające na celu zaspokojenie potrzeb mieszkańców danego regionu (festyny, pikniki, imprezy lokalne).

- turystyki specjalistycznej:

Turystyka wodna – rzeka Wisła sprzyja wędkowaniu. Występują tu doskonale warunki do uprawiania sportów wodnych. Na rzece Wiśle istnieje szlak turystyki wodnej. Na odcinku miasta Nieszawa szlak nie jest zagospodarowany.

W przypadku zbudowania zbiornika „Nieszawa” obszar zyska na atrakcyjności rekreacyjnej, a nowe tereny nadbrzeżne stanowiąc będą potencjał dla rozwoju funkcji turystycznej. Sporządzone przez Związek Miast Nadwiślańskich opracowanie pt. „Rozwój urbanistyczny Nadwiślańskich nadbrzeży” przewiduje przeznaczenie części terenów nad zbiornikiem pod rozwój zabudowy związanej z obsługą ruchu turystycznego i zabudowy letniskowej. Zakłada wykształcenie w centralnej części nadbrzeża (na wysokości obecnego bulwaru) centralnej jednostki zieleni miejskiej w formie nadwiślańskiego skweru z punktami gastronomicznymi i przystanią dla statków pasażerskich, promu oraz przystanią żeglarską. Podstawowym przedsięwzięciem planuje się wykształcenie wzdłuż Wisły wysokiej jakości przestrzeni publicznej złożonej zarówno z elementów liniowych, jak i powierzchniowych, przeznaczonej dla mieszkańców i odwiedzających miasto turystów. Jej jakość stanowić będzie podstawowy walor turystyczny miasta. Podstawowym elementem liniowym łączącym poszczególne obszary związane z obsługą ruchu turystycznego i rekreacją będzie bulwar nadwiślański. Planuje się aby w obszarze poza centrum, miał on charakter utwardzonej, krętej drogi z elementami małej architektury: siedziskami, oświetleniem, wiatami. Natomiast w centrum bulwar będzie mieć bardziej miejski charakter, wyróżniając się szerokością rysunkiem nawierzchni i ciekawymi kompozycjami roślinnymi w otoczeniu. Przewiduje się stworzenie możliwości wykorzystania zaplecza domów jednorodzinnych położonych wzdłuż bulwaru do prowadzenia małej działalności gospodarczej.

Południowy koniec bulwaru stanowić będzie wyniesiony na wzgórzu punkt widokowy. W jego sąsiedztwie planuje się wykorzystanie terenu po żwirowni na obiekt rekreacyjny (baseny lub skate park) wraz z kubaturowymi obiektami obsługi. Następnie w miejscu gdzie bulwar zaczyna przybierać miejskiego charakteru planuje się zlokalizować przystań dla statków pasażerskich, sezonowa stacja wodna (w historycznym budynku liceum), przystań dla łodzi wiosłowych, skwer i przystań promowa. Na tym odcinku proponuje się urozmaicić placami w miejscach gdzie dochodzić do niego będą ulice. Proponuje się aby był kontynuowany w kierunku północnym, gdzie po przejściu przez tamę znajdować się będą znaczny obszar terenów wypoczynkowych na celu wyspie o nazwie Kozia Kępa.

Turystyka konna

Przy rosnącym zainteresowaniu jazdą konną turystyka ta mogłaby się rozwijać w oparciu o gospodarstwa agroturystyczne.

Pola golfowe

Coraz większą popularnością, również w Polsce, cieszy się gra w golfa. Jest to sport elitarny i wymagający dużych nakładów finansowych, tym niemniej mogłaby to być jedna z alternatywnych form wypoczynku, bazująca na zapleczu usługowym mieszczącym się we Włocławku.

- turystyka wędrowsko-krajoznawcza,

Turystyka krajoznawcza związana jest głównie z miastami, w których położona jest większość obiektów zabytkowych. Formami turystyki krajoznawczej są zarówno turystyka motorowa, jak i piesza i rowerowa. Aby zapewnić uczestnikom ruchu turystycznego optymalne warunki, konieczne jest odpowiednie przygotowanie tras turystycznych. Oprócz właściwego urządzenia nawierzchni niezbędne jest właściwe ich oznakowanie, zapewnienie dostępu do osobliwości przyrodniczo-kulturowych położonych wzdłuż tras oraz wyposażenie w bazę usługową (miejsca postojowe, punkty informacyjne, baza handlowa, serwisowa).

13.8. Wnioski i wytyczne do ochrony środowiska kulturowego miasta Nieszawy

Polityka przestrzenna w zakresie dziedzictwa kulturowego.

Za główne kierunki kształtowania polityki przestrzennej w zakresie dziedzictwa kulturowego przyjęto:

1. Ścisłą ochronę konserwatorską obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

Tabela 23 Obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Lp.	Miejscowość /nr. ewidencji zabytków	• Ulica	nr. rejestru zabytków	Rodzaj obiektu	Chronologia	Stan zachowania
1.	Nieszawa /21	Nieszawa	1993.11.2 5 - 28/A	Układ urbanistyczny	XV- XIX w.	
2.	Nieszawa /22	Noakowskiego 13		zespół kościoła parafialnego:		
			1956.10.1 9 4/356/A	kościół parafialny rzymsko-katolicki mурowany pw. Św. Jadwigi	ok. 1460- 1468 r.	dobry
			1964.11.2 6 62/499/A	plebania mурowana, tzw. dwór Noakowskiego	1848 r.	dobry

3.	Nieszawa /23			zespół klasztorny:		
			1955.05.2 0 23/306/A	kościół klasztorny franciszkanów muruwany, ob. Filialny rzymskokatolicki pw. Podwyższenia Krzyża Św.	1611- 1636 r.	dobry
			jw.	klasztor muruwany, ob. dom rekolekcyjny	1635 r.	dobry
4.	Nieszawa /24	3 maja 29	1956.04.0 9 38/349/A	zespół folwarczny klasztoru ob. Budynki LO:		
			jw.	budynek główny d. Rządcówka muruwana, ob. LO	2 ćw. XIX w.	dobry
			jw.	oficyna I muruwana, ob. LO	2 ćw. XIX w.	dobry
			jw.	oficyna II muruwana, ob. LO	2 ćw. XIX w.	dobry
			jw.	komora celna wodna muruwana, ob. Internat LO	pol. XIX w.	dobry
5.	Nieszawa /25	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 12	1964.11.2 6 63/500/A	dom murowany	ok. 1850 r.	dobry
6.	Nieszawa /26	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 13	1964.11.2 6 64/501/A	dom murowany	ok. 1826 r.	dobry
7.	Nieszawa /27	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 14	1964.11.2 6 65/502/A	dom murowany	1821 r.	dobry
8.	Nieszawa /28	3 Maja 14	1956.04.0 9 40/351/A	dom murowany	pol. XIX w.	dobry
9.	Nieszawa /29	3 Maja 16	1956.04.0 8 41/352/A	dom murowany	pol. XIX w.	zły
10.	Nieszawa /30	3 Maja 20	1956.04.0 7 34/345/A	dom murowano- drewniany	pol. XIX w.	zły
11.	Nieszawa /31	3 Maja 22	1956.04.0 9 35/346/A	dom murowany	pol. XIX w.	dobry
12.	Nieszawa /32	3 Maja 24	1956.04.0 9 36/347/A	dom murowany	pol. XIX w.	dobry
13.	Nieszawa /33	3 Maja 2	1955.05.2 0 24/307/A	ratusz murowany, ob. UMG	po 1764 r. ?	bardzo dobry
14.	Nieszawa	Mickiewicza 4	1956.04.0	dom murowany	1900 r.	obiekt nie

	/34		9 342/A			istnieje
15.	Nieszawa /35	Mickiewicza 6	1956.04.0 9 39/350/A	dom murowany, ob. Muzeum Stanisława Noakowskiego	2 ćw. XIX w.	bardzo dobry
16.	Nieszawa /36	Noakowskiego 9	1956.04.0 9 37/348/A	dom murowany	2 ćw. XIX w.	dobry
17.	Nieszawa /37	Noakowskiego 11	1964.11.2 5 497/A	dom murowany – organistówka	ok. 1850 r.	dobry
18.	Nieszawa /38	d. Pocztowa 9	1964.11.2 3 498/A	dom murowany	1 poł. XIX w.	obiekt nie istnieje

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu. Delegatura we Włocławku.

Wobec obiektów nie istniejących: dom przy ul. Mickiewicza 4, dom przy dawnej Pocztowej 9, wnosi się o wykreślenie z wpisu do rejestru zabytków.

Wobec pozostałych obiektów należy przestrzegać nadzorów i uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy podejmowaniu następujących działań:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- prowadzenie badań konserwatorskich,
- prowadzenie badań architektonicznych,
- dokonywanie podziału zabytku,
- zmiana przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku,
- umieszczanie na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam itp.,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby doprowadzić do naruszenia substancji zabytku.

2. Ochronę konserwatorską obiektów planowanych do wpisu do rejestru zabytków:

Tabela .24 Obiekty proponowane do wpisu do rejestru zabytków, ujęte w ewidencji WKZ.

Lp.	Miejscowość	• Ulica	nr. ewidencji zabytków	Rodzaj obiektu	Chronologia	Uwagi
1.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyka 3	39	dom murowany	2 ćw. XIX w.	
2.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyka 9	40	dom murowany	2 ćw. XIX w.	
3.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyka 10	41	dom murowany	ok. poł. XIX w.	
4.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyka 11	42	dom murowano-drewniany	ok. poł. XIX w.	
5.	Nieszawa	Kościuszki 6	43	budynek szkoły podstawowej	k. XIX w.	

6.	Nieszawa	Kościuszki 23	44	dom murowany	3 ćw. XIX w.
7.	Nieszawa	3 Maja 1	45	dom murowany	4 ćw. XIX w.
8.	Nieszawa	3 Maja 4	46	dom murowany	pol. XIX w.
9.	Nieszawa	3 Maja 7	47	hotel z restauracją murowane, ob. dom	3 ćw. XIX w.
10.	Nieszawa	3 Maja 12	48	dom murowany	pol. XIX w.
11.	Nieszawa	3 Maja 19	49	dom murowany	4 ćw. XIX w.
12.	Nieszawa	3 Maja 25	50	dom murowany	ok. 1900 r.
13.	Nieszawa	3 Maja 27	51	dom murowany	ok. 1850 r.
14.	Nieszawa	Mickiewicza 18	52	dom murowany	1900 r.
15.	Nieszawa	Narutowicza 6	53	dom drewniany	4 ćw. XIX w.
16.	Nieszawa	Noakowskiego 3	54	dom drewniany	ok. 1900 r.
17.	Nieszawa	Noakowskiego 5	55	poczta murowana	ok. 1900 r.
18.	Nieszawa	Noakowskiego 7	56	dom murowany	3 ćw. XIX w.
19.	Nieszawa	H. Sawickiej	57	dom murowano-drewniany	3 ćw. XIX w.

Zródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu. Delegatura we Włocławku.

Wobec w/w obiektów należy przestrzegać nadzorów i uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy prowadzeniu wszelkich prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

3. Ochronę konserwatorską pozostałych obiektów znajdujących się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków:

Tabela 25 Pozostałe obiekty ujęte w ewidencji WKZ.

Lp.	Miejscowość	• Ulica	Nr. Ewidencji zabytków	Rodzaj obiektu	Chronologia	Uwagi
1.	Nieszawa	Nieszawa	58	Układ urbanistyczny	XV-XIX w.	
2.	Nieszawa		59	figura drewniana przydrożna	k. XIX w.	
3.	Nieszawa		60	gorzelnia murowana		
4.	Nieszawa		61	kaplica cmentarna murowana	1874 r.	
5.	Nieszawa		62	cmentarz parafialny rzymskokatolicki	2 pol. XIX w.	
6.	Nieszawa		63	cmentarz ewangelicki	k. XIX w.	

7.	Nieszawa		64	cmentarz żydowski	1 poł. XIX w.	
8.	Nieszawa	Browarna 9	65	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
9.	Nieszawa	Browarna 13	66	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
10.	Nieszawa	Bulwary 22	67	dom murowany	k. XIX w.	
11.	Nieszawa	Bulwary 24	68	dom murowano- drewniany	3 ćw. XIX w.	
12.	Nieszawa		69	Młyn elektryczny murowany		część wo rozeb rany
13.	Nieszawa	Bulwary 38	70	dom murowany	ok. 1900	
14.	Nieszawa	Drzewna 2	71	dom murowany	k. XIX w.	
15.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 4	72	dom murowany	ok. poł. XIX w.	
16.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 5	73	dom murowany	1878 r.	
17.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 6	74	dom murowano- drewniany	1867 r.	
18.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 8	75	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
19.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 15	76	dom murowany	ok. 1850 r.	
20.	Nieszawa	pl. Kazimierza Jagiellończyk a 16	77	dom murowano- drewniany	ok. 1850 r.	
21.	Nieszawa	Klasztorna 6	78	dom murowano- drewniany	3 ćw. XIX w.	
22.	Nieszawa	Kolbego 18	79	dom murowany	ok. 1850 r.	
23.	Nieszawa	Kościuszki 1	80	dom murowany	2 poł. XIX w.	
24.	Nieszawa	Kościuszki 2	81	dom murowany	poł. XIX w.	
25.	Nieszawa	Kościuszki 2a	82	dom murowany	poł. XIX w.	
26.	Nieszawa	Kościuszki 7	83	dom drewniany	3 ćw. XIX w.	
27.	Nieszawa	Kościuszki 14	84	dom murowany	ok. 1850 r.	
28.	Nieszawa	Kościuszki 15	85	dom murowany	poł. XIX w.	
29.	Nieszawa	Kościuszki 17	86	dom drewniany	3 ćw. XIX w.	
30.	Nieszawa	Kościuszki 19	87	dom murowano- drewniany	2 ćw. XIX w.	
31.	Nieszawa	Kościuszki 25	88	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
32.	Nieszawa	Kościuszki 27	89	dom murowano- drewniany	3 ćw. XIX w.	
33.	Nieszawa	Krzywdów- Bieńków 3	90	dom murowany	poł. XIX w.	
34.	Nieszawa	Krzywdów-	91	dom murowany	ok. 1850	

		Bieńków 5			r.	
35.	Nieszawa	Krzywdów- Bieńków 8	92	dom murowany	1 poł. XIX w.	
36.	Nieszawa	3 Maja 3/5	93	dom murowany	ok. 1850 r.	
37.	Nieszawa	3 Maja 8	94	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
38.	Nieszawa	3 Maja 9	95	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
39.	Nieszawa	3 Maja 11	96	dom murowany	ok. 1850 r.	
40.	Nieszawa	3 Maja 13	97	dom murowany	ok. 1850 r.	
41.	Nieszawa	Mickiewicza 10	98	dom murowany	ok. 1850 r.	
42.	Nieszawa	Mickiewicza 12	99	dom murowany	ok. 1850 r.	
43.	Nieszawa	Mickiewicza 14	100	dom murowano- drewniany	ok. 1850 r.	
44.	Nieszawa	Mickiewicza 15	101	dom murowany	4 ćw. XIX w.	
45.	Nieszawa	Mickiewicza 16	102	dom drewniany	2 ćw. XIX w.	
46.	Nieszawa	Mickiewicza 20	103	dom drewniany	3 ćw. XIX w.	
47.	Nieszawa	Narutowicza 5	104	dom drewniany	3 ćw. XIX w.	
48.	Nieszawa	Narutowicza 11	105	dom drewniany	4 ćw. XIX w.	
49.	Nieszawa	Noakowskiego 4	106	dom murowany	ok. 1850 r.	
50.	Nieszawa	Przeskok 10	107	dom murowany	2 poł. XIX w.	
51.	Nieszawa	Rybaki 4	108	dom drewniano- murowany	poł. XIX w.	
52.	Nieszawa	Rybaki 6	109	dom drewniano- murowany	poł. XIX w.	
53.	Nieszawa	Rybaki 10	110	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
54.	Nieszawa	Rybaki 14	111	dom drewniany	3 ćw. XIX w.	
55.	Nieszawa	Rybaki 16	112	dom murowany	poł. XIX w.	
56.	Nieszawa	H. Sawickiej	113	dom murowano- drewniany	3 ćw. XIX w.	
57.	Nieszawa	Sienkiewicza 1	114	dom murowany	3 ćw. XIX w.	
58.	Nieszawa	Sienkiewicza 3	115	dom murowany	ok. 1850 r.	
59.	Nieszawa	Sienkiewicza 5	116	dom murowano- drewniany	4 ćw. XIX w.	
60.	Nieszawa	Sienkiewicza 6	117	dom murowano- drewniany	ok. 1850 r.	
61.	Nieszawa	Sienkiewicza 8	118	dom drewniano- murowany	k. XIX w.	
62.	Nieszawa	Sienkiewicza 9	119	dom murowany	ok. 1850 r.	
63.	Nieszawa	Sienkiewicza 15	120	dom murowano- drewniany	poł. XIX w.	

64.	Nieszawa	Sienkiewicza 17	121	dom murowany	4 ćw. XIX w.	
65.	Nieszawa	Sienkiewicza 20	122	dom murowany	3 ćw. XIX w.	nie zlokal izowa ny
66.	Nieszawa	Sienkiewicza 23	123	dom murowany	ok. 1850 r.	

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu. Delegatura we Włocławku.

W odniesieniu do w/w obiektów ustala się, iż prace wymagające zgłoszenia, pozwolenia na budowę i rozbiórkę powinny być uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Wskazane jest również zachowanie ciągłości w miejscowej tradycji budowlanej przy wznoszeniu nowych obiektów. Dodatkowo dla obiektów zabytkowych, które znajdują się w strefie konserwatorskiej zespołu urbanistycznego miejscowości Nieszawa obowiązują nakazy i zakazy ustalone dla tej strefy.

4. Strefę ochrony konserwatorskiej zespołu urbanistycznego miejscowości Nieszawa (tabela Lp. 1, mapa). W stosunku do w/w obszaru obowiązują nakazy:
 - ochrony historycznych podziałów parcelacyjnych, linii dróg, linii historycznej zabudowy, osi kompozycyjnych, powiązań widokowych, dominant przestrzennych, ukształtowania siedlisk (zagród) itp.
 - kontynuacji miejscowej tradycji budowlanej przy wprowadzaniu nowej zabudowy
 - uzgodnień planów miejscowych, programów, koncepcji i planów realizacyjnych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
5. Strefę ochrony krajobrazu w stosunku do której obowiązuje zakaz wprowadzania elementów rażąco zakłócających walory krajobrazowe. Znaczne inwestycje budowlane powinny być poprzedzone właściwym studium w zakresie kształtowania krajobrazu.
6. Stanowiska archeologiczne do ochrony:

Tabela 26. Stanowiska archeologiczne z obszaru gminy Nieszawa.

Lp.	Miejscowość	Nr obszaru AZP/nr ewidencyjny	Nr stan. na obszarze AZP	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura	Uwagi
1.	Nieszawa	43-46/18	063	skarb monet	Wczesne średniowiecze		

2.	Nieszawa	43-46/2	030	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Punkt osadniczy	Pradziej Okres rzymski Wczesne średniowiecze nowożytność XVI-XVII w.	przeworska	
3.	Nieszawa	43-46/4	031	Ślad osadnictwa Osada wiejska	Epoka kamienia Epoka brązu Późne średniowiecze, nowożytność XV-XVII w.		
4.	Nieszawa	43-46/5	032	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze – nowożytność XV-XVII w.		
5.	Nieszawa	43-46/3	033	Punkt osadniczy Punkt osadniczy Punkt osadniczy	Epoka brązu, okres IV-V, wczesne średniowiecze, późne średniowiecze nowożytność XV-XVIII w.	łużycka	
6.	Nieszawa	43-46/7	034	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze, późne średniowiecze XV w., nowożytność XVI-XVII w.		
7.	Nieszawa	43-46/6	035	Punkt osadniczy Ślad osadnictwa Punkt osadniczy	Epoka brązu?, wczesna epoka żelaza?, wczesne średniowiecze, późne średniowiecze XV w., nowożytność XVI-XVII w.	Łużycka? Pomorska?	
8.	Nieszawa	43-46/1	029	Ślad osadnictwa Punkt osadniczy	Epoka kamienia, epoka brązu, nowożytność XVI-XVII w.		

9.	Nieszawa	43-46/17	056	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa	Wczesny okres lateński, nowożytność XVI-XVII w.		
10.	Nieszawa	43-46/9	036	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze XV w.		
11.	Nieszawa	44-46/16	025	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze, nowożytność XV-XVI w.		
12.	Nieszawa	44-46/9	018	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze XV w.		
13.	Nieszawa	44-46/10	019	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze		
14.	Nieszawa	44-46/11	020	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze		
15.	Nieszawa	44-46/12	021	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze, nowożytność XV-XVI w.		
16.	Nieszawa	44-46/13	022	Punkt osadniczy	Późne średniowiecze XV w.		
17.	Nieszawa	44-46/14	023	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze		
18.	Nieszawa	44-46/15	024	Punkt osadniczy	Wczesne średniowiecze		
19.	Nieszawa	43-46/19	054	Cmentarzysko Ślad osadniczy	Epoka brązu nowożytność XVI-XVII w.	łużycka	
20.	Nieszawa	43-46/20	055	Punkt osadniczy Punkt osadniczy	Epoka brązu? Nowożytność XVI-XVII w.	łużycka?	Działka 98 Miasto Nieszawa, działka 3

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu. Delegatura we Włocławku.

W obrębie stanowisk dla wszelkiej działalności inwestycyjnej należy ustalić warunki ochrony konserwatorskiej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, delegatura we Włocławku, a prace powinny być prowadzone pod nadzorem archeologicznym; w razie stwierdzenia relikwów kultury materialnej teren powinien być udostępniony do inwestorskich badań wykopaliskowych.

13.9. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej miasta Nieszawy

Podstawowym celem z zakresu infrastruktury technicznej jest wzrost poziomu rozwoju poszczególnych mediów jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludzi i rozwoju społeczno – gospodarczego, jak również osiągnięcia odpowiedniej jakości środowiska przyrodniczego.

Cel ten można osiągnąć poprzez:

- 100% zwodociągowania miasta,
- 100% skanalizowania miasta,
- zorganizowany wywóz odpadów na składowisko komunalne,
- gazyfikację miasta gazem ziemnym wysokometanowym,
- stosowanie do celów grzewczych paliw ekologicznych (gaz, energia elektryczna, olej opałowy).

Zaopatrzenie w wodę

Obecny stan zwodociągowania miasta wynosi ok. 90%, zakłada się natomiast 100% zaopatrzenia mieszkańców miasta w wodę z wodociągów grupowych i indywidualnych ujęć. W tym celu konieczna jest realizacja następujących przedsięwzięć:

dalsza rozbudowa sieci wodociągowych umożliwiających bezawaryjną dostawę wody do nowych odbiorców,

w miarę potrzeb wymiana starych odcinków sieci wodociągowych na nowe,

modernizacja i rozbudowa istniejącego ujęcia wody.

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków

Aktualnie miasto Nieszawa skanalizowane jest w ok. 80%. Zakłada się 100% budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania podłączyć do miejskiej sieci kanalizacyjnej. W tym celu konieczna jest realizacja następujących przedsięwzięć:

dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnych z odprowadzeniem ścieków do miejskiej oczyszczalni ścieków,

Zaopatrzenie w ciepło

W zakresie ciepłownictwa zakłada się;

sukcesywną modernizację i przebudowę urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń,

w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i w indywidualnych gospodarstwach, a szczególnie w nowych budynkach mieszkaniowych, należy stosować systemy grzewcze preferujące paliwa ekologiczne,

dla budynków mieszkalnych wielorodzinnych zmianę dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło na rzecz nowoczesnych, ekologicznych systemów grzewczych (indywidualnie dla każdego budynku lub kotłownie wspólne dla zespołów budynków).

Telekomunikacja

Rozwijająca się sieć telekomunikacyjna, poza wykorzystaniem przyłączy do prowadzenia rozmów, musi również umożliwiać korzystanie z wachlarza nowoczesnych usług telekomunikacyjnych. Do nich należą sieci ISDN, które zaspakajają potrzeby użytkowników telefonów i jednocześnie komputerów. Pozwala to na szybkie przesyłanie danych komputerowych oraz gwarantuje szybki dostęp do internetu.

W zakresie telekomunikacji zakłada się:

unowocześnienie sieci i urządzeń telekomunikacyjnych,

dalszą realizację sieci telefonicznych w zależności od potrzeb,

docelową wymianę napowietrznych linii telekomunikacyjnych na rzecz kabli światłowodowych,

rozwój telefonii komórkowej.

Zaopatrzenie w gaz

Mając na uwadze wysokie walory gazu ziemnego jako czynnika energetycznego umożliwiającego realizację polityki proekologicznej i podnoszenie standardu życia ludności w zakresie gazownictwa zakłada się:

w zakresie zadań ponadlokalnych

realizacja gazociągu lokalnego (wariant I od strony gminy Raciążek, wariant II od strony gminy Waganiec), włączonego do gazociągu wysokoprężnego DN 400 relacji Włocławek - Gdańsk,

w zakresie zadań lokalnych

budowa stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia dla miasta Nieszawy,

rozwój gazyfikacji gazem ziemnym wysokometanowym uwarunkowany miernikami ekonomicznymi,

Zaopatrzenie w energię elektryczną

W zakresie elektroenergetyki zakłada się:

w zakresie zadań lokalnych:

modernizację starych linii elektroenergetycznych, poprzez sukcesywne wprowadzanie sieci kablowych,

rozbudowę sieci rozdzielczej 15 kV związanej z rozwojem miasta,

realizację stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikających ze zwiększonego obciążenia.

Gospodarka odpadami

Z diagnozy stanu istniejącego wynika, że odpady komunalne z terenu miasta wywożone są przez specjalistyczne służby na międzygminne składowisko odpadów w Szłazewie (gm. Aleksandrów Kujawski).

W zakresie gospodarki odpadami zakłada się:

konieczność sukcesywnego wprowadzenia systemów selektywnej zbiórki odpadów,

opracowanie planu działań w zakresie limitów odzysku, recyklingu i ilości poszczególnych grup odpadów dopuszczonych do składowania,

opracowanie planu zmian w zakresie ilości i składu odpadów, w tym wynikających ze zmian demograficznych i rozwoju gospodarczego,

dostosowanie istniejących instalacji w zakresie gospodarowania odpadami do wymogów prawa,

opracowanie systemu wysortowania lub przechwycenia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,

rozwiązanie problemu dzikich wysypisk odpadów i padłych zwierząt,

opracowanie zasad wymiany pokryć dachowych zawierających azbest,
 prowadzenie akcji edukacyjnej w zakresie właściwej gospodarki odpadami komunalnymi.

13.10. Kierunki rozwoju komunikacji

Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego.

Zakłada się, że istniejący system obsługi komunikacyjnej miasta Nieszawa – zbudowany z układu dróg kołowych – w przyszłości nie ulegnie diametralnej zmianie.

13.10.1. Komunikacja kołowa.

Przyjmuje się następujące ustalenia:

Drogi publiczne na terenie miasta Nieszawa dzielą się na następujące kategorie:

- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych dróg wprowadza się oprócz kategorii następujące klasy dróg:

drogi powiatowe

Tabela 27 Klasy funkcjonalne dróg i ulic powiatowych

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi Lub nazwa ulicy	Klasa	Uwagi
1.	2.	3.	4.	5.
1.	2603C	Ciechocinek – Siutkowo	G (główna)	
2.	2605C	Stara Wieś – Nieszawa	G (główna)	
3.	2609C	Nieszawa – Gąbinek – Włocławek	L (lokalna)	
4.	2612C	Nieszawa – Ujma Duża	G (główna)	
5.	2648C	ul. Drzewna	L (lokalna)	
6.	2649C	Plac Kazimierza Jagiellończyka	L (lokalna)	
7.	2650C	ul. Kościuszki	L (lokalna)	
8.	2651C	ul. Mickiewicza	L (lokalna)	
9.	2652C	ul. Zjazd	L (lokalna)	
10.	2049C	Zjazd do promu przez rz. Wisłę i dalej do Brzeźna	G (główna)	

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Aleksandrowie Kujawskim

drogi gminne – lokalne (L) oraz dojazdowe (D),

ulice leżące w ciągu dróg powiatowych i gminnych należą do tej samej kategorii co te drogi.

Elementy układu komunikacyjnego wymagające usprawnienia oraz modernizacji:

- wprowadzenie do układu komunikacyjnego gminy drogi klasy G (główna) przebiegającej po koronie planowanego stopnia wodnego „Nieszawa” na rzece Wiśle; będzie to

połączenie pomiędzy znaczącymi ciągami komunikacji drogowej tj. planowaną autostradą A1 (Gdańsk – Gorzyczki) i przebiegającą w jej sąsiedztwie drogą krajową Nr 1 (Gdańsk – Cieszyn) a planowaną po wschodniej stronie Wisły drogą ekspresową S10 (Szczecin – Warszawa).

- przebudowa układu dróg powiatowych do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych tej klasie dróg,
- przebudowa układu dróg gminnych do właściwych parametrów technicznych i użytkowych przypisanych tej klasie dróg, a w szczególności utwardzenie nawierzchni wszystkich dróg (ulic),
- realizacja w miarę potrzeb nowych ulic układu obsługującego tereny rozwojowe miasta,
- sukcesywna realizacja spójnej sieci ścieżek rowerowych; dotyczy to zarówno szlaków turystycznych jak i dojazdów do szkół, obiektów usługowych, miejsc pracy,
- rozwój urządzeń komunikacyjnych jak stacje paliw, stacje obsługi pojazdów stosownie do popytu na usługi motoryzacyjne,
- zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc parkingowych; w miarę rozbudowy poszczególnych obiektów oraz budowy nowych – już na etapie sporządzania projektu – należy każdorazowo dokonywać analizy potrzebnej ilości miejsc parkingowych i rezerwować odpowiednie tereny,
- zwracanie uwagi na ochronę środowiska przyrodniczego oraz życia człowieka przed negatywnym oddziaływaniem ruchu ulicznego; należy dążyć do stosowania prawidłowych rozwiązań urbanistycznych zachowując wymagane przepisami szczegółowymi odległości linii zabudowy od elementów układu komunikacyjnego.

Droga wodna

Miasto Nieszawa – z racji swego położenia nad rzeką Wisłą, która jest uznana śródlądową drogą wodną – ma możliwość korzystania z tej formy transportu.

Po modernizacji i budowie infrastruktury technicznej może nastąpić reaktywowanie transportu wodnego, co może mieć również znaczenie dla rozwoju gospodarczego miasta.

Komunikacja zbiorowa.

Należy z dużym prawdopodobieństwem założyć, że podstawowym środkiem komunikacji zbiorowej łączącym miasto z regionem pozostanie autobus.

Należy rozważyć potrzebę budowy urzędzonego dworca autobusowego z poczekalnią dla pasażerów.

14. MIEJSCOWE PLANY

14.1. Obowiązujące plany miejscowe

Miasta Nieszawa nie posiada na swoim terenie żadnego obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

14.2. Obszary, dla których opracowanie planów miejscowych jest obowiązkowe

Obowiązek opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego występuje w następujących przypadkach:

- Tereny wymagające scaleń
- Tereny wymagające podziałów nieruchomości
- Tereny lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych – nie przewidziano lokalizacji
- Przestrzenie publiczne
- Tereny rolne i leśne przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne
- Tereny objęte niektórymi formami ochrony przyrody
- Obszary dolesień
- Obszary parków kulturowych – nie wyznaczono
- Obszary zagłady- nie występują
- jeżeli przepisy szczególne tak stanowią,
- dla obszarów, na których przewiduje się realizację wojewódzkich i rządowych programów służących realizacji ponadlokalnych i regionalnych celów publicznych,
- dla obszarów, na których przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych, z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego,
- dla obszarów, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wspólnoty samorządowej,
- dla obszarów, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania.
- Ustala się - w oparciu o priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego miasta - że sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają

następujące obszary wskazane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta”:

- tereny rezerw zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- tereny rezerw zabudowy mieszkaniowej „willowej”,
- teren rezerw pod działalność produkcyjno-składową i innych usług komercyjnych.

Dla poszczególnych obszarów, o których mowa wyżej w podpunkcie 1 i 2 lub dla ich części, wyznaczonych w terenie w sposób utrwalony przestrzennie (np. kwartał zabudowy, pierzeja, ciek wodny, ulica lub droga, granica lasu lub zwartych zadrzewień, zdecydowane elementy rzeźby terenu itp.) mogą być sporządzane odrębne plany miejscowe.

Obowiązkowi sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają obszary liniowych i powierzchniowych urządzeń infrastruktury technicznej będące realizacją lokalnych celów publicznych w rozumieniu Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz Ustawy o gospodarce nieruchomościami, z wyjątkiem urządzeń infrastruktury technicznej budowanych w granicach pasa drogowego.

Sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają obszary liniowych i powierzchniowych inwestycji komunikacyjnych, w tym dróg publicznych w rozumieniu Ustawy o drogach publicznych, będących realizacją lokalnych celów publicznych w rozumieniu Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami. Granice opracowań dla projektów planów miejscowych terenów przeznaczonych pod komunikację zostaną uściśnione na etapie uchwały o przystąpieniu do sporządzania planu. Za priorytetowe uznaje się plany miejscowe terenów przeznaczonych pod budowę niezbędnych odcinków dróg:

- na terenach projektowanej zabudowy przemysłowej i produkcyjno-usługowej,
- na terenach osiedli zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają również inne obszary, dla których opracowanie tych planów jest obowiązkowe w oparciu o przepisy szczególne.

14.3. ZASADY GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIĄ MIASTA

(jako obligatoryjne wytyczne dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego)

14.3.1. Zasady gospodarowania przestrzenią w zakresie wprowadzania ład przestrzennego

Zakłada się rozwój osadnictwa w oparciu o wykształcone jednostki i skupione wsie na terenach preferowanych pod rozwój budownictwa mieszkalnego.

W obszarach podmiejskich dominuje i winna przeważać zabudowa jednorodzinna, wolnostojąca na większych działkach (preferowana minimalna wielkość działek 1.000 m²).

Zabudowa wielorodzinna winna odchodzić od zabudowy blokowej na rzecz budownictwa o architekturze zróżnicowanej, noszącej cechy wyróżniające domy regionu, zarówno w bryle jak i w detalu architektonicznym.

W terenach wiejskich nowa zabudowa mieszkalna jak i zagrodowa winna być realizowana w obszarach preferowanych pod rozwój osadnictwa, na działkach o powierzchniach większych. Dla zabudowy jednorodzinnej preferuje się działki o powierzchni minimalnej 1.500 m². Osiedla winny być realizowane w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania, zapewniające kompozycję przestrzenną, wyposażone w infrastrukturę społeczną i techniczną.

Obiekty usługowe również winny odchodzić od bryły klockowej. Architektura tych obiektów winna wyróżniać się estetyką zewnętrzną i wewnętrzną. Obiekty usługowe projektować na większych działkach, co pozwoli na otoczenie tych budynków zielenią zróżnicowaną oraz zapewni program urządzeń towarzyszących, takich jak parkingi, swobodne dojścia, reklamy itp.

- Na terenie miasta wyklucza się lokalizację urządzeń i obiektów zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 36/2004 z dnia 3 grudnia 2004 w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie Kujawsko – Pomorskim (Dz. Urz. WKP Nr 120, poz. 2016 z dnia 7 grudnia 2004r), patrz pkt 13.3.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Na obszarze gminy preferowane jest zagospodarowanie średniej i niskiej intensywności zabudowy tj :

- dla terenów mieszkaniowych 0,5 – 1,5
- dla terenów usług 0,4 – 1,1
- dla terenów działalności gospodarczej 0,2 – 0,9
- wysokość zabudowy nie większą niż 3 kondygnacje 7-8 m do gzymsu
- udział przestrzeni niezabudowanych na działkach przewidzianych do zabudowy minimum 50%.

Zasady zagospodarowania w obszarach o różnym typie ograniczonego użytkowania

1) Obszar chronionego krajobrazu

Na obszarze tym, zgodnie z interesem społecznym i wymogami ochrony środowiska obowiązują ustalone zasady zagospodarowania w zakresie:

- Przemysłu, urbanizacji i budownictwa
- Gospodarki leśnej i zadrzewieniowej
- Gospodarki rolnej i melioracji

i dotyczą one:

- zakazu lokalizacji na obszarach chronionych obiektów powodujących zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby, uciążliwych dla otoczenia jako źródło hałasu i wydzielania odrażających woni.

obowiązku wyposazania wszystkich zakładów i obiektów zlokalizowanych w granicach lub w bezpośrednim sąsiedztwie strefy chronionego krajobrazu w urządzenia zapobiegające zanieczyszczeniom środowiska

lokalizowania nowych obiektów pod warunkiem zachowania ładu przestrzennego (obiekty o estetycznym wyglądzie i harmonizujące z otaczającym krajobrazem)

ochrony obiektów zabytkowych,

wprowadzania zalesień na gruntach nieprzydatnych rolniczo

prowadzenia zabiegów melioracyjnych, nie powodujących zmian stosunków wodnych,

zakazu niszczenia gleby i pozyskiwania (bez stosownego zezwolenia) kopalin

zakazu zanieczyszczania wód ściekami oraz jakiegokolwiek skażenia i zanieczyszczenia terenu

- dowolnego ustawiania tablic, reklam i napisów.

- Rozporządzenie Wojewody Kujawsko –Pomorskiego Nr 28/2004 z dnia 18 sierpnia 2004r. w sprawie zakazów obowiązujących w obszarach chronionego

krajobrazu w województwie kujawsko –pomorskim (Dz.Urz. WKP Nr 94 poz. 1646) – pkt 8 wymieionego rozporządzenia mówi o zakazie lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych dla nowo powstającej zabudowy, patrz pkt 13.3.

2) Obszary ograniczonego użytkowania:

Występują wokół obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, np.

100 m od nitki gazociągu wysokiego ciśnienia w każdą stronę

20 m w obie strony od osi linii wysokiego napięcia (110 kV)

6,5 m obie strony od osi linii niskiego napięcia (15 kV)

20 m w każdą stronę od granicy obszaru kolejowego

50 m od ogrodzenia od takich obiektów jak np. cmentarze

3) Tereny wyłączone spod zabudowy

- Tereny o trudnych warunkach gruntowo wodnych (erozyjne osówiskowe, podmokłe, itp.)
- Inne obszary objęte różnymi formami ochrony przed zabudową (np. ciągi ekologiczne , rezerваты przyrody, gleby klas III , itp.)

3) Tereny do przekształceń

Wody narażone na zanieczyszczenia

Wody powierzchniowe jeśli mają pełnić rolę rekreacyjną powinny posiadać co najmniej III klasę czystości.

Wskazane działania dla przywrócenia czystości wód to:

przyspieszenie uregulowania gospodarki wod.-kan. na terenie gminy stosowanie chemizacji w rolnictwie w sposób ograniczony .

z zasadami techniki górniczej i ochrony środowiska.

15. POLITYKA PRZESTRZENNA WŁADZ SAMORZĄDOWYCH

Warunkiem osiągnięcia założonego powyżej stanu rozwoju miasta i standardu życia jego mieszkańców będzie aktywna i wszechstronna działalność władz samorządowych, ukierunkowana na realizację przyjętych w „Studium ...” ustaleń.

Polityka realizacji studium nie może ograniczać się jedynie do płaszczyzny stricte planistycznej, lecz powinna objąć jak najszerszy zakres działań pozostających w kompetencji władz miasta i mieszczących się w ich możliwościach finansowych. Obok działań realizowanych bezpośrednio przez samorząd i podległe mu (lub opłacane przez niego) instytucje, bardzo ważnym aspektem polityki realizacji koncepcji zawartej w „Studium ...” będzie odpowiednie stymulowanie aktywności podmiotów niezależnych od władz miasta - mieszkańców, organów samorządu powiatowego i administracji rządowej, podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych, organów samorządów sąsiednich gmin itp.

15.1. Planowanie przestrzenne

Podstawowym narzędziem realizacji „studium...” będzie niewątpliwie planowanie przestrzenne. Plan przestrzenny jest naturalnym rozwinięciem i uszczegółowieniem studium, zatem przynajmniej obszary zidentyfikowane w studium jako szczególnie istotne dla charakteru gminy i jej rozwoju, powinny być objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, sporządzonymi w skalach stosownych do zakresu problematyki i stopnia istniejącej lub pożądanej intensywności zagospodarowania poszczególnych fragmentów miasta.

W celu realizacji najważniejszych założeń studium, plany miejscowe - uwzględniające wszystkie właściwe przestrzennie i przedmiotowo rozstrzygnięcia studium - powinny objąć przede wszystkim tereny wykazane powyżej.

Wyżej wymienione obszary, dla których powinny być sporządzone plany miejscowe w pierwszej kolejności, należy również objąć opracowaniem programów:

- zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną,
- odprowadzania ścieków sanitarnych.

15.2. Gospodarka nieruchomościami i mieniem komunalnym

Istotnym narzędziem realizacji „Studium ...” powinna być aktywna gospodarka nieruchomościami. Władze miasta powinny określić zasady nabywania i zbywania nieruchomości komunalnych. Należy jednak podkreślić, że nakłady na tworzenie takich zasobów powinny szybko przynieść wymierne korzyści. Należy przyjąć generalną zasadę dążenia do przejmowania na rzecz zasobów mienia komunalnego możliwie jak największej ilości terenów

Za szczególnie ważne przedsięwzięcia, dla właściwego kształtowania przestrzeni należy uznać:

- a) tworzenie zasobów gruntów dla zapewnienia możliwości realizacji inwestycji publicznych lub innych inwestycji ważnych dla rozwoju miasta i warunków życia mieszkańców (w szczególności zorganizowanego budownictwa mieszkaniowego wraz z niezbędną infrastrukturą) oraz przeznaczonych na ponadlokalne cele publiczne. Zasoby nieruchomości niezbędne dla miasta jako tereny, których przejmowanie przez miasto byłoby szczególnie wskazane to:
 - obszary przewidziane na ciągi komunikacyjne (kołowe oraz rowerowe i piesze), ciągi i sięgacze ekologiczne, zieleń publiczną, które należałoby przejąć w całości i na stałe na własność miasta,
 - obszary wymagające przekształceń, które poprzez zbywanie oczekiwanym inwestorom ułatwiłyby właściwe ukierunkowanie rozwoju,
 - obszary przeznaczone na usługi publiczne, w szczególności oświaty, kultury i ochrony zdrowia,
 - obszary przewidziane na rozwój komunalnego budownictwa mieszkaniowego,
 - obszary przeznaczone na zorganizowany rozwój przemysłu, położone północno-wschodniej części miasta,
 - obszary przeznaczone na zieleń urządzoną i publiczne tereny rekreacji i wypoczynku,
- b) określenie zasad zbywania nieruchomości mienia gminy miejskiej w zależności od ich lokalizacji, atrakcyjności inwestycyjnej i zamierzeń potencjalnych nabywców. Między innymi możliwe jest uzależnienie zbywania lub wydzierżawienia gruntów na cele inwestycyjne od wykonania przez inwestora wskazanych zadań, np. fragmentów założeń zieleni urządzonej lub ścieżek rowerowych i ciągów pieszych;

- c) prowadzenie scalania i podziałów nieruchomości dla umożliwienia racjonalnego wykorzystania gruntów zgodnie z ich funkcją ustaloną w studium, a następnie w planie miejscowym - przede wszystkim na potrzeby zorganizowanej działalności inwestycyjnej. Dla dalszego wzmocnienia roli scalania i podziału jako elementu aktywnej polityki przestrzennej możliwe jest także zróżnicowanie wysokości opłat adiacenckich dla poszczególnych terenów objętych taką procedurą. Proponuje się zatem uzależnić możliwość zagospodarowania terenu uprzednim dokonaniem scalenia i podziału (w uzgodnieniu z ustaleniami odpowiednich planów miejscowych) w szczególności na obszarach przewidzianych na rozwój budownictwa mieszkaniowego, na których rozdrobniona struktura własnościowa istotnie utrudnia prawidłowe zagospodarowanie.

15.3. Polityka inwestycyjna

Aktywnym narzędziem kształtowania obrazu miasta, warunków życia mieszkańców i warunków prowadzenia działalności gospodarczej jest realizowanie własnych inwestycji przez samorząd. Inwestycje o charakterze publicznym – dotyczące w szczególności infrastruktury komunalnej oraz innych obiektów o charakterze publicznym – warunkują często powstawanie lub przynajmniej warunki ekonomiczne inwestycji realizowanych przez inne podmioty. Z uwagi na stale ograniczone, w stosunku do potrzeb, możliwości inwestycyjne miasta, niezbędne jest określenie możliwie precyzyjnej hierarchii przedsięwzięć zamierzonych do wykonania przez miasto. Proponuje się zatem następujące zestawienie przedmiotowe inwestycji w mieście:

- problemy komunikacyjne:
 - sukcesywny remont nawierzchni dróg miejskich,
 - kontynuacja budowy dróg osiedlowych,
- infrastruktura techniczna:
 - możliwie kompleksowa rozbudowa budowa sieci kanalizacyjnej
 - wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, które nie będą objęte systemami kanalizacyjnymi,
 - doprowadzenie do budowy sieci gazowej
- infrastruktura społeczna:
 - działania na rzecz reaktywowania pracy klubów i świetlic,
 - dalsze podnoszenie standardu bazy oświatowej,

- renowacja i rozbudowa istniejącej zieleni publicznej, w tym szczególnie parku,
- wspieranie zalesiania i zadrzewiania terenów zaproponowanych w „Studium ...”,
- kultura i turystyka:
- wyeksponowanie historycznej struktury miasta,
- ochrona istniejących obiektów i zasobów kulturowych.
- mieszkalnictwo:
 - przygotowanie terenów i rozpoczęcie realizacji budownictwa komunalnego.

15.4. Polityka rozwoju systemów komunikacji

Jednym z kluczowych zagadnień polityki komunikacyjnej jest planowanie rozwoju systemu komunikacyjnego. Istotnym problemem mieszczącym się w sferze polityki komunikacyjnej jest zdefiniowanie podziału potrzeb inwestycyjnych na „lokalne” i „ponadlokalne” oraz poszukiwanie źródeł finansowania tych potrzeb. Ustawodawstwo związane z reformą administracji państwa powinno przybliżyć rozwiązanie tego typu problemów.

Przy opracowywaniu planów (zagospodarowania przestrzennego, realizacyjnych) należy bezwzględnie utrzymywać właściwe parametry techniczne, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi w tej dziedzinie. Przede wszystkim ważna jest odpowiednia szerokość pasa drogowego (szerokość w liniach rozgraniczających), uwzględniająca potrzeby ruchu pieszego, ruchu rowerowego, zieleni oraz umieszczenia uzbrojenia inżynierskiego.

15.5. Polityka rozwoju systemu infrastruktury

15.5.1. Polityka inwestycyjna oraz warunki realizacji programu rozwoju gospodarki wodno ściekowej

Wstępnym warunkiem realizacji programu będzie opracowanie i uzgodnienie przez administrację rządową i władze samorządowe wspólnej polityki w zakresie warunków ochrony i gospodarowania zasobami wód. Następnie powinna być uaktywniona koncepcja rozwoju systemu kanalizacji sanitarnej części miasta, w której uwzględnione zostaną uwarunkowania wynikające z opracowywanego studium zagospodarowania przestrzennego gminy, opracowywanych planów miejscowych.

Warunkiem koniecznym dla zabezpieczenia planowanego rozwoju systemu kanalizacji sanitarnej będzie rezerwowanie w budżecie miasta odpowiednich środków.

Istnieje także możliwość uzyskania pewnych środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Sieci planowane do realizacji w osiedlach mogą być finansowane z udziałem środków własnych mieszkańców i innych inwestorów.

15.5.2. Polityka rozwoju i warunki realizacji programu rozwoju gazownictwa

Politykę rozwoju gazownictwa na szczeblu krajowym prowadzi Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. w Warszawie, które ustala kierunki i kryteria dla rozwoju krajowego systemu dystrybucji gazu ziemnego. Regionalnym oddziałem tej instytucji, właściwym miejscowo dla rejonu miasta Nieszawa, jest Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy prowadzący nadzór nad realizacją i eksploatacją sieci gazu ziemnego w swoim rejonie.

Warunkiem niezbędnym dla realizacji polityki budowy systemu gazowniczego w mieście jest posiadanie aktualnej koncepcji dla rozwoju tego systemu, bazującego na planie zagospodarowania przestrzennego miasta i kierunkach rozwoju wynikających ze „Studium ...”.

Podmiotami realizującymi program rozwoju gazyfikacji miasta mogą być wszystkie jednostki gospodarcze, a także ludność. Pomocna może być w realizacji programu polityka ekologiczna prowadzona przez instytucje reprezentujące terenową administrację rządową i samorządową, w tym: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Marszałkowskiego oraz wspomagające ich instytucje administracji specjalnej działające na rzecz ochrony środowiska.

Realizacja programu uwarunkowana jest koniecznością zabezpieczenia odpowiednich środków w budżecie miasta. Podobnie jak w przypadku systemów gospodarki wodno-ściekowej do realizacji programu mogą być wykorzystane środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Fundusze Strukturalne UE. Sieci planowane do realizacji w osiedlach mogą być finansowe z udziałem środków własnych mieszkańców i innych inwestorów.

15.6. Instrumenty wspierające politykę przestrzenną

Lokalna polityka przestrzenna, czyli zasady wykorzystania przestrzeni miasta i warunki przestrzennego kształtowania aktywności społeczno-gospodarczej, mogą być

realizowane w ramach bez mała wszystkich dziedzin aktywności samorządu. Poniżej zawarte są propozycje lub sugestie kilku instrumentów polityki przestrzennej i miejsc, gdzie mogłyby one zostać zastosowane.

15.6.1. Instrumenty finansowe

Miasto dysponuje szeregiem instrumentów finansowych (w tym podatkowych), mogących wpływać na kierunki, sposoby, szybkość i kolejność przekształceń struktury przestrzennej miasta. Zwłaszcza powiązanie tych instrumentów z innymi działaniami powinno korzystnie wpłynąć na ich efektywność. Wśród instrumentów finansowych można w szczególności wskazać:

różnicowanie wysokości podatku od nieruchomości w zależności od lokalizacji, funkcji i znaczenia poszczególnych terenów i obiektów dla rozwoju i wizerunku gminy,
określenie zasad wspomagania finansowego inwestycji realizowanych przez innych inwestorów podejmujących ważne dla rozwoju miasta przedsięwzięcia związane z tworzeniem nowych miejsc pracy. Wsparcie powinno dotyczyć przede wszystkim elementów infrastruktury technicznej,
sformułowanie zasad zróżnicowania wysokości opłat adiacenckich i opłat „planistycznej” dla zróżnicowania finansowych warunków zagospodarowania poszczególnych części miasta (np. wg zaproponowanej w „Studium ...” struktury przestrzennej miasta),
określenie zasad finansowania poszczególnych inwestycji, w szczególności zaś poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji szczególnie ważnych i pilnych, których realizacja (wyłącznie) z budżetu miasta jest możliwa.

W związku z posiadaniem szeregu obiektów i założeń objętych ochroną na mocy Ustawy o ochronie dóbr kultury sugeruje się wnioskowanie prac rewaloryzacyjnych i rehabilitacyjnych w obrębie danych założeń.

15.6.2. Instrumenty prawne

Samorząd dysponuje, poza stanowiącym prawo miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, także innymi (bezpośrednimi lub pośrednimi) instrumentami o charakterze prawnym, które mogą wpłynąć na kierunki i sposoby przekształceń przestrzeni. Należą do nich w szczególności:

tworzenie obszarów chronionych pozwalających na zahamowanie degradacji szczególnie cennych przyrodniczo fragmentów miasta i ich wykorzystanie jako np. publicznych obszarów rekreacyjnych lub jako terenów wyłączonych z penetracji rekreacyjnej, stanowiących je`dynie element systemu ekologicznego,

wnioskowanie do Państwowej Służby Zabytków o objęcie poszczególnych obiektów lub obszarów ochroną konserwatorską (w „Studium ...” nie proponuje się takich obiektów i terenów),

wydawanie aktów administracyjnych dotyczących zagospodarowania terenu i przygotowanie ich projektów dla obszarów, których właściwe zagospodarowanie jest szczególnie ważne dla warunków życia mieszkańców i wizerunku miasta. W szczególności należy sporządzić projekty urządzania zieleni dla terenów zielonych uzupełniających strefę zurbanizowaną.

15.6.3. Promocja

Warunkiem pożądanym przekształceń przestrzeni jest w znacznym stopniu odpowiednie ukształtowanie świadomości wszystkich podmiotów mających lub mogących mieć wpływ na kształt przestrzeni. Cel ten powinien zostać osiągnięty przede wszystkim poprzez stworzenie systemu informacji, wzorców i sugestii wskazujących preferencje władz samorządowych co do kierunków i sposobów rozwoju miasta. System ten powinien także pozwalać na komunikowanie wszystkim potencjalnym zainteresowanym o możliwych sposobach wspierania przez samorząd tych działań podmiotów zewnętrznych, które będą zgodne z tymi oczekiwaniami władz miasta.

15.6.4. Kontrola i nadzór

Wymienione powyżej instrumenty kształtowania charakteru przestrzeni wiążą się w naturalny sposób z wprowadzaniem ograniczeń i zakazów dla szeregu – mających przestrzenny charakter lub skutki – działań mieszkańców miasta Lipna i podmiotów gospodarczych działających w mieście. Właściwa realizacja polityki przestrzennej wymaga nie tylko sformułowania, ale również odpowiedniego egzekwowania, przyjętych zasad przez władze samorządowe.

Działania te powinny być w pierwszej kolejności podjęte na obszarach kluczowych dla właściwego wizerunku miasta.

15.6.5. Monitoring

Kształtowanie polityki przestrzennej jest procesem ciągłym realizowanym przy pomocy całego szeregu dostępnych samorządowi instrumentów. Ocena skuteczności podjętych działań oraz ich efektów pozwoli na stałe dostosowywanie zarówno przyjętych

kierunków polityki przestrzennej, jak i stosowanych narzędzi, do zmieniających się uwarunkowań potrzeb. Zatem niezbędne jest ustanowienie systemu stałego lub przynajmniej cyklicznego monitoringu (obserwacji i oceny) zachodzących zmian w kształcie przestrzennym miasta, strukturze jego problemów i potencjałów oraz zmieniających się zależności pomiędzy poszczególnymi elementami systemu przestrzeni urbanistycznej miasta Nieszawa. Sposobem prowadzenia monitoringu może być:

wprowadzenie zmian do bazy danych o mieście,

dokonywanie cyklicznych specjalistycznych ocen zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta.